T.C.
İSTANBUL BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

HUKUK ANABİLİM DALI
KAMU HUKUKU BİLİM DALI

SANAT ESERLERİ ÜZERİNDEN SUÇTAN KAYNAKLANAN MALVARLIĞI DEĞERLERİNİ AKLAMA SUÇU

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan
Aybüke OLGUN

İstanbul, 2026

T.C.
İSTANBUL BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

HUKUK ANABİLİM DALI
KAMU HUKUKU BİLİM DALI

SANAT ESERLERİ ÜZERİNDEN SUÇTAN KAYNAKLANAN MALVARLIĞI DEĞERLERİNİ AKLAMA SUÇU

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan
Aybüke OLGUN

Öğrenci No
2420036002

ORCID ID
0009-0008-5962-2361

Danışman
Dr. Öğr. Üye. Aslıhan ÖZTEZEL

İstanbul, 2026

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum ‘‘**Sanat Eserleri Üzerinden Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu**’’ başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını, patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 19.06.2026

Aybüke OLGUN

T.C.
İSTANBUL BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

19/06/2026

Enstitümüz ***Hukuk*** Anabilim Dalı ***Kamu Hukuku*** programı yüksek lisans öğrencilerinden ***2420036002*** numaralı ***Aybüke OLGUN***'un *İstanbul Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim – Öğretim Yönetmeliği*'nin ilgili maddesine göre hazırlayarak Enstitümüze teslim ettiği ***"Sanat Eserleri Üzerinden Suçtan Kaynaklanan Mal Varlığı Değerlerini Aklama Suçu"*** konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun 22/05/2026 tarih ve 2026/22 sayılı toplantısında seçilen ve On-Line toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, İstanbul Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin 29. maddesinin 3. fıkrası gereğince Zoom programı aracılığıyla on-line olarak aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında ***"OY ÇOKLUĞU"*** ile ***"KABUL"*** kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 1 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğüne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi As*** ÖZ***
(İstanbul Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Dr. Öğr. Üyesi Ha*** UL***
(Bahçeşehir Üniversitesi)

ÜYE
Dr. Öğr. Üyesi Mer*** DU***
(İstanbul Okan Üniversitesi)
(DÜZELTME)

Adı ve Soyadı : Aybüke OLGUN

Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Aslıhan ÖZTEZEL

Derecesi ve Tarihi : Yüksek Lisans (Tezli), 2026

Yüksek Lisans Alanı : Kamu Hukuku

Anahtar Kelimeler : Kara Para, Suç Geliri, Sanat Piyasası, Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değeri, Kara Para Aklama

ÖZ

SANAT ESERLERİ ÜZERİNDEN SUÇTAN KAYNAKLANAN MALVARLIĞI DEĞERLERİNİ AKLAMA SUÇU

Bu araştırmanın ilk bölümünde, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçu, genel terminolojisi ve uluslararası sözleşmeler çerçevesinde incelenmiş; aklama suçunun oluşumu ve aşamaları verildikten sonra, suçun Türkiye'deki kronolojik gelişimi ile hukuki unsurları analiz edilmiştir. İkinci bölümde ise; çalışmanın amacını da oluşturan suç faillerinin küresel sanat piyasasını tercih etme nedenleri, bu piyasanın temel özellikleri ve sektöre özgü aklama yöntemleri vakalar ve uluslararası düzenlemeler ile birlikte değerlendirilmiştir.

Araştırma sonucunda, sanat piyasasının yüksek gizlilik ve sübjektif değerleme gibi yapısal boşluklar barındırdığı, bu durumun suç örgütleri tarafından suiistimal edildiği tespit edilmiştir. Türkiye'deki mevcut mevzuatta sanat eserleri üzerinden yürütülen aklama faaliyetlerini önlemeye yönelik hukuki eksikliklerin bulunduğu saptanmış; diğer ülke düzenlemeleriyle karşılaştırmalı bir analiz yapılarak çözüm önerileri geliştirilmeye çalışılmıştır.

Sonuç olarak, sanat piyasasında etkin bir denetim mekanizmasının kurulması ve yasal boşlukların giderilmesi gerektiği ortaya konulmuştur.

Name and Surname : Aybüke OLGUN

Supervisor : Asst. Prof. Dr. Aslıhan ÖZTEZEL

Degree and Date : Master's (Thesis), 2026

Major : Public Law

Keywords : Dirty Money, Proceeds of Crime, Art Market,Property Value Derived from Crime, Laundering of Proceeds of Crime

ABSTRACT

THE CRIME OF LAUNDERING ASSETS DERIVED FROM THROUGH WORKS OF ART

In the first part of this research, the offense of laundering of assets acquired through crime has been examined within the framework of general terminology and international conventions; following the presentation of the constitution and stages of the laundering offense, its chronological development and legal elements in Türkiye have been analyzed. In the second part, the reasons why perpetrators of crime prefer the global art market, which also constitutes the purpose of the study, the core characteristics of this market, and sector-specific laundering methods have been evaluated together with cases and international regulations.

As a result of the research, it has been determined that the art market contains structural loopholes such as high secrecy and subjective valuation, and this situation is exploited by criminal organizations. It has been identified that there are legal deficiencies in the current legislation in Türkiye aimed at preventing laundering activities carried out through artworks; and solution proposals have been attempted to be developed by conducting a comparative analysis with the regulations of other countries.

Consequently, it has been demonstrated that an effective audit control mechanism must be established in the art market and legal loopholes must be eliminated.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ÖZ
ABSTRACT
KISALTMALAR ..... **v**
SÖZLÜK ..... **vii**
GİRİŞ **1**

1. SUÇTAN KAYNAKLANAN MALVARLIĞI DEĞERLERİNİN AKLANMASI SUÇU (TCK M. 282) VE KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması Suçunun Terminolojik Evrimi ve Kavramsal Çerçeve **4**
1.1.1. Kara Para Kavramından Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerine Geçiş .. 5
1.1.2. Aklama Kavramı ve Aklama Suçuyla Korunan Hukuki Değer 6
1.2. Aklama Suçunun Uluslararası ve Ulusal Hukuktaki Gelişimi **7**
1.2.1. Uluslararası Hukuktaki Gelişmeler 8
1.2.1.1. Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi (1988 Viyana Sözleşmesi) 8
1.2.1.2. Mali Eylem Görev Gücü (FATF)..... 9
1.2.1.3. Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (1990 Strazburg Sözleşmesi)..... 10
1.2.1.4. Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi (2000 Palermo Sözleşmesi)..... 11
1.2.1.5. Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi 12
1.2.2. Türk Hukukundaki Gelişimi 13
1.2.2.1. 4208 Sayılı Kanun Dönemi (1996-2005)..... 13
1.2.2.2. 5237 Sayılı TCK Dönemi 14
1.3. Aklama Suçunun Oluşumu ve Aklama Aşamaları **16**
1.3.1. Aklama Suçunun Oluşumu 16
1.3.2. Aklamanın Aşamaları..... 17

1.3.2.1. Yerleştirme Aşaması 18
1.3.2.2. Ayırma Aşaması 20
1.3.2.3. Bütünleştirme Aşaması 22
1.4. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması Suçu (TCK m. 282/1) 23
1.4.1. Suçun Ön Şartı: Öncül Suç 23
1.4.1.1. Öncül Suç Kavramı ve Hukuki Niteliği 24
1.4.1.2. Öncül Suç ile Aklama Suçu Yargılamasının Birbirleri Üzerinde Etkileri 26
1.4.2. Suçun Maddi Unsuru 27
1.4.2.1. Suçun Konusu: Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerleri 27
1.4.2.2. Fiil: Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama 30
1.4.2.3. Suçun Faili 32
1.4.2.4. Suçun Mağduru 34
1.4.3. Suçun Manevi Unsuru 34
1.4.4. Hukuka Aykırılık Unsuru 37
1.4.5. Kusurluluk 38
1.4.6. Suçun Nitelikli Halleri 40
1.4.6.1. Suçun Kamu Görevlisi veya Belli Bir Meslek Sahibi Tarafından İşlenmesi 40
1.4.6.2. Suçun Bir Örgüt Faaliyeti Çerçevesinde İşlenmesi 41
1.4.7. Cezayı Ortadan Kaldıran Şahsi Cezasızlık Hali- Etkin Pişmanlık 42
1.4.8. Suçun Özel Görünüş Biçimleri 42
1.4.8.1. Teşebbüs 43
1.4.8.2. İştirak 43
1.4.8.3. İçtima 44
1.5. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerini Bilerek Satın Alma, Kabul Etme, Bulundurma Veya Kullanma Suçu (TCK m. 282/2) 45
1.5.1. Suçun Maddi Unsurları 46
1.5.1.1. Fiil 46
1.5.1.2. Fail 47

1.5.1.3. Mağdur 47
1.5.1.4. Suçun Konusu 48
1.5.2. Nitelikli Haller 48
1.5.3. Suçun Manevi Unsuru: Kast 49
1.5.4. Suçun Özel Görünüş Biçimleri 49
1.5.4.1. Teşebbüs 50
1.5.4.2. İştirak 50
1.5.4.3. İçtima 50
2. SANAT PİYASASINDA SUÇTAN KAYNAKLANAN MALVARLIĞI DEĞERLERİNİ AKLAMA
2.1. Sanat Piyasasının Temel Özellikleri 53
2.1.1. Sanat Piyasasının Büyüklüğü ve Regülasyonlar 53
2.1.2. Birincil Piyasa (Primary Market) ve İkincil Piyasa (Secondary Market) Ayrımı 57
2.1.3. Gizlilik ve Anonim Olma Kültürü 58
2.1.4. Öznel Fiyatlandırma 60
2.1.5. Karmaşık Aracı Ağları 61
2.1.6. Finansallaşma Eğilimi/ Yatırım Aracı Olması 63
2.2. Sanat Piyasasının Kara Para Aklama Suçu Failleri İçin Tercih Edilme Nedenleri 65
2.2.1. Yüksek Değer ve Kolay Taşınabilirlik 65
2.2.2. Düzenleme ve Denetim Boşlukları 67
2.2.3. Aracıların Kimlik Gizlenme Yükümlülükleri 71
2.2.4. Fiyat Manipülasyonuna Uygun Olması (Over/Under-Pricing) 72
2.2.5. Serbest Limanlar ve Vergisiz Depolama 75
2.2.6. Merkezi Tapu/Sicil Sisteminin Bulunmaması 76
2.3. Sanat Piyasasında Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Yöntemleri 78
2.3.1. Fiziksel Altyapı ve Lojistik Süreçlerin Suiistimali 79
2.3.1.1. Serbest Ticari Bölgelerinin/Limanların ve Vergisiz Depoların Kullanımı 79
2.3.1.2. Nakliye Süreçleri ve Gümrük Manipülasyonları 81

2.3.2. Fiyat ve Değerleme Manipülasyonları 83
2.3.2.1. Yüksek veya Düşük Fiyatlandırma 83
2.3.2.2. Sahte Satışlar ve Hayali Müzayedeler 86
2.3.3. Ödeme Araçları ve Finansman Yöntemlerinin Suiistimali 88
2.3.3.1. Yüksek Tutarlarda Nakit İşlemlerinin Kullanımı 89
2.3.3.2. Sanat Eserlerinin Kredi Teminatı Olarak Kullanılması 91
2.3.3.3. Sanatın Doğrudan Rüşvet, Takas, Tehdit veya Değer Transferi Olarak Kullanılması 93
2.3.3.4. Alternatif ve Kayıt Dışı Ödeme Sistemlerinin Kullanımı..... 95
2.3.4. Kurumsal Yapı ve Aracı Ağlar Üzerinden Kimlik Gizleme..... 97
2.3.4.1. Paravan Şirketler ve Tröstlerin Kullanımı 97
2.3.4.2. Sanat Danışmanları ve Bağımsız Aracıların Kullanımı 99
2.3.5. Gelişen Teknolojik Gelişmelere ve Öncül Suçlara Dayalı Yöntemler 100
2.3.5.1. Dijital Sanat ve NFT'ler Üzerinden Aklama 101
2.3.5.2. Sahtecilik ve Dolandırıcılık Yoluyla Suç Geliri Yaratma 102
SONUÇ 104
KAYNAKÇA.....108

KISALTMALAR

AİHS	**:**	Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
AİHM	**:**	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
ASİHY	**:**	Aklama Suçu İncelemesi Hakkında Yönetmelik
AMLA	**:**	Anti-Money Laundering Act (Kara Para Aklamayı Önleme Yasası)
AMLD5	**:**	5. Kara Para Aklama Karşıtı Direktifi
AMLD6	**:**	6. Kara Para Aklama Karşıtı Direktifi
AYM	**:**	Anayasa Mahkemesi
a.g.e	**:**	Adı Geçen Eser
Bkz (bkz.)	**:**	Bakınız
BM	**:**	Birleşmiş Milletler
BSA	**:**	The Bank Secrecy Act (Amerika Banka Gizlilik Yasası)
çev.	**:**	Çeviren
c.	**:**	Cilt
CD.	**:**	Ceza Dairesi
CGK.	**:**	Ceza Genel Kurulu
E.	**:**	Esas
ETCK	**:**	Eski Türk Ceza Kanunu
FATF	**:**	Financial Action Task Force (Mali Eylem Görev Gücü)
IMF	**:**	International Monetary Fund (Finansal İstihbarat Birimi)
K.	**:**	Karar
KAÖDK	**:**	Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun

MASAK	**:**	Mali Suçları Araştırma Kurulu
NFT	**:**	Non-Fungible Token (Nitelikli Fikri Tapu)
S.	**:**	Sayı
s.	**:**	Sayfa
SGAÖHK	**:**	Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun
SPV	**:**	Special Purpose Vehicle (Özel Amaçlı Şirketler)
RG.	**:**	Resmî Gazete
TBMM	**:**	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCK	**:**	Türk Ceza Kanunu
UBO	**:**	Ultimate Beneficial Owner (Asıl Yararlanıcı)
UHNWI	**:**	Ultra Yüksek Net Değere Sahip Bireyler
UNODC	**:**	United Nations Office on Drugs and Crime (Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi)
vb.	**:**	ve benzerleri
vd.	**:**	ve diğerleri

SÖZLÜK

Öncül Suç: Suç gelirlerinin elde edilmesini mümkün kılan suçtur. Kara paranın ortaya çıkması için öncelikle bir suç işlenmeli ve bu suçtan kaynaklanan bir suç geliri ya da kara para elde edilmelidir. İşlenen bu ilk suça öncül suç denilmektedir.

Sanat Eseri: Sanatçının özgün fikir ve duygusunu estetik bir amaçla somut biçimde ifade ettiği, hususiyet taşıyan fikri ve sanatsal üründür.

Suç Geliri: Doktrinde bu konuda herhangi bir kavram birliği olmamakla birlikte esasında "kara para", "suçtan kaynaklanan mal varlığı değeri" ve "suç geliri" kavramları eş anlamlı olarak kullanılmaktadır.

Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama: Her suç türünden elde edilen yasa dışı gelirlerin yasal bir kaynaktan elde edilmiş gibi gösterilerek elde edilen yarar, suç faaliyetlerinden elde edilen mal varlıklarının yasadışı kökenlerinin gizlenmesi faaliyeti olarak tanımlanabilir.

Transnasyonal Suçlar: Transnasyonal suçlar, planlanması, icra edilmesi ve etkileri bakımından birden çok ülkeyi ilgilendiren suçlar olarak tanımlanmaktadır.

GİRİŞ

Tarihsel süreçte suç ve suçluluk olgusu, toplumsal yapının mihenk taşlarından birini oluşturmaktadır. Zamanla katmanları artan, değişen, gelişen bir yapısı ile suç da insanlık tarihi kadar eskilere dayanmaktadır. Sanat da en az insanlık tarihi kadar eski bir ifade ediş biçimidir. Sanat eserleri ise yüzyıllardır sadece zarif bir ifade ediş biçiminin yanı sıra temsil ettikleri ekonomik güç ve kültürel değer açısından da dikkat çekmektedir. Özellikle ünlü sanatçılara ait eserler, zaman geçtikçe birer yatırım aracı haline gelmekte ve suç dünyasının da ilgisini çekmektedir.

Bu tezin amacı, yasal sanat piyasasının arka planında büyüyen yasa dışı pazarın dinamiklerini ortaya koymak ve yüksek değerli sanat eserlerinin suç gelirlerinin aklanmasında nasıl bir suç aracına dönüştürüldüğünü incelemektir. Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçunu genel terminolojisi, taraf olunan uluslararası sözleşmeler ve Türkiye'deki yasal mevzuat düzeyinde teorik bir temele oturtmak; bu çerçevede küresel sanat piyasasının barındırdığı aklama risklerini, faillerin bu sektörü tercih etme nedenlerini ve kullandıkları yöntemleri bütüncül bir yaklaşımla analiz etmektir.

Tez, giriş bölümü hariç olmak üzere iki ana başlıktan oluşmaktadır. Birinci bölümde, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçunun genel hukuki analizi yapılmaktadır. Konuya ilişkin terminolojik değişim verildikten sonra ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle ulusal hukukun gelişimine yer verilmiştir. Aklamanın oluşumu ve aşamalarının ardından, suçun kronolojik olarak Türk hukukunda gelişimi anlatılmıştır. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu çerçevesinde maddi unsuru, manevi unsuru, hukuka aykırılık, kusurluluk, suçun nitelikli halleri ve suçun özel görünüş biçimlerine yer verilmiştir.

İkinci bölümde, sanat piyasasının temel özellikleri ve aklama suçuna elverişliliği ele alınmış; başvurulan yöntemlerin tipolojisi ve bu eksende ülkemiz de dahil olmak üzere uluslararası alanda sanat piyasasında sanat eserleri ile suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçuna yönelik yapılan hukuki düzenlemeler ve eksiklikler incelenmiştir.

Son olarak, tezin kapsamı ve sınırlılıklarına ilişkin birkaç hususun belirtilmesi gerekmektedir. Aklama yöntemlerinin sınırsız olması, tez konusunun da esasında bu yöntemlerden birini esas alması nedeniyle tezde, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklamanın sanat eseri dışındaki yöntemlerine (modus operandi) yer verilmemiştir. Kara para aklamanın aşamaları, sanat eserleri üzerinden aklama yapılırken kullanılan farklı yolların anlaşılabilmesi amacıyla anlatılmıştır.

1. SUÇTAN KAYNAKLANAN MALVARLIĞI DEĞERLERİNİN AKLANMASI SUÇU (TCK M. 282) VE KAVRAMSAL ÇERÇEVE

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 282. maddesinde[1] düzenlenen Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması suçu, Türk hukukundaki tarihsel gelişimi boyunca çeşitli yasal ve terminolojik değişikliklere uğramış; mevzuatımızda sırasıyla "kara para aklama", "suç gelirlerinin aklanması" ve son olarak "suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama" kavramlarıyla yer edinmiştir. TCK'daki düzenlemenin yanı sıra suç, birçok uluslararası sözleşme ile de koruma altına alınmıştır. Ayrıca 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun[2] ile suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesine ilişkin usul ve esaslar ayrıca düzenlenmektedir.

Bu bölümde, suçun ulusal ve uluslararası mevzuattaki gelişimi incelenirken suçun unsurlarına da yer verilecektir. "suçtan kaynaklanan malvarlığı değerleri" ifadesi, mevzuattaki güncel düzenlemeler sonrasında ortaya çıkan yeni bir kavram olup, bu sebeple gerek doktrinde gerek uluslararası alanda halen yaygın olarak "kara para aklama" '*money laundering'* terimi kullanılmaktadır. Terminolojik birliğin sağlanabilmesi için, terimlerin yıllar içinde geçirdiği bu değişimin ve transnasyonal bir suç olarak kabul edilen bu suça ilişkin uluslararası kurumlarca önerilen düzenlemelerde kullanılan terminolojinin, TCK'ya ve günlük dile nasıl yerleştiğinin ortaya konması gerekmektedir.

Çalışmanın bütünü değerlendirildiğinde, suçun bir özel işleniş biçimi olarak sanat eserleri üzerinden suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin aklanması suçu ele alınacağından, bu özel işleniş hâline ilişkin usuller de ilk bölümde ayrıca açıklanacaktır.

[1] https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5237&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5, 'Türk Ceza Kanunu', E.T. 15 Kasım 2025.
[2] https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5549&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5, 'Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun', E.T. 15 Kasım 2025.

1.1. Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması Suçunun Terminolojik Değişimi ve Kavramsal Çerçeve

Ceza hukukunda bir suç tipinin ve onunla korunan hukuki değerin tam anlamıyla kavranabilmesi, öncelikle o suçu oluşturan temel kavramların ve bu kavramların tarihsel süreçteki gelişiminin doğru bir şekilde analiz edilmesine bağlıdır.

Suç gelirlerinin aklanması olgusu, tarihsel süreçte salt kriminolojik, ekonomik veya ahlaki bir sorun olarak algılanırken, özellikle küresel organize suçluluğun gelişimiyle birlikte karmaşık bir hukuki müessese halini almıştır.

Günümüzde teknolojik olanakların ülkelerin fiziki sınırlarını aşan iş ve işlemleri kolaylaştırması, suç ve suçlu profillerini de değiştirmiştir. Özellikle çıkar amaçlı organize suç örgütlerinin yasadışı faaliyetlerini tek bir devletin sınırları dışına taşıyarak küresel ölçekte gerçekleştirmesi, "transnasyonal/sınır aşan suç"[3] kavramını ortaya çıkarmıştır.

Uyuşturucu ve silah kaçakçılığı, insan ve organ ticareti ve terörizm gibi transnasyonal nitelikteki bu suçların temel motivasyonu, çok yüksek miktarlarda haksız ekonomik kazanç elde etmektir[4].

Faillerin temel hedefi olan bu haksız kazancı doğuran ve aklama fiiline kaynaklık eden ilk yasadışı faaliyete "öncül suç" denilmektedir[5]. Bu kavram için, ön suç, ön koşul, temel suç, asli suç, esas suç, önceki suç gibi terimler de kullanılmaktadır[6]. Aklama suçunun doğası gereği, kendisinden önce mutlaka bir öncül suçun işlenmiş olması ve bu suç neticesinde bir gelirin elde edilmiş olması zorunludur.

---

[3] https://archive.unescwa.org/transnational-crime, 'transnational crime', E.T. 12 Mayıs 2026; https://www.unodc.org/toc/en/crimes/organized-crime.html, 'Transnational organized crime: the globalized illegal economy', E.T. 12 Mayıs 2026.

[4] https://www.un.org/en/peace-and-security/transnational-crime, 'What is transnational organized crime?', E.T. 12 Mayıs 2026; H. Aykın, *Aklama ve Terörün Finansmanı ile Mücadelenin Küresel Boyutu*, Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, Yayın No: 2010/406, Ankara, 2010, s. 19-20; R. Başak, '50 Soruda Karapara ve Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi', https://www.tbb.org.tr/pdf/faaliyetler/61/610, s. 2, E.T. 15 Mayıs 2026.

[5] K. Çakır, *Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu*, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ankara, 2023, s. 310.

[6] Ü. Kocasakal, 'Karapara Aklama ile Mücadele ve Yeni Türk Ceza Kanunun 282. Maddesinde Düzenlenen Suç Gelirlerinin Aklanması Suçu', *Karapara Aklama ve Terörizmin Finansmanı* içinde, Süleyman Aydın (ed.), Adalet Yayınevi, Ankara, 2008, s. 71.

Öncül suç ile elde edilen ve yasadışı bir kaynağa sahip olan her türlü ekonomik menfaat ve değer ise geleneksel literatürde kara para[7] '*dirty money'* olarak tanımlanmaktadır. Her ne kadar adında "para" kelimesi geçse de bu kavram sadece bilinen dar anlamdaki parayı değil; ekonomik değere haiz olan, suçtan elde edilen menkul veya gayrimenkul her türden mal ve hakları kapsamaktadır[8].

Zamanla, kara para kavramının daha çok sosyolojik ve biraz da magazinsel bir ifade olması nedeniyle, modern ceza hukuku sistemlerinde ve uluslararası sözleşmelerde[9], "suç geliri" ve "suçtan kaynaklanan malvarlığı değerleri" gibi çok daha teknik, geniş ve kapsayıcı hukuki terimlere yerini bırakmıştır[10].

Aklama suçunun unsurlarına geçilmeden evvel tezin temellerini oturtabilmek adına; "kara para" kavramından modern hukuktaki "suçtan kaynaklanan malvarlığı değeri" kavramına uzanan bu terminolojik evrim incelenecektir.

1.1.1. Kara Para Kavramından Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerine Geçiş

Suç işlemek suretiyle elde edilen haksız kazançların yasal ekonomik sisteme dahil edilmesi süreci, terminolojik kökeni itibarıyla 1920'li ve 1930'lu yılların ABD'sine dayanmaktadır. Alkol yasağı döneminde organize suç örgütlerinin, özellikle Al Capone'un[11], yasadışı yollardan elde ettikleri devasa nakit gelirleri, sahip oldukları nakit esasıyla çalışan çamaşırhanelerin yasal gelirlerine ekleyerek mali sisteme sokmaları, literatüre "para yıkama/aklama" '*money laundering'* kavramının yerleşmesine neden olmuştur[12]. Aklama teriminin resmi olarak hukukta ve yazılı

[7]M. V. Dülger, 'Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanmasına İlişkin Suçlar ve Yaptırımlar', Doktora tezi, *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,* İstanbul, 2010, s. 22-23; https://masak.hmb.gov.tr/aklama-sucu-genel-bilgi, 'Mali Suçları Araştırma Kurulu, Genel Bilgi, Aklama Suçu', E.T. 16 Kasım 2025.

[8] Ü. Kocasakal, 'Karapara Aklama Suçu', Doktora Tezi, *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,* İstanbul, 2000, s. 13; M.V. Dülger, *Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin Suçlar ve Yaptırımlar (Kara Paranın Aklanması Suçu),* Seçkin Yayınevi, Ankara, 2. Baskı, Ocak 2025, s. 44-45.

[9]Bkz. s. 7 vd.

[10]O. Değirmenci, 'Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması Suçu (TCK m.282)', Doktora Tezi, *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Anabilim Dalı Kamu Hukuku Bilim Dalı*, İstanbul, 2006, s. 482.

[11]https://financialcrimeacademy.org/what-is-meant-by-money-laundering/#:~:text=Al%20Capone%20allegedly%20used%20cash,referred%20to%20as%20money%20laundering., 'Examples of Money Laundering From History', E.T. 30 Kasım 2025.

[12]Ü. Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 17; Değirmenci, a.g.e., s. 37-38.

basında kullanımı ise ilk kez 1973 yılındaki ünlü Watergate skandalı[13] haberleriyle olmuştur.

Türk hukukunda ise kavramın evrimi, kanun koyucunun uluslararası standartlara uyum çabasıyla paralel olarak oldukça hareketli bir seyir izlemiştir.

Mevzuatımızda ilk olarak 1996 yılında yürürlüğe giren 4208 sayılı Kanun ile doğrudan İngilizce terminolojinin çevirisi olan "kara para" ve "kara para aklama" kavramları tercih edilmiştir[14]. Kara para özünde, yasadışı yollardan elde edilen paradır[15]

Ancak 2005 yılında yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK'nın 282. maddesi ile kanun koyucu radikal bir terminolojik değişikliğe giderek "kara para" kavramını terk etmiş; yerine "suçtan kaynaklanan malvarlığı değeri" kavramını kullanmıştır. Hemen ardından yürürlüğe giren 5549 sayılı SGAÖHK[16] da ise "suç geliri" ve "suç gelirlerinin aklanması" kavramları kullanılmıştır. Bu farklı kullanımlar, karmaşa yaratma birlikte mevcut TCK'da suçtan kaynaklanan malvarlığı değeri kullanılmaktadır.

1.1.2. Aklama Kavramı ve Aklama Suçuyla Korunan Hukuki Değer

Aklama kavramının hukuki niteliği bakımından; suç gelirlerinin aklanması, en temel ifadesiyle, öncül suçun işlenmesi suretiyle elde edilen haksız kazancın yasadışı kaynağına ait izlerin silinerek, bu değerlerin meşru bir kaynaktan elde edilmiş gibi yasal finansal sisteme entegre edilmesi sürecidir[17]. Başka bir deyişle, suç vasıtasıyla elde edilen veya başkaca maddi karşılığı olan unsurların yasa dışı olan kaynağını gizleyerek yasal mali sisteme geri kazandırılması olarak da tanımlanabilir[18]. Uluslararası Para Fonu'na (International Monetary Fund-IMF)[19] göre ise aklama, suç

[13] https://www.history.com/articles/watergate, 'Watergate Scandal', E.T. 3 Temmuz 2026.
[14] Kocasakal, Karapara Aklama ile Mücadele, s. 61-62; Çakır, a.g.e., s. 203.
[15] Değirmenci, a.g.e., s. 27; E. Ergül, *Kara Ekonomi ve Aklama Suçu: Uluslararası Hukuk, Önleme, Cezalandırma ve Müsadere Boyutları, Sınıraşan Suçlar, Yolsuzluk ve Terörün Finansman Bağlantıları ile Yargıtay İçtihatları Işığında Suç Gelirlerini Aklamanın Anotomisi*, Adalet Yayınları, Ankara, 2005, s. 1; G. Say, 'Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması (Kara Para Aklama)', *İstanbul Barosu Dergisi*, cilt: 87, sayı: 3, Mayıs 2013, s.149.
[16] https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5549&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5, 'Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun', E.T. 17 Mayıs 2026.
[17] Kocasakal, Karapara Aklama ile Mücadele, s. 56.
[18] H. Akkaya, *Mali Suçlar ile Mücadele*, Ekin Yayınevi, Bursa, 2023, s. 15-16.
[19] https://www.imf.org/, 'What is ML/TF/PF?', E.T. 16 Kasım 2025.

faaliyetlerinden elde edilen mal varlıklarının yasadışı kökenlerinin gizlenmesi faaliyeti olarak tanımlanmaktadır.

Korunan hukuki yarar bakımından; suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin aklanması suçunun karmaşık, sınır aşan ve organize yapısı, bu suçla korunan hukuki yararın da tek boyutlu olmamasını; aksine karma bir nitelik taşımasını beraberinde getirmiştir. Aklama suçu ile birden fazla hukuki değerin aynı anda koruma altına alındığı görülmektedir.

TCK sistematiğine bakıldığında, suçun "Millete ve Devlete Karşı Suçlar" kısmının "Adliyeye Karşı Suçlar" bölümünde düzenlendiği görülmektedir. Bu sistematik tercih, yasa koyucunun korumayı hedeflediği birincil hukuki değerin adalet mekanizmasının etkin işleyişi olduğunu göstermektedir[20]. Dolayısıyla aklamayı cezalandırmak, öncelikle adli düzeni ve yargının otoritesini korumayı amaçlar.

Aklama eylemi sadece adliyeye karşı işlenen bir fiil değildir. Suçtan elde edilen devasa boyuttaki suç gelirlerinin yasal piyasalara girmesi veya çıkması, serbest piyasa ekonomisinin işleyişini bozar ve hukuka uygun hareket edenlerin aleyhine ciddi bir haksız rekabet ortamı yaratır. Bu nedenle korunması hedeflenen ikincil hukuki değer; ekonomik düzen, serbest rekabet ortamı ve mali istikrarın korunmasıdır[21].

Hukuk düzeninde suçun bir kazanç elde etme yolu olarak görülmemesi gerekmektedir. Bu sebeple de korunması hedeflenen son hukuki değer; suçluların yasadışı kazançlardan mahrum bırakılması suretiyle kamu düzeninin, toplumsal ahlakın ve güvenliğin korunmasıdır[22].

1.2. Aklama Suçunun Uluslararası ve Ulusal Hukuktaki Gelişimi

Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçu, transnasyonal bir suç olması hasebiyle etkileri ulusal sınırları aşan, genel olarak organize suç olarak karşımıza çıkan bir suçtur. Ekonominin küreselleşerek ülkelerarası sınırların kalkması

[20]Değirmenci, a.g.e., s. 317; Dülger, Suçtan Kaynaklanan s. 189; Y. Ünver, *İftira, Suç Uydurma, Suç Üstlenme, Yalan Tanıklık ve Bilirkişilik, Suçu İhbar Etmemek Suçları: TCK'da Düzenlenen Adliyeye Karşı Suçlar*, Seçkin Yayıncılık, 8. Baskı, Ankara, 2026, s. 533-534; Çakır, a.g.e., s. 283.
[21]Değirmenci, a.g.e., s. 318; Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 174.
[22]Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 174; Çakır, a.g.e., s. 283-284.

ve teknolojik gelişmelerle aklama suçu açısından da öncül suçlar çeşitlenmekte buna bağlı olarak aklama yöntemleri de artış göstermektedir[23].

Aklama faaliyetlerinin ulusal sınırlara bağlı kalmaması ve organize suç örgütlerinin yasadışı fonları ülkeler arasında saniyeler içinde transfer edebilmesi, bu suçla mücadelenin salt ulusal mevzuatlarla yürütülemeyeceğini kanıtlamıştır[24]. Bu nedenle, aklama suçunun tarihsel gelişimi öncelikle uluslararası bir çaba olarak başlamış, daha sonra taraf devletlerin iç hukuklarına dâhil edilmesi şeklinde bir yol izlemiştir.

1.2.1. Uluslararası Hukuktaki Gelişmeler

Uluslararası toplumun aklama suçuna karşı ortak bir mücadele stratejisi geliştirmesi 1980'li yılların sonlarına dayanmaktadır. Bu alandaki kronolojik gelişim, temel sözleşmeler ve kurumlar etrafında şu şekilde şekillenmiştir:

1.2.1.1. Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi (1988 Viyana Sözleşmesi)

19 Aralık 1988 tarihinde Birleşmiş Milletler bünyesinde hazırlanan aklama kavramını uluslararası alanda doğrudan bir ceza normu bağlamında gündeme getiren ilk temel belge bu Sözleşme'dir[25].

Bu sözleşme, aklama suçunun uluslararası hukukta zemin bulmasını sağlamakla birlikte, dönemin kriminolojik eğilimlerinin bir yansıması olarak oldukça dar kapsamlı tutulmuş ve aklamaya konu edilebilecek gelirin kaynağı olan öncül suçu yalnızca uyuşturucu madde ticareti ile sınırlandırmıştır[26].

---

[23]H. Aykın, 'Karaparanın Aklanmasıyla Mücadele Konusundaki Temel Uluslararası Metinler ve Oluşumlar'. *https://www.mfa.gov.tr/karaparanin-akalanmasiyla-mucadele-konusundaki-temel-uluslararasi-metinler-ve-olusumlar-.tr.mfa*, E.T. 2 Mayıs 2026.

[24]Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 24; Değirmenci, a.g.e., s. 139; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 354.

[25]Sözleşme, Türkiye tarafından 20 Aralık 1988 tarihinde imzalamış, Sözleşmenin onaylanması 22 Kasım 1995 tarihli 4136 s. Kanunla uygun bulunmuş ve Bakanlar Kurulu, kanuna istinaden 16 Kasım 1996 tarihli 96/7801 sayılı karar ile onaylanmıştır. Sözleşme, https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22551.pdf, 11 Şubat 1996 tarihli 22551 s. R.G.'de yayımlanmıştır. 'Viyana Konvansiyonu', E.T. 3 Mayıs 2026.

[26]Aykın, Aklama ve Terörün Finansmanı, s. 5; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 402.

Uyuşturucu ve psikotrop madde kaçakçılığının uluslararası boyutu, suçla etkin bir şekilde mücadele edebilmek için sözleşmeye taraf ülkeler arasındaki iş birliğini artırmayı hedeflemiştir. Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklamaya yönelik doğrudan bir düzenleme yer almasa da uluslararası niteliğe sahip olan ilk belge olması açısından önem taşımakta; bir öncü belge olarak değerlendirilmekte ve ulusal hukukların birbiri ile uyumlaştırılmasını öncelemektedir[27].

Sözleşme'nin 1. Maddesinin (p) bendinde kazanç, (q) bendinde ise mal varlığı (mamelek) terimleri tanımlanmıştır[28]. Bu bakımdan aklama suçunun konusu olarak malvarlığı tabirinin kullanıldığı görülmektedir.

1.2.1.2. Mali Eylem Görev Gücü (FATF)

FATF (Financial Action Task Force)[29], Viyana Sözleşmesi'nin ardından 1989 yılında G7 ülkelerince kara para aklama ile mücadele için önlemlerini incelemek ve geliştirmek amacıyla kurulmuştur. İlerleyen yıllarda aklama tekniklerini ve eğilimlerini incelemek, ulusal ve uluslararası seviyede mevcut önlemleri gözden geçirmek, gerekli tedbirleri almak gibi görevleri vardır[30]. 2001 yılından itibaren terörizmin finansmanı ile mücadele de görev alanına alınmıştır[31].

---

[27]Çakır, a.g.e., s. 139; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 401; Değirmenci, a.g.e., s. 194.

[28]"*Viyana Konvansiyonu*
Madde 1
Tanımlar
(p) "Kazanç", 3. Maddenin 1. Fıkrasında yer alan suçların işlenmesinden doğrudan veya dolaylı olarak kaynaklanan her türlü malvarlığı demektir.
(q) "Mal varlığı (mamelek)", maddi veya gayrimaddi, menkul veya gayrimenkul, fiziki varlığı olan veya olmayan her türlü mal ile bunlar üzerinde mülkiyet veya yararlanma hakkını gösteren hukuki belgeler veya senetler demektir., https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22551.pdf, 'Viyana Konvansiyonu', E.T. 7 Mayıs 2026.

[29]Türkçe karşılığı olarak "*Mali Eylem Görev Gücü*", İngilizcesi "*Financial Action Task Force*" olan kuruluş yaygın kullanımına uygun olarak çalışmada FATF olarak ifade edilecektir.

[30]https://www.fatf-gafi.org/en/the-fatf/history-of-the-fatf.html#:~:text=Find%20out%20about%20the%20world%2C%20a%20region%2C%20or%20a%20country&text=The%20Financial%20Action%20Task%20Force,originally%20operating%20under%20fixed%2Dterms., 'History of the FATF', E.T. 29 Nisan 2026.

[31]https://www.fatf-gafi.org/, 'History of the FATF', 29 Nisan 2026.

Türkiye, 1991 yılında FATF'a üye olmuştur[32]. FATF tarafından yayımlanan ve sürekli güncellenen "40 Tavsiye Kararı"[33] ülkeler tarafından dikkate alınması gereken en önemli uluslararası standart niteliğindedir. Tezin konusunu oluşturan sanat eserleri üzerinden suç gelirlerinin aklanmasına[34] yönelik ilk raporu yine FATF 2023 yılında yayımlamıştır.

1.2.1.3. Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (1990 Strazburg Sözleşmesi)

Avrupa Konseyi bünyesinde suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin aklanmasının önlenmesine yönelik hazırlanan ve 8 Kasım 1990 tarihinde imzaya açılan Sözleşme, 1 Eylül 1993 tarihinde yürürlüğe girmiştir[35]. Sözleşmenin başlangıç bölümünde, aklama suçuna karşı mücadelede etkin ve modern yöntemlerin gerektiğini vurgulamakta ve bu yöntemlerden birinin suçtan elde edilen gelirlerden suçluların mahrum edilmeleri olduğunu belirtmektedir. Strazburg Sözleşmesi'nin getirdiği en büyük değişim, öncül suç yelpazesini genişleterek, her türlü ağır suçtan elde edilen gelirin aklama suçuna konu olabileceğini kabul etmesidir[36]. Öncül suçun yanı sıra Sözleşme'nin 1. Maddesinin (a) bendinde gelir, (b) bendinde mal terimlerini de tanımlamıştır[37].

---

[32] https://www.fatf-gafi.org/en/countries/detail/Turkey.html, 'Türkiye', E.T. 15 Mayıs 2026.

[33] https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/recommendations/FATF%20Recommendations%202012.pdf.coredownload.inline.pdf?nocache=true, 'International Standards on Combating Money Laundering and The Financing of Terrorism & Proliferation: The FATF Recommendations, Updated October 2025', E.T. 15 Mayıs 2026. "*FATF Tavsiyeleri ülkelerin karapara aklamayla, terörizmin finansmanıyla ve de kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanıyla mücadele etmek için uygulamaları gereken tedbirlere yönelik olarak kapsamlı ve kalıcı bir çerçeve oluşturmaktadır.*", https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2021/02/FATF-Tavsiyeleri-2012.pdf, 'FATF Tavsiyeleri 2012', s. 3, E.T. 15 Mayıs 2026.

[34] Bkz. s. 52 vd.

[35] Sözleşme, Türkiye tarafından 27 Eylül 2001 tarihinde imzalamış, Sözleşmenin onaylanması 16 Nisan 2004 tarihli 5191 s. Kanunla uygun bulunmuş ve Bakanlar Kurulu, kanuna istinaden 30 Temmuz 2004 tarihli 2004/7712 sayılı karar ile onaylanmıştır. Sözleşme, https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2004/09/20040901.htm, 1 Eylül 2004 tarihli 25570 S. R.G.'de yayımlanmıştır. 'Strazburg Konvansiyonu', E.T. 3 Mayıs 2026.

[36] Aykın, Aklama ve Terörün Finansmanı, s. 115.

[37] "*Strazburg Konvansiyonu*
Madde-1- Terimlerin Kullanışı
a. "Gelir" suçtan doğan herhangi bir ekonomik yarar anlamındadır. Suçtan doğan gelir, bu maddenin (b) bendinde tanımlandığı üzere, herhangi bir mal varlığından ibaret olabilir;

1.2.1.4. Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi (2000 Palermo Sözleşmesi)

Sınıraşan Organize Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, 12-15 Aralık 2000 tarihinde Palermo şehrinde imzaya açılmış ve 29 Eylül 2003 yılında yürürlüğe girmiştir[38]. Viyana Sözleşmesi'ne göre suç gelirlerinin aklanması suçuna yönelik daha fazla düzenleme yapılmış, aklama eylemlerinin organize suç boyutunu merkeze almış ve özellikle yolsuzluk fiillerinin de öncül suç kapsamına alınmasını zorunlu kılmıştır[39].

Sözleşmenin, "Suç Gelirlerinin Aklanmasının Suç Haline Getirilmesi" başlıklı 6. Maddesinde taraf devletlerin birtakım eylemlerin kasten işlenmesi halinde suç olarak düzenlenerek gerekli yasal önlemleri alması gerektiğini belirtmiş ve eylemleri saymıştır[40]. Sözleşmeye taraf olan devletler için öncül suçlar bakımından mümkün olduğunca geniş bir kapsam belirlenmiştir.

Üst sınırı dört yıl veya daha fazla hapis cezası veya daha ağır bir cezayı gerektiren tüm suçlar ile suç örgütüne üye olmak (m.5), yolsuzluk (m. 8) ve adaletin engellenmesi (m. 23) eylemlerinin mutlaka öncül suç olarak düzenlenmesi istenmiş ve

---

b. *"Mal", maddi veya gayrımaddi, menkul veya gayrimenkul her çeşit mal ile bunlar üzerinde mülkiyet veya mal üzerindeki bir hakkı gösteren hukuki belge veya seneleri içerir*;", https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2004/09/20040901.htm, 'Strazburg Konvansiyonu', E.T. 3 Mayıs 2026.

[38]Sözleşme, Türkiye tarafından 13 Aralık 2000 tarihinde imzalanmış, Sözleşmenin onaylanması 30 Ocak 2003 tarihinde 4800 s. Kanunla uygun bulunmuş ve Bakanlar Kurulu, kanuna istinaden 26 Şubat 2003 tarihli 2003/5329 sayılı karar ile onanmıştır. Sözleşme, https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2003/03/20030318.htm, 18 Mart 2003 tarihli 25052 S. R.G.'de yayımlanmıştır. 'Palermo Konvansiyonu', E.T. 3 Mayıs 2026.

[39]Çakır, a.g.e., s. 141

[40]"*Palermo Konvansiyonu*

Madde 6: Suç Gelirlerinin Aklanmasının Suç Haline Getirilmesi

1. *Her Taraf Devlet kendi iç hukukunun temel ilkelerine uygun biçimde, aşağıda belirtilen eylemleri, kasten işlendiği takdirde, suç haline getirmek üzere yasal ve diğer gerekli önlemleri alacaktır.*

(a)(i) Suç geliri olduğu bilinen malvarlığının yasadışı kaynağını gizlemek veya olduğundan değişik göstermek veya öncül suçun işlenmesine karışmış olan herhangi bir kişiye işlediği suçun yasal sonuçlarından kaçınmasına yardım etmek amacıyla dönüştürülmesi veya devredilmesi;

(ii) Bir malvarlığının suç geliri olduğunu bilerek; gerçek niteliğinin, kaynağının, yerinin, kullanımının, hareketlerinin veya mülkiyetinin veya malvarlığına ilişkin hakların gizlenmesi veya olduğundan değişik gösterilmesi.

(b) Kendi hukuk sisteminin temel kavramlarına tabi olarak:

(i) Tesellüm anında bu tür bir malın suç geliri olduğunu bilerek; malın edinilmesi, bulundurulması veya kullanılması.

(ii) Bu maddede belirtilen suçlardan herhangi birini işlemeye veya teşebbüse örgütlü olarak veya suç işleme konusunda anlaşarak yardım, yataklık, kolaylaştırmak ve yol göstermek suretiyle katılmak.", https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2003/03/20030318.htm, 'Palermo Konvansiyonu', E.T. 3 Mayıs 2026.

öncül suçlar için sayma yöntemi kullanan ülkeler için en azından örgütlü suçları en geniş biçimde kanunlarına dahil etmeleri istenmiştir[41].

1.2.1.5. Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi

10 Aralık 2003 tarihli Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi, esasında yolsuzluğun önlenmesi, uluslararası bir bilincin oluşması ve bu suçla mücadelede ülkelerin ahenk ve uyum içerisinde olması hedeflenerek düzenlenmiştir[42].

Sözleşmenin giriş kısmında aklama suçu da dahil olmak üzere örgütlü suçlar ve ekonomik suçlar ile yolsuzluk arasındaki bağdan duyulan endişe dile getirilmiş, yolsuzluk kavramının ulusal sınırları aşarak küresel bir sorun haline geldiği belirtilmiştir. 2. Maddede suç geliri, öncül suç, kontrollü teslimat tanımlarına yer verilmiştir. Sözleşmede yolsuzluk suçu kapsamında öncül suçlar: rüşvet, haksız mal edinme, zimmet, nüfuz ticareti, görevin kötüye kullanılması, haksız zenginleşme ile özel sektörde rüşvet ve zimmet suçları belirtilmiştir[43]. Bu Sözleşmenin "suç gelirlerinin aklanması" başlığına sahip 23. Maddesinde aklama suçunun nasıl düzenlenmesi gerektiği belirtilmiş ve bu düzenleme mevcut 5237 sayılı TCK 282. maddesinin 1. ve 2. fıkralarında düzenlenen suç tiplerine benzediği görülmektedir[44].

---

[41]İ. Özgenç, *Suç Örgütleri*, Seçkin Yayıncılık, 3. Bası, Ankara, 2011, s. 42-43; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 406.

[42]Sözleşme, 18 Mayıs 2006 tarihinde 5506 s. Kanunla uygun bulunmuş ve Bakanlar Kurulu, kanuna istinaden 11 Ağustos 2006 tarihli 2006/10885 sayılı karar ile onanmıştır. Sözleşme, https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/10/20061002-1.htm, 2 Ekim 2006 tarihli 26307 S. R.G.'de yayımlanmıştır. 'Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi', E.T. 3 Mayıs 2026.

[43]Aykın, Aklama ve Terörün Finansmanı, s. 109-110.

[44]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 410.

"*Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi*
Madde 23: Suç Gelirlerinin Aklanması

1) *Her Taraf Devlet, iç hukukunun temel ilkelerine uygun olarak, kasten işlenmesi halinde, aşağıdaki eylemleri suç olarak düzenleyen yasal ve diğer gerekli önlemleri alacaktır:*

a) *i) Malvarlığının yasadışı kaynağını gizlemek ya da değiştirmek yahut bir öncül suçun işlenmesine karışan bir kişiye eyleminin yasal sonuçlarından kurtulması için yardım etmek amacıyla, suç geliri olduğunu bilerek, bu malvarlığının dönüştürülmesi ya da transfer edilmesi;*

ii) Bir malvarlığının, suç geliri olduğunu bilerek, gerçek mahiyetinin, kaynağının, yerinin, tasarrufunun, hareketlerinin ya da mülkiyetinin yahut malvarlığına ilişkin hakların gizlenmesi ya da değiştirilmesi.

b) *Hukuk sisteminin temel kavramlarına bağlı kalarak;*

i)Teslim alındığında suç geliri olduğu bilinen malvarlığının edinilmesi, bulundurulması ya da kullanılması;

ii) Bu maddeye uygun olarak ihdas edilen herhangi bir suçun işlenmesinde ya da işlenme teşebbüsünde yer almak, iştirak etmek veya tertip kurmak ve bu suçların işlenmesine yardım etmek,

1.2.2. Türk Hukukundaki Gelişimi

Suç gelirlerinin aklanması fiillerinin Türk hukuk sistemine dâhil olması, iç dinamiklerden ziyade başta FATF olmak üzere uluslararası baskıların ve yaptırım tehditlerinin (örneğin Türkiye'nin kara listeye alınması) doğrudan bir sonucudur[45]. Bu tarihsel gelişim, iki temel dönem altında incelenmektedir.

1.2.2.1. 4208 Sayılı Kanun Dönemi (1996-2005)

Uluslararası baskılar neticesinde büyük bir hızla hazırlanan 4208 sayılı Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun (KAÖDK)[46], 1996 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu kanunla birlikte 1997 yılında Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) kurularak faaliyetlerine başlamıştır.

Bu dönemde kanun koyucu, doğrudan İngilizce "*money laundering*" tabirinin çevirisi olan "kara para aklama" terimini kullanmış ve mevzuatımızda bu eylemin ilk hukuki altyapısını oluşturmuştur[47].

KAÖDK, aklamaya kaynaklık eden öncül suçları kanun metninde sayma yöntemiyle tek tek ismen belirlemiştir ve bu hususta eleştirilmiştir[48]. Biz de bu eleştiriye katılıyor; kanun koyucunun bütün aklama fiillerini ve suç türlerini önceden sayarak tüketmesi imkânsızdır. Dolayısıyla tercih edilen bu sınırlayıcı liste yöntemi, gelişen yeni suç tiplerini öngörememesi veya bazı suçları kanuna eklemeyi unutması nedeniyle ciddi zaaflar barındırmaktaydı.

Nitekim kazuistik yöntemin problemleri uygulamada görülmüş; zimmet, irtikap, dolandırıcılık, hileli iflas veya ihaleye fesat karıştırma gibi faillerle devasa haksız suç geliri elde eden birçok ağır suç, kanun metnindeki öncül suçlar listesinde

---

teşvikte bulunmak, kolaylaştırmak veya yol göstermek.", https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/10/20061002-1.htm, 'Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi', E.T. 3 Mayıs 2026.

[45]Aykın, Aklama ve Terörün Finansmanı, s. 7.

[46]https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22822.pdf, R.G. 19 Kasım 1996, S. 22822, 'Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun', E.T. 3 Mayıs 2026.

[47]D. Masciandaro, 'Combating Black Money: Money Laundering And Terrorism Finance, International Cooperation And The G8 Role'. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=561183, E.T. 17 Kasım 2025.

[48]Kocasakal, Suç Gelirlerinin Aklanması Suçu, s. 61; Değirmenci, a.g.e., s. 469-471.

sayılmamıştır[49]. Sonuç olarak, yasa dışı yollarla elde edilen suç gelirlerinin aklanması eylemleri teknik olarak "kara para aklama" suçu kapsamına girmemiş ve bu durum uygulamada ciddi bir "cezasızlık" boşluğu yaratmıştır.

Oluşan bu kanun boşluğu ve FATF'in standartlarındaki değişimler, ilerleyen yıllarda 4208 sayılı KAÖDK'nın terk edilerek 5237 sayılı TCK m. 282 ile genel hükümlere ve "eşik sistemine" geçilmesini zorunlu kılmıştır.

1.2.2.2. 5237 Sayılı TCK Dönemi

Mülga 4208 sayılı KAÖDK'nın benimsediği sayma yönteminin uygulamada yarattığı problemler ve sürekli şekil değiştiren ekonomik suç dinamiklerine ayak uyduramaması, aklama suçuyla mücadelede yeni bir ceza siyasetinin benimsenmesini zorunlu kılmıştır. Bu ihtiyaçlar ve çağdaş ceza hukuku standartlarına uyum sağlama gayesiyle, aklama eylemi özel bir kanun hükmü olmaktan çıkarılarak 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK'nın[50] 282. maddesi ile genel ceza sistemi içerisine dâhil edilmiştir.

Bu yeni dönem, sadece kanun numarasının değiştiği bir sürecin ötesinde, aklama suçuyla mücadelenin terminolojik ve yapısal olarak kökten modernize edildiği bir reform niteliğindedir.

Yeni dönemin ilk belirgin özelliği terminolojik dönüşümdür. 4208 sayılı KAÖDK'da kullanılan ve hukuki bir terimden ziyade kriminolojik[51] ve daha dar bir ifade olan "kara para" kavramı terk edilmiş; yerine hukuki belirlilik ilkesine de uygun olan "suçtan kaynaklanan malvarlığı değerleri" kavramına geçilmiştir[52]. Ancak asıl değişim, öncül suçların belirlenmesinde sayma yönteminin tamamen terk edilerek eşik sisteminin benimsenmesidir[53].

---

[49]Konuya ilişkin detaylı bilgi için Bkz. Kocasakal, Karapara Aklama Suçu..., s. 324 vd.
[50]https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5237&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5, 'Türk Ceza Kanunu', E.T. 15 Kasım 2025.
[51]K. T. Ercan, 'Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması Suçu', Yüksek Lisans Tezi, *Gazi Üniversitesi Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı Ceza ve Ceza Usul Hukuku Bilim Dalı,* Ankara, 2008, s. 98.
[52]A. G. Gürdal, 'Türk Hukukunda Suç Gelirlerini Aklama Suçu', Doktora Tezi, *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı,* İstanbul, 2013, s. 372; Dülger, Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin, s. 184.
[53]Çakır, a.g.e., s. 316.

Eşik sistemi, öncül suçları tek tek saymak yerine, suçun kanunda öngörülen hapis cezasının alt veya üst sınırını temel alan dinamik bir yöntemdir. Alt sınırı baz alan eşik sistemi TCK'da da benimsenen sistemdir[54]. Bu sistem sayesinde, yasama organının her yeni gelişen suç tipi için kanunu güncellemesine gerek kalmamış; belirlenen ceza eşiğini aşan ve ekonomik gelir üreten her türlü suç[55], otomatik olarak aklama suçunun öncül suçu haline gelmiştir. Bu durum, kanunların suçluların bir adım gerisinde kalması problemini çözmüştür.

5237 sayılı TCK m. 282 ilk yürürlüğe girdiğinde, eşik sisteminin sınırı "alt sınırı bir yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren suçlar" olarak belirlenmişti. TBMM Adalet Komisyonu kayıtlarına göre başlangıçta tüm suçları kapsayacak şekilde düşünülmüştür. Ancak MASAK'ın, her türlü suçun aklama soruşturmasına konu edilmesinin adli ve idari kapasiteyi kilitleyeceği ve sistemi işlevsiz kılacağı yönündeki uyarısı[56] üzerine, pragmatik bir yaklaşımla "bir yıllık" sınır kabul edilmişti[57]. Bu bir yıllık eşik, uygulamada bazı suçların sırf cezalarının alt sınırının bir yılın altında kalması nedeniyle cezasızlığa neden olmuş ve bu FATF tavsiyeleriyle giderilmiştir.

FATF'in 1 Numaralı Tavsiye Kararı, eşik sistemini kullanan devletlerin öncül suç sınırını "asgari altı aydan fazla cezayı gerektiren suçlar" seviyesine çekmesini zorunlu kılmaktaydı[58]. Türkiye'de uluslararası yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla 2009 yılında yapılan değişiklikle alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren tüm suçlar öncül suç kapsamına alınmış, böylece öncül suç olabilecek suçların kapsamı genişletilmiştir[59]. Bu daraltma işlemi, aslında öncül suç yelpazesini muazzam ölçüde "genişletmiş", kara para aklayıcıların faydalandığı gri

[54]Çakır, a.g.e., s. 317; Gürdal, a.g.e., s. 124.
[55]Değirmenci, a.g.e., s. 472.
[56]Değirmenci, a.g.e., s. 472.
[57]https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D22/Y1/T1/DosyaKomisyonRaporunuVerdi/08f04456-d914-428b-8ee5-49694952fd88.htm, 'TBMM, Dönem: 22, Yasama Yılı: 2, Sıra Sayısı: 664, Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/593)', E.T. 1 Şubat 2026.
[58]https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2021/02/FATF-Tavsiyeleri-2012.pdf, 'FATF Tavsiyeleri 2012', s. 6, E.T. 15 Mayıs 2026.
[59]Kocasakal, Karapara Aklama ile Mücadele, s. 66-67; https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5237&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5, '5237 sayılı Türk Ceza Kanunu', E.T. 29 Nisan 2026.

alanları kapatmış ve suç gelirleriyle mücadeleyi uluslararası normlara tam uyumlu hale getirmiştir.

1.3. Aklama Suçunun Oluşumu ve Aklama Aşamaları

Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin mali ve ticari işlemler sonucunda yasal ekonomik sisteme dahil edilmeden kullanılabilmesi mümkün değildir. Aklama suçu faillerinin elde ettikleri suç gelirlerini kullanma isteğinin sonucu aklama eylemleridir.

Aklamanın sınırsız sayıda yöntemi olmakla birlikte yöntemlerin çoğunda detayları ile anlatılacak olan yerleştirme, ayırma ve bütünleştirme aşamalarından oluşan bu üç aşama gerçekleşmektedir.

1.3.1. Aklama Suçunun Oluşumu

Öncül suçtan elde edilen bir gelirin aklama işlemlerine tabi tutulmaması, iktisadi dünyada kullanımını kısıtlayacağından bir tür zorunluluktur.

Suç gelirlerinden elde edilen gelirin aklanmasının zorunluluğunu ünlü uyuşturucu karteli Pablo Escobar'ın hayatından örneklerle daha iyi anlayabiliriz. Çok hızlı bir şekilde elde edilen nakit yeterince hızlı aklanamadığından paraların çürüdüğü, fareler tarafından harap edildiği, oğlu ve kardeşi tarafından aktarılmıştır[60]. Aklamaya tabi tutulmayan paranın suç örgütleri tarafından kullanılabilmesi güçtür. Örgütün devamlılığını sağlayabilmelerinin, yeniden suç işleyebilmelerinin yolu da aklamadan geçmekte, suç geliri nakit formundan kurtularak yasal ekonomik sisteme dahil edilerek dikkat çekmeden kullanılabilir ve örgüt hiyerarşisine dağıtılabilir hale gelmektedir[61].

Suç gelirlerinin neden aklandığı ile ilgili birçok neden ortaya atılmaktadır. Bazı yazarlar tarafından örgütün mali gücünün artırılması ve işlenecek yeni suçlar için finansman sağlanması olarak, bazı yazarlar tarafından adli soruşturma ve

[60]https://www.thejournal.ie/pablo-escobar-lost-billions-in-cash-2329715-Sep2015/, 'Legendary drug lord Pablo Escobar lost $2.1 billion in cash each year — and it didn't matter He was earning $420 million every week.', E.T. 28 Aralık 2025; A. Macias, '10 Facts reveal the absurdity of Pablo Escobar's wealth'. *https://www.independent.co.uk/news/people/pablo-escobar-worth-wealth-money-how-much-a8133141.html*, E.T. 28 Aralık 2025.
[61]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 64-65.

kovuşturmalardan korunmak, işlenen suçun ortaya çıkması sonucu müsaderenin önlenmesi, suçtan elde edilen gelirlerin değerini koruyabilmek, meşruluk kazandırabilmek, vergi kaçakçılığını kolaylaştırabilmek ve paranın gerçekten kime ait olduğunu gizleyebilmek gibi nedenler ortaya atılmaktadır[62].

Öncül suçlardan elde edilen suç gelirlerinin aklanmasına neden olan sebepler ile bunların sonucunda elde edilecek faydalar örtüşerek dört başlık altında incelenebilir hale gelmektedir: Suç gelirlerini nakit halden kurtararak kullanılabilir hale getirme, öncül suç ile suç geliri arasındaki bağlantının koparılması, suç gelirinin el koyma ve müsadereye uğramasının önlenmesi ve suç gelirinin meşru ekonomik sisteme sokularak yeniden kullanılabilir hale getirilmesidir[63].

1.3.2. Aklamanın Aşamaları

Suç gelirlerinin aklanması sayısız yöntemde ve karmaşık işlemlerin art arda yapılması sonucunda gerçekleşmektedir. Teknolojik gelişmelerin de etkisi ile birçok yöntem ile gerçekleştirilen aklama eyleminin anlaşılabilmesi ve temelde hemen hemen her aklama yönteminin sahip olduğu yerleştirme '*placement*', ayrıştırma (ayırma) '*layering'* ve bütünleştirme '*integration'* olan üç temel aşama görülmektedir[64].

Kavramın İngilizce karşılığı olan '*money laundering'*den de anlaşılacağı üzere aklamanın kirli halden temiz hale gelme üzerine kurulu olduğu ortadadır. Çamaşır makinesinin çalışmasına benzetilen bu aşamalar yıkanması, durulanması, sıkılması, temizlenmiş bir şekilde asılmasına benzetilmekte, bu da aklamanın hangi aşamasında suç gelirlerinin tespit edildiğinin önemini artırmaktadır.

Aklamanın aşamalarının ne kadar başında ise o kadar ayrımı kolay olacak, hangi suçtan elde edildiği rahatlıkla tespit edilebilecek paranın ve suçun izi sürülebilecektir[65]. Aklama ile mücadelede tespitin diğer aşamalara göre daha kolay yapılabildiği ve bu yönde çalışmanın da en çok olduğu aşama yerleştirme aşamasıdır.

---

[62]Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 69-70; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 65; Ercan, a.g.e., s. 22-23.
[63]Dülger, a Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 65-66.
[64]A. Taşdelen, 'Türkiye'de Kara Paranın Aklanması ve Önlenmesi', Doktora Tezi, *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Mali Hukuk Anabilim Dalı*, İstanbul, 2002, s. 45; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 73-74; Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 70.
[65]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 74.

Bahsi geçen üç aşamanın her aklama türünde bulunması şart olmadığı gibi aşamaların birbirinden ayırt edilmesinin zor olduğu, art arda gerçekleşen veya birleşik halde olan birçok teknik de bulunmaktadır[66].

1.3.2.1. Yerleştirme Aşaması

Yerleştirme aşaması kavramın ortaya çıktığı "*placement stage*"den gelmekte olup dilimizde birçok farklı kavramla da ifade edilmektedir. Doktrinde farklı yazarlar, ön yıkama, karıştırma, şırıngalama[67], yatırma, ön aklama[68], plasman[69], dönüştürme[70] gibi tercihlerde bulunmaktadır. Bu aşamada failler, suç sonucunda elde edilen gelirin nakit formundan kurtulmayı hedeflemekte ve nakti paranın kaydi paraya dönüşmesi için birçok yöntem kullanılmaktadır[71]. Çünkü nakit paranın herhangi bir yerden başka bir yere aktarılması, taşınması, muhafazası veya doğrudan doğruya nakit olarak kullanılması zordur[72]. Bu aşamanın amacı da bu zorlukları aşarak parayı nakit formdan kurtarmak ve meşru ekonomik sisteme dahil etmektir[73].

Yerleştirme aşaması, diğer iki aşamaya göre kara para aklama suçu failleri için en riskli, en hassas, en tehlikeli, paranın ve kaynağının en görünür olduğu; adli makamlar açısından ise faillerin en kolay tespit edilebilir olduğu, gelirle kaynak arasında meşru gerekçe bulunmadığı, yani suç geliri ile illegal kaynağı arasında bağın henüz kopmadığı ve başarı sağlamalarının en yüksek olduğu aşama olarak görülmektedir[74].

---

[66]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 74-75; Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 70; S. Yılmaz, 'Karaparanın Aklanması ve Türkiye Boyutu', Doktora Tezi, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Ana Bilim Dalı*, Kütahya, 2006, s. 7-8.
[67]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 76.
[68]Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 70.
[69]Yılmaz, a.g.e., s. 8.
[70]E. Ergül, *Karapara Endüstrisi ve Aklama Suçu*, Yargı Yayınevi, Ankara, 2001, s. 8.
[71]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 76-77; Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 71; Taşdelen, a.g.e., s. 45.
[72]Yılmaz, a.g.e., s. 8; Y. M. Er, 'Kara Para Aklama Suçu', Yüksek Lisans Tezi, *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı*, İstanbul, 2021, s. 34-35.
[73]Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 70-71; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 76-77.
[74]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 78-79; Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 71; Taşdelen, a.g.e., s. 45; Yılmaz, a.g.e., s. 8-9; E. Öztürk, 'Karapara Aklama', Yüksek Lisans Tezi, *Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı,* İstanbul, 2020, s. 17; Çelik, Koçağra, Güler, a.g.e., s. 76.

Suçtan elde edilen gelir mali sisteme sokulmaya çalışılacak ve gelir nakit formundan kurtulacaktır. Bunun için FATF, faillerin yerleştirme ve diğer aşamalarda kullanabileceği kuruluş araçları saymıştır[75]; bankalardan çok sayıda hesap açma, off-shore bankacılığı kullanımı, hamiline yazılı senet alımı, döviz alımı, kendileri ve yakınları için hayat sigortası yaptırılması, nakit akışı yoğun olan (restoran, ihracat şirketi, turizm geliri, kumarhane, sinema, gazino, bar, oteller...) yerler açılması, kambiyo senedi alımı, yüksek meblağlarla mücevher, maden, koleksiyon ürünleri, sanat eserleri, araç, hassas aletler, gayrimenkul alımı, finansal kuruluşlar veya kuruluşların çalışanları ile işbirliği, muafiyetlerin suiistimali gibi işlemlerle yerleştirme aşaması tamamlanarak ekonomik sisteme paranın entegresi yapılmaktadır[76].

Günümüzde yaşanan teknolojik gelişmelerin de etkisiyle nakit formda olmadan da birçok suçtan gelir elde edilebilmektedir, özellikle de suç örgütleri nakit para kullanılmadan de yüksek meblağlarda gelir elde edebilmektedir. Bu gibi hallerde yerleştirme aşaması olmadan diğer aşamalara geçilmesi de mümkündür[77]. Bir diğer ifadeyle aklama için her zaman üç aşamadan geçme zorunluluğu yoktur.

Yerleştirme aşamasının bir diğer önemi ise aklama ile mücadele açısındandır. Yukarıda da belirtildiği gibi makamların aklamayı tespit edebildikleri en kolay ancak en hassas aşamadır çünkü bu aşamadan sonra para nakit formunda olmayacak ve takibi ve tespiti çok daha zor olacaktır[78]. Aklama ile mücadele kapsamında müşterini tanı

[75]https://www.fatf-gafi.org/en/topics/fatf-recommendations.html, 'FATF Recommendations', E.T. 15 Ocak 2026; https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Fatf-recommendations.html, https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/recommendations/FATF%20Recommendations%202012.pdf.coredownload.inline.pdf?nocache=true, 'International Standarts on Combating Money Laundering and The Financing of Terrorism & Proliferation, The FATF Recommandations, Updated October 2025', E.T. 15 Ocak 2026.

[76]İ. Korkmaz, 'Kara Para Aklama Suçu', Yüksek Lisans Tezi, *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı,* Diyarbakır, 2002, s. 23; Gürdal, a.g.e., s. 154-155; Yılmaz, a.g.e., s. 9; Taşdelen, a.g.e., s. 45-46; Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 71; Er, a.g.e., s. 34-35; Öztürk, a.g.e., s. 16-17; Ergül, Karapara Endüstrisi, s. 9; Dülger, a.g.e., s. 77-78; K. Çelik, S. I. Koçağra, K. Güler, *Karapara Aklama: Tanımı, Aşamaları, Yöntemleri ve İlgili Uluslararası Çalışmalar,* MASAK Yayınları, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Ankara, 2000, s. 77.

[77]Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 71-72; Ergül, Karapara Endüstrisi, s. 9; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 79; Er, a.g.e., s. 35.

[78]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 78-79; Er, a.g.e., s. 35; Öztürk, a.g.e., s. 17.

ilkesi, şüpheli işlem bildirimi gibi birçok husus geliştirilmekte ve kapsamı farklı meslek grupları ve kurumlar için her yıl artırılarak uygulanmaya başlanmıştır[79].

1.3.2.2. Ayırma Aşaması

Aklama işleminin ikinci aşaması da ayırma aşaması olacaktır. Öğretide bu aşamayla ilgili ayrıştırma, istifleme, katmanlama[80], yıkama, serpiştirme, dağıtma, kaynağın gizlenmesi[81] de denilmektedir[82].

Aklama işleminin asıl gerçekleştiği aşama ayırma aşamasıdır[83]. Bu aşamada sıklık, karmaşıklık ve hacim açısından farklı ve çok kez yasal işlemlere benzer mali işlemler gerçekleştirilmektedir[84]. Bu aşama, bankacılık açısından karmaşık bir bürokrasi gerektirmektedir[85]. Ayırma aşamasında kara para aklama suçu faillerinin amacı, finansal sisteme yerleştirme aşaması ile entegre ettiği suç gelirlerini finansal işlemleri çoğaltarak içine girilemez, karmaşık, izi sürülemez hale getirmek ve kaynağına ait izin sürülmesini zorlaştırmak veya imkânsız hale getirmektir[86]. Yasadışı kaynağından ayrılan suç gelirleri için bu aşamada yapılması gereken bağlantılı gelirler ve bir tür 'kılıf' bulmaktır çünkü fail için kaynağın herhangi bir adli makamca yapılan denetimde ortaya çıkması süreci sona erdirecektir[87].

Failler, kendisi ile para arasına mesafe koymaya ve yetkili makamların takibini zorlaştırmaya çalışmaktadır[88]. Bu aşamanın gerçekleşmesi için kullanılan

---

[79]https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2025/06/SIB-REHBER-AVUKAT-1.0-57cdf9fe17cd63df.pdf, 'Hazine ve Maliye Bakanlığı Şüpheli İşlem Bildirim Rehberi (Avukatlar) 1.0 Sürümü', E.T. 17 Haziran 2025; https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2025/06/SIB-REHBER-MUZAYEDE-1.0-d1630103b280dd3e.pdf, 'Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı, Şüpheli İşlem Bildirim Rehberi, Tarihi Eser, Antika ve Sanat Eseri Alım Satımı İle Uğraşanlar Veya Bunların Müzayedeciliğini Yapanlar', E.T. 15 Ocak 2026.

[80]Ergül, a.g.e., s. 9.

[81]Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 72.

[82]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 79; Ergül, a.g.e., s. 9; Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 72.

[83]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 80.

[84]Ergül, a.g.e., s. 9; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 80; Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 72; Yılmaz, a.g.e., s. 9; Çelik/Koçağra/Güler, a.g.e., s. 78.

[85]Yılmaz, a.g.e., s. 10.

[86]Kocasakal, a.g.e., s. 72; Taşdelen, a.g.e., s. 46; Yılmaz, a.g.e., s. 9; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 80; Çelik/Koçağra/Güler, a.g.e., s. 78; Ergül, a.g.e., s. 9-10; Gürdal, a.g.e., s. 155.

[87]Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 72; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 80.

[88]K. Sullivan, *Anti-Money Laundering in a Nutshell: Awareness and Compliance for Financial Personnel and Business Managers*, Apress, 2015, Berkeley, CA, s. 8.

yöntemlerden olan altın alım-satımında atının değerinin değişmiyor oluşu failler açısından önemli bir tercih unsuru olmakta ve altının orijinal hali (suç geliri oluşu) gizlenerek aslında iki aşamayı (yerleştirme ve ayırma) tek seferde gerçekleştirdikleri görülmektedir[89]. Aynı şekilde finans kuruluşlarının failler ile birlikte hareket etmeleri de iki aşamayı tek seferde gerçekleştirmelerini sağlamaktadır[90].

Bu aşamada failler, bir dizi ikincil işlemlerde bulunmaktadır[91]. Yerleştirme aşamasında kullanılan bazı teknikler bu aşamada da kullanılmaktadır[92]. Mali sisteme sokulan suç gelirleri çok çeşitli, bankacılık sistemleri açısından karmaşık finansal işlemlere tabi tutularak, farklı bankalarda açılan birçok farklı banka hesabına farklı kişiler için transferler yapılır, çeşitli taşınmazlar satın alınır[93], borsadan hisse senetleri alınır-satılır, sahte evrak silsilesi yaratılır[94], fonların kurumlar arasında transfer edilmesi, mücevher, araç, emlak ve döviz açısından yüksek meblağlarla satın almalar yapılması, çifte faturalama yapılması[95], banka satın almak, kazanç getiren ticari faaliyetler, hayali şirketler gibi yöntemlerle kaynak görünmez hale getirilmektedir[96].

Faillerin bu aşamada kullandığı uluslararası para dolaşım sistemleri vardır. Bunlardan biri SWIFT' '*Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication*'tir. Dünyadaki bankalar arasında EFT olarak tanımlayabileceğimiz bu sistemde gizlilik olmamasına rağmen sistem içerisinde çok hızlı bir şekilde farklı ülkelerdeki bankalar arasında işlem yapılmasından kaynaklanmasından ve sınırlı iz bırakan deşifrelerinin çözülmesi çok zordur[97]. Benzer bir sistem ABD'de de CHIPS sistemi ile sağlanmaktadır[98]. Bu ve benzeri sistemler sayesinde kısa sürede çok sayıda işlem gerçekleştirilmekte ve işlemlerin izini

[89]A. Taşdelen, *Hukuksal Açıdan Türkiye'de Kara Paranın Aklanması ve Önlenmesi*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2003, s. 38-39.
[90]Çelik/Koçağra/Güler, a.g.e., s. 79; Er, a.g.e., s. 36.
[91]Taşdelen, Hukuksal, a.g.e., s. 39.
[92]Korkmaz, a.g.e., s. 24.
[93]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 80.
[94]Gürdal, a.g.e., s. 156.
[95]Öztürk, a.g.e., s. 18.
[96]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 80; Ergül, Kara Ekonomi, s. 11; Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 73; Taşdelen, Hukuksal, s. 46; Öztürk, a.g.e., s. 18.
[97]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 80-81; Yılmaz, a.g.e., s. 10; Gürdal, a.g.e., s. 156; Öztürk, a.g.e., s. 19; Ergül, Kara Ekonomi, s. 10;
[98]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 81; Ergül, Kara Ekonomi, s. 11; Gürdal, a.g.e., s. 156; Er, a.g.e., s. 36; Öztürk, a.g.e., s. 19.

sürebilmek uzun zaman gerektirmekte ve çoğu kez ülkesel sınırlara takılmaktadır, bu sınırların aşılabilmesi için uluslararası iş birliği gerekmektedir[99].

1.3.2.3. Bütünleştirme Aşaması

Aklamanın üçüncü ve son basamağı olan bütünleştirme aşaması için eritme, kurutma, sıkma, özümleme, birleştirme ve kara paranın yuvaya dönme aşaması da denilmektedir[100].

Ayırma aşamasında kaynağından iyice koparılan veya kaynağı ile arasındaki bağ silikleşen suç geliri, bu aşamada şüphe uyandırmadan yasal işlemlerle mali sisteme aklanmış, 'temiz' bir şekilde sisteme entegre edilmiştir[101]. Yasal ekonomik sistemlerde kullanılabilir hale gelen paranın geçmişinin yasadışı olduğu bilinemeyecek haldedir[102].

Bu aşamada, failler parayı ticari bir enstrüman olarak yasal ekonomiye dahil ederler. Aklanmış olan para ile menkul veya gayrimenkul, hisse senedi, tahvil, bono[103] satın alınabilir; paravan şirketlere yasal gelir olarak dahil edilebilir, off-shore bankalardan kredi alınmış gibi gösterilebilir[104], önceki aşamalarda suç geliri ile alınmış olan sanat eseri, lüks araç satılabilir[105], hayat sigortası poliçesi verilip geri alınabilir, kredi almak için teminat gösterilebilir[106], zor durumdaki işletmelere yatırım yapılmış gibi gösterilebilir[107].

Bütünleştirme aşaması açısından ironik olan durum ise, suç gelirlerinin yasal bir görünüme tam manasıyla kavuşabilmesi için maliyeye gelir olarak beyan edilmesi ve bunun sonucunda da vergilendirilmesi gerekmektedir. Vergisi ödenen bir gelirin artık adli makamlarca suçtan elde edildiğini belirlemesi ve bu konuda suçlamada bulunulmasıdır[108]. Ancak paranın elde edildiği kaynağa dair sorulabilecek her türden

[99]Çelik/Koçağra/Güler, a.g.e., s. 80; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 81; Öztürk, a.g.e., s. 19.
[100]Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 73; Çelik/Koçağra/Güler, a.g.e., s. 80; Yılmaz, a.g.e., s. 10.
[101]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 82; Çelik/Koçağra/Güler, a.g.e., s. 80; Taşdelen, Hukuksal, s. 39; Yılmaz, a.g.e., s. 10; Öztürk, a.g.e., s. 19; Gürdal, a.g.e., s. 156
[102]Taşdelen, a.g.e., s. 47; Çelik/Koçağra/Güler, a.g.e., s. 80; Ergül, Kara Ekonomi, s. 11.
[103]Çelik/Koçağra/Güler, a.g.e., s. 80.
[104]Taşdelen, Hukuksal, s. 39; Gürdal, a.g.e., s. 156-157.
[105]Ergül, Kara Ekonomi, s. 11; Gürdal, a.g.e., s. 156.
[106]Ergül, Kara Ekonomi, s. 11; Yılmaz, a.g.e., s. 11.
[107]Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 73; Ergül, Kara Ekonomi, s. 11.
[108]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 82.

yasal soruya karşı yasal bir cevap artık mevcuttur[109]. Çünkü kara para aklanmış 'temiz' bir şekilde vergilendirilmiş olarak meşru mali sistem içerisindedir ve yine aynı sebepten suç gelirinin izinin sürülmesi artık çok zor veya imkânsız hale gelmiştir[110]. Suç gelirleri ile mücadele bakımından bakıldığında bu aşamadan önceki aşamalarda veri elde edilebilmesi önemlidir çünkü faillerin artık derin nefes aldığı rahatlama aşamasıdır.

1.4. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması Suçu (TCK M. 282/1)

Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması Suçu 5237 sayılı TCK'da düzenlenirken, 4208 sayılı Kanun'daki "karapara" terimi terk edilmiş, yerine "suçtan kaynaklanan malvarlığı değerleri" ibaresi kullanılmaya başlanmış; "karapara aklama suçu" yerine "Millete ve Devlete Karşı Suçlar ve Son Hükümler" adlı kısmın "Adliyeye Karşı Suçlar" bölümünde 282. maddede "suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçu" olarak ikame edilmiştir[111].

Suç teşkil eden bir fiili, hukuka aykırı diğer fiillerden ayıran, suçun unsurlarıdır. Bu unsurlardan birinin dahi eksik olması, söz konusu fiili suç olarak tanımlamamıza engel teşkil edecektir.

1.4.1. Suçun Ön Şartı: Öncül Suç

Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçu, doğası gereği haksız ekonomik kazanç doğuran ve öncül suç olarak adlandırılan başka bir fiilin önceden işlenmiş olmasını zorunlu kılan bir suç tipidir. Suç gelirinin ortaya çıkması için öncelikle bir suç işlenmeli ve bu suçtan kaynaklanan bir suç geliri elde edilmelidir. İşlenen bu ilk suça öncül suç denilmektedir.

[109]Ergül, Karapara Endüstrisi, s. 11-12; Yılmaz, a.g.e., s. 10; Çelik/Koçağra/Güler, a.g.e., s. 81.
[110]Kocasakal, Karapara Aklama Suçu, s. 74; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 83.
[111]Özgenç, Suç Örgütleri, s. 64.

1.4.1.1. Öncül Suç Kavramı ve Hukuki Niteliği

Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçu, yapısı gereği tek başına işlenebilen bir fiil değildir. Kendisinden zamansal olarak önce[112] mutlaka suç geliri doğuran başka bir suçun işlenmiş olmasına ihtiyaç duymaktadır.

Ceza hukuku doktrininde bu fiil için ön suç[113], temel suç, esas suç veya müsnet suç gibi çeşitli isimlendirmeler kullanılsa da gerek uluslararası belgelerde gerekse Türk öğretisinde ve uygulamasında en yaygın ve isabetli kullanım öncül suç kavramıdır.

Öncül suç, MASAK tarafından, "*suç gelirlerinin elde edilmesini mümkün kılan suç*"[114] olarak tanımlanmıştır. Yabancı bazı kaynaklarda öncül suç, aklama suçunun Aşil Tendonu[115] olarak ifade edilmektedir.

Aklama suçu her ne kadar bağımsız bir suç tipi olarak düzenlenmiş olsa da doğası gereği öncül suça bağlı bir nitelik taşır[116]. Başka bir deyişle, ortada işlenmiş bir öncül suç ve bu suçtan elde edilmiş bir malvarlığı değeri yoksa, aklama suçunun maddi konusundan ve dolayısıyla aklama suçunun varlığından söz etmek hukuken imkânsızdır[117]. Bu yönüyle öncül suç, aklama suçunun ön şartı ve varlık sebebi[118] olarak kabul edilmektedir.

Hangi suçların öncül suç olarak kabul edileceği hususu suçla mücadele açısından önem arz etmektedir. Mukayeseli hukukta ve uluslararası belgelerde, öncül suçların belirlenmesinde başlıca dört temel yaklaşım kullanılmaktadır:

- Tüm Suçlar Yaklaşımı: Hiçbir ayrım yapılmaksızın, haksız kazanç getiren her türlü suçun öncül suç olarak kabul edildiği en geniş yaklaşımdır[119].

---

[112]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 522.
[113]Kocasakal, Karapara Aklama ile Mücadele, s. 71.
[114]https://masak.hmb.gov.tr/aklama-sucu-genel-bilgi#:~:text=%C3%96nc%C3%BCl%20su%C3%A7%20su%C3%A7%20gelirinin%20elde,%C3%BClke%20mevzuatlar%25, 'MASAK, Aklama Suçu', E.T. 10 Şubat 2026.
[115]B. Unger, 'Money laundering regulation: from Al Capone to Al Qaeda', *Research Handbook on Money Laundering* içinde, D. Van Der Linde (ed.), Edward Elgar Publishing, USA, 2013, s. 23.
[116]Aykın, Aklama ve Terörün Finansmanı, s. 10; Değirmenci, a.g.e., s. 306.
[117]Say, a.g.e., s. 165; Değirmenci, a.g.e., s. 310.
[118]Çakır, a.g.e., s. 310.
[119]Aykın, Aklama ve Terörün Finansmanı, s. 10.

- Sayma (Liste) Yaklaşımı: Kanun koyucunun aklamaya kaynaklık eden suçları tek tek ismen (kazuistik) kanun metninde saydığı yöntemdir[120].
- Eşik Sistemi: Suçların ismen sayılması yerine, kanunda öngörülen hapis cezasının belirli bir alt veya üst sınırını aşan suçların otomatik olarak öncül suç kabul edildiği dinamik bir yöntemdir[121].
- Karma Yaklaşım: Yukarıdaki yöntemlerin, özellikle liste ve eşik sisteminin bir arada kullanıldığı melez bir modeldir[122].

FATF, uluslararası standartları belirlerken üye ülkelere sayma, eşik veya karma yöntemlerden herhangi birini seçme özgürlüğü tanımış; ancak hangi yöntem seçilirse seçilsin belirlenmiş ağır kategorilerinin (uyuşturucu ticareti, yolsuzluk, örgütlü suçlar, insan ticareti vb.) mutlaka öncül suç kapsamına alınmasını zorunlu kılmıştır[123].

Uluslararası olarak suç geliri elde edilen öncül suçlara örnek vermek gerekirse, uyuşturucu kaçakçılığı, dolandırıcılık ile zirveyi paylaşarak her yıl milyarlarca dolar suç geliri ürettiği tahmin edilmektedir[124]. Gerçek boyutları tam olarak doğası gereği bilinememekle birlikte; uyuşturucu kaçakçılığı, kaçakçılık, insan ticareti, dolandırıcılık, rüşvet, sahtecilik ve siber suçlar gibi organize suçların küresel olarak 2026 yılı için 4 trilyon ABD dolarından fazlasına tekabül ettiği düşünülmektedir[125].

Türk hukukunda, 1996 yılında yürürlüğe giren mülga 4208 sayılı KAÖDK döneminde öncül suçların belirlenmesinde sayma yöntemi benimsenmiş ve sadece kanunda tek tek sayılan fiiller öncül suç olarak kabul edilmişti[126]. Ancak bu yöntemin dolandırıcılık, zimmet, ihaleye fesat karıştırma gibi devasa gelir getiren bazı ağır suçları dışarıda bırakması ve cezasızlık boşlukları yaratması eleştirilmiştir[127].Bu eleştiriler ve FATF 40 Tavsiye Kararı'na uyum sağlama zorunluluğu neticesinde, 5237

[120]Çakır, a.g.e., s. 313-314; Aykın, Aklama ve Terörün Finansmanı, s. 11.
[121]Gürdal, a.g.e., s. 124; Aykın, Aklama ve Terörün Finansmanı, s. 11; Çakır, a.g.e., s. 316.
[122]Aykın, Aklama ve Terörün Finansmanı, s. 12.
[123]https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/methodology/FATF-Assessment-Methodology-2022.pdf, 'Methodology For Assessing Technical Compliance With The FATF Recommendations And The Effectiveness Of AML/CFT/CPF Systems', E.T. 6 Temmuz 2026.
[124]https://home.treasury.gov/system/files/246/2026-NMLRA.pdf, '2026 National Money Laundering Risk Assessment, Department of the Treasury, March 2026', s. 3, E.T. 10 Mayıs 2026.
[125]https://www.controlrisks.com/riskmap/top-risks/the-growing-web-of-organised-crime, 'The Growing Web of Organised Crime', E.T. 10 Mayıs 2026.
[126]Değirmenci, a.g.e., s. 466; Gürdal, a.g.e., s. 125.
[127]Eleştiriler için Bkz. Değirmenci, a.g.e., s. 469 vd.

sayılı TCK'nın 282. maddesinde kazuistik yöntem terk edilerek eşik sistemine geçilmiştir[128].

TCK m. 282'nin 26.06.2009 tarihli ve 5918 sayılı Kanunla değişik haline göre; alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren tüm suçlar öncül suç olarak kabul edilmiştir. Bu düzenlemeyle birlikte, aklama suçunun kaynağını oluşturabilecek suçların yelpazesi genişletilmiştir.

1.4.1.2. Öncül Suç ile Aklama Suçu Yargılamasının Birbirleri Üzerinde Etkileri

Öncül suç, aklama suçunun bir ön şartı olmakla birlikte, aklama suçu öncül suçtan tamamen bağımsız, ayrı bir hukuki değeri koruyan müstakil bir suç tipidir. Bu bağımsızlığın yargılama hukukuna ve uygulamaya yansıyan çok kritik sonuçları bulunmaktadır:

- Kesinleşmiş Mahkûmiyet Kararının Gerekmemesi: Aklama suçundan ceza verilebilmesi için, öncül suçu işleyen fail hakkında kesinleşmiş bir mahkûmiyet hükmü bulunması zorunluluğu bulunmamaktadır[129]. Hâkim, aklama yargılaması sırasında nispi muhakeme veya bekletici sorun yapma yoluyla öncül suçun işlenip işlenmediğini değerlendirmektedir[130]
- Dava Düşme Nedenlerinin Etkisi (Zamanaşımı, Af, Ölüm): Öncül suç failinin ölümü, öncül suçun zamanaşımına uğraması veya genel af gibi nedenlerle ceza davasının düşmesi, ortada işlenmiş bir suç ve elde edilmiş bir suç geliri olduğu gerçeğini değiştirmemektedir[131].
- Beraat Kararının Etkisi: Öncül suç faili hakkında beraat kararı verilmesi halinde, beraatin gerekçesi önem arz etmektedir. Eğer fail hakkında CMK m. 223/2- (a) gereği fiilin kanunda suç olarak tanımlanmamış olması veya CMK m. 223/2- (d) gereği bir hukuka uygunluk nedeninin bulunması sebebiyle beraat kararı verilmişse; ortada hukuken bir öncül

[128]Töngür, a.g.e., s. 47; Çakır, a.g.e., s. 317.
[129]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin..., s. 545.
[130]Gürdal, a.g.e., s. 134; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin..., s. 545.
[131]Çakır, a.g.e., s. 334-336; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin..., s. 553-556.

suç ve suç geliri olamayacağından, aklama suçu da oluşmayacaktır[132]. Ancak delil yetersizliği sebebiyle verilen beraat kararlarında, mahkemenin yapacağı nispi muhakeme ile öncül suçun bir başkası tarafından işlendiği tespit edilebilirse aklama suçundan ceza verilebilecektir[133].

- Yurtdışında İşlenen Öncül Suçlar: Suç gelirlerinin aklanması genellikle transnasyonal bir nitelik taşır ve kara para çoğu zaman elde edildiği ülkeden başka bir ülkede aklanır[134]. Öncül suçun Türkiye dışında işlenmesi aklama suçunun oluşmasına engel değildir. Ancak burada doktrinde ve Palermo Sözleşmesi gibi uluslararası metinlerde benimsenen 'çifte suçluluk ilkesi' devreye girmektedir[135]. Bizce non bis in idem ve hukuki belirlilik ilkeleri gereğince yurtdışında işlenmiş olan bir aklama eyleminin tespitinin oldukça güç olacağını ve kişinin çifte cezalandırma ile karşılaşmasının adil yargılama hakkını zedeleyeceği görüşündeyiz.

1.4.2. Suçun Maddi Unsuru

Aşağıda TCK'nın 282. maddesinde düzenlenmiş olan suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçunun maddi unsurları incelenecektir.

1.4.2.1. Suçun Konusu: Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerleri

5237 sayılı TCK'nın 282. maddesinin birinci fıkrasında suçun maddi konusu, *"alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan kaynaklanan malvarlığı değerleri"* olarak açıkça tanımlanmıştır.

Aklamaya kaynaklık eden öncül suçların belirlenmesinde, mülga 4208 sayılı KAÖDK'nın 2. maddesinde liste yöntemiyle suçlar tek tek sayılırken; 5237 sayılı TCK

[132]Say, a.g.e., s. 168; Gürdal, a.g.e., s. 138-139; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin..., s. 546.
[133]Say, a.g.e., s. 168; Değirmenci, a.g.e., s.434; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin..., s. 548-549; Nispi muhakeme yerine bekletici mesele yapılarak çözülmesi yönünde Bkz. Çakır, a.g.e., s. 337-344.
[134]Değirmenci, a.g.e., s. 2.
[135]Değirmenci, a.g.e., s. 474; Bu hususstaki farklı görüşler için Bkz. Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin..., s. 539

m. 282 ile bu sınırlayıcı yöntem terk edilmiş ve yerine dinamik bir "eşik sistemi" benimsenmiştir[136]. Kanun koyucunun sayma sisteminden eşik sistemine geçerek ceza alt sınırını temel alması, mülga kanuna kıyasla öncül suç yelpazesini ciddi ölçüde genişletmiş ve fail aleyhine bir hukuki durum yaratmıştır[137].

Malvarlığı kavramının suçun konusunu oluşturması yaklaşımı, uluslararası normlarla da paralellik göstermektedir. Aklama suçuna ilişkin küresel mücadelenin temelini oluşturan 1988 tarihli Viyana Sözleşmesi ve 1990 tarihli Strazburg Sözleşmesi'nde de aklama suçunun konusu "malvarlığı" tabiriyle ifade edilmiştir[138]. Gerek bu uluslararası sözleşmelerde gerekse 2000 tarihli Palermo Sözleşmesi'nde malvarlığı kavramı çok geniş tutularak; maddi veya gayrimaddi, menkul veya gayrimenkul, somut veya soyut her türlü varlık ile bu varlıklara ilişkin tasarruf hakkını veya ayni hakkı tevsik eden yasal belgeler veya araçlar olarak tanımlanmıştır[139].

Türk hukukunda suçun maddi konusu incelendiğinde, mülga 4208 sayılı KAÖDK döneminde aklamaya konu değerlerin "karapara" olarak isimlendirildiği ve kanunun 2. maddesinin (a) bendinde kazuistik bir tanımlamayla; *"elde edilen para veya para yerine geçen her türlü kıymetli evrakla, mal veya gelirler..."* şeklinde sayıldığı görülmektedir. Uluslararası sözleşmelerdeki tanımlar dikkate alınarak, 5237 sayılı TCK m. 282'nin kaleme alınışında kara para terimi terk edilmiş; bunun yerine çok daha teknik, geniş ve kapsayıcı bir kavram olan suçtan kaynaklanan malvarlığı değerleri ifadesi kullanılmıştır.

Suçun konusunu, niteliği gereği ancak ekonomik bir değeri olan varlıklar oluşturabilir. Dolayısıyla şeref, haysiyet veya saygınlık gibi parayla ölçülemeyen manevi değerler ihlal edilse dahi, ekonomik bir yönleri bulunmadığından aklama suçunun konusunu oluşturamazlar[140].

[136]V. Özbek, K. Doğan, P. Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 20.Baskı, 2025, s. 1221-1222.
[137]Kocasakal, Karapara Aklama ile Mücadele, s. 101-102. Çakır, a.g.e., s. 344-345.
[138]Bkz. s. 8 vd.
[139]Töngür, a.g.e., s. 44.
[140]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 569.

Kanun maddesinin gerekçesinde[141] ve istikrar kazanmış Yargıtay kararlarında[142] da vurgulandığı üzere; suçun konusunu oluşturan malvarlığı değerlerinin elde edildiği öncül suçun türü veya hukuki mahiyeti önemli olmayıp, asıl önemli olan husus bu ekonomik değerlerin başka bir suçun işlenmesi 'suretiyle' veya 'dolayısıyla' elde edilmiş olmasıdır.

Suç işlemek suretiyle elde edilen değerler, uyuşturucu ticareti, hırsızlık veya dolandırıcılıktan doğrudan kazanılan paralar gibi suç tipindeki unsurların icrası neticesinde doğrudan ortaya çıkan maddi menfaatlerdir[143]. Suç işlemek dolayısıyla elde edilen değerler ise, kasten öldürme eylemini gerçekleştirmesi için tetikçiye ödenen para veya rüşvet suçunda olduğu gibi suçun işlenmesini teşvik veya ödüllendirme amacıyla faile sağlanan ekonomik menfaatlerdir[144].

Bununla birlikte, aklama suçunun konusunu sadece öncül suçtan edilen ilk saf gelirler oluşturmaz. Suçtan elde edilen ilk malvarlığı değerlerinin birbiriyle değiştirilmesinden, dönüştürülmesinden veya başka bir yatırıma aktarılmasından doğan kaim değerler ile bu değerlerin bankada faizlendirilmesi veya kiraya verilmesiyle elde edilen getiriler olan nemalar da suçtan kaynaklanan malvarlığı değeri kapsamındadır ve aklama suçuna vücut verebilirler[145].

Fiyatların ve değerlemenin tamamen sübjektif olduğu, geleneksel olarak alıcı-satıcı gizliliğinin korunduğu ve nakit yoğun işlemlerin şüphe çekmediği sanat piyasasında suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin dönüştürülmesi için kusursuz bir araç olarak kullanılmaktadır. Failler, elde ettikleri malvarlığı değerleri uluslararası bir müzayededе veya bir sanat galerisinde ünlü bir tabloya yatırarak, suç gelirini tek bir işlemle yasal ve meşru bir sanat yatırımına (kaim değere) çevirebilmektedir.

---

[141] https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D22/Y1/T1/DosyaKomisyonRaporunuVerdi/08f04456-d914-428b-8ee5-49694952fd88.htm, 'TBMM, Dönem: 22, Yasama Yılı: 2, Sıra Sayısı: 664, Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/593)', E.T. 1 Şubat 2026; M. V. Dülger, *Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Mevzuatı*, Seçkin Yayıncılık, Güncellenmiş 8. Baskı, Ankara, 2025, s. 382.

[142] Yargıtay 3.CD, 19.12.2024, 2024/4155E. 2024/19482K., https://karararama.yargitay.gov.tr/, E.T. 17 Şubat 2026; Yargıtay 16. CD, 25.10.2019, 2019/793E. 2019/6792K., https://www.hukukturk.com/yargitay-kararlari, E.T. 8 Mayıs 2026; YCGK, 16.10.2018, 2015/172E. 2018/435K., https://www.hukukturk.com/yargitay-kararlari, E.T. 8 Mayıs 2026.

[143] Değirmenci, a.g.e., s. 541.

[144] Değirmenci, a.g.e., s. 542.

[145] Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 570.

1.4.2.2. Fiil: Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama

TCK, suçu iki ayrı seçimlik hareketli olarak düzenlenmiştir. Bu bakımdan seçimlik hareketler;

a) Suç gelirini yurt dışına çıkarmak
b) Suç gelirlerinin çeşitli işlemlere tabi tutulması,

olarak düzenlenmiştir.

Suçun maddi unsuru olan bu hareketler kanun maddesinin gerekçesinde[146], ilk seçimlik hareketin suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin yurt dışına transfer edilmesi olduğu; hareketin gerçekleştirildiği esnada, yurt dışına transfer edilen malvarlığı değerlerinin suçtan elde edilmiş olduğunun failce biliniyor olması, yani failin kastının varlığını aramaktadır. İkinci seçimlik hareket yönünden ise hareket için bir sınırlama getirilmemiş serbest hareketli olarak düzenlenmiştir. Hareketler bakımından kanun koyucunun aradığı hareket esnasındaki amaç olarak ifade edilmiş, suçtan elde edilen malvarlığı değerlerinin, gayrimeşru kaynağını gizlemek ve meşru bir yolla elde edildiği konusunda kanaat uyandırmak amacıyla çeşitli işlemlere tabi tutulması gerektiği belirtilmiştir.

Gerekçede de belirtildiği üzere iki farklı hareket modelinden biri tercih edilerek suç işlenebilmektedir. Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini meşrulaştırmak niyetiyle yapılan her türden eylem ve işlem suçun maddi unsurunu oluşturmaktadır[147]. Yani bu seçimlik hareketlerden birinin gerçekleşmesi halinde suç tamamlanmış olur[148]. Seçimlik hareketlerden biri teşebbüs aşamasında kalmış, biri tamamlanmış olduğu hallerde ise tamamlanmış olan eyleme bakılarak suç tamamlanmış olarak değerlendirilecektir[149].

---

[146]https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D22/Y1/T1/DosyaKomisyonRaporunuVerdi/08f04456-d914-428b-8ee5-49694952fd88.htm, 'TBMM, Dönem: 22, Yasama Yılı: 2, Sıra Sayısı: 664, Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/593)', E.T. 24 Şubat 2026.
[147]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 573.
[148]M. Koca, İ. Üzülmez, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, 18. Baskı, Ankara, 2025, s. 122-123; V. Özbek, K. Doğan, S. Meraklı, P. Bacaksız, İ. Başbüyük, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 15. Baskı, 2024, s. 233; B. Akbulut, *Türk Ceza Hukuku Temel Bilgiler*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 5. Baskı, 2025, s. 118.
[149]İ. Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, 21. Baskı, Ankara, 2025, s. 189; Özbek/Doğan/Bacaksız/Başbüyük, a.g.e., s. 233.

Seçimlik davranışlardan ilki olan, "*yurt dışına çıkarma*" eyleminden kastedilen Türkiye dışına çıkarılmasıdır ve 'çıkarma' eylemi sadece fiziki anlamda yurt dışına çıkarma anlamına gelmeyip her suret ve nakil vasıtasıyla (bankacılık, hawala vb.) çıkarılmasını içermektedir[150].

Eylemin bağlı hareketli mi serbest hareketli mi olduğu yönünde doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Dülger'e göre suç gelirlerinin yurt dışına çıkarılması hareketi bağlı hareketli bir suç tipidir, çünkü suçun kanuni tanımında hareketin nasıl yapılacağı açıkça düzenlenmiştir[151]. Özgenç'e göre ise bir suçun kanuni tanımında hangi türden hareketlerle suçun icra edileceği belirtilmiş ise bağlı hareketli bir suç tipi olarak düzenlendiği kabul edilecektir[152].

Ünver ise Dülger ve Özgenç'in aksine, yurt dışına çıkarma hareketindeki yurt dışından kast edilenin Türkiye dışına çıkarma olduğunu ve bu 'çıkarma' eyleminin serbest hareketli bir davranış modeli olup, malvarlığı değerinin ne şekilde veya hangi araçlarla yurtdışına çıkarıldığının suçun oluşumu açısından önemi olmadığını, bu sebeple malvarlığını yurt dışına çıkarmak amacıyla yapılacak her türden hareketin suçu oluşturacağını, bu sebeple serbest hareketli bir suç tipi olduğunu belirtmiştir[153]. Biz de yurtdışına çıkarma hareketinin serbest hareketli bir suç tipi olduğunu düşünmekteyiz. Çünkü kanunun lafzında ayrıca belirtilmiş olması onu bağlı hareketli suç haline getirmemekte bilakis hareket serbestisi tanımaktadır. Kanunun lafzı, sadece ülke dışına çıkarılması yönünde bir sınır koymaktadır. Bu sınır da yurt dışına çıkarma eyleminin nasıl yapılacağı yönünden bir sınır değildir.

Seçimlik davranışlardan ikincisi olan, "*çeşitli işlemlere tabi tutma*" eyleminde ise yurt dışına çıkarma eylemi dışında kalan her türden eylemi ifade etmektedir. Herhangi bir özgüleme yapılmamış veya sınırlama getirilmemiştir, bu sebeple eylemler serbest hareketli olarak düzenlenmiştir[154]. Çeşitli işlemlere tabi tutma eylemi, yurt dışına çıkarmayı da kapsamaktadır[155]. Ancak kanun koyucu ayrı bir eylem olarak

[150]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 577; Ünver, a.g.e., s. 542; Özgenç, Suç Örgütleri, s. 74; Değirmenci, a.g.e., s. 503.
[151]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 578.
[152]Özgenç, Genel Hükümler, s. 188.
[153]Ünver, a.g.e., s. 542.
[154]Özbek/Doğan/Bacaksız, a.g.e., s. 1229; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 583; Özgenç, Suç örgütleri, s. 74.
[155]Bu yöndeki tartışmalar ve görüşler için Bkz. Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 578 vd.

düzenlemeyi tercih etmiştir. Bu husus madde metninde veya gerekçesinde de açıklanmamıştır.

Suçun tanımında çeşitli işlemlere tabi tutulmadan bahsederken herhangi bir tür, biçim veya başka herhangi bir açıdan sınırlama getirilmediğinden, serbest hareketli suç modeli tercih edilmiştir. Bu seçimlik hareketteki eylemle kastedilen, gelirin meşru kaynağını gizlemek ve meşru bir yoldan elde edildiği hususunda kanaat uyandırmak amacıyla çeşitli işlemlere tabi tutulmasıdır[156].

Her ne kadar ikincil seçimlik hareketin çok genel bir kavram olması belirlilik ilkesine aykırılık olduğu yönünde eleştirilere maruz kalsa da aklama suçunun oluşabilmesi için tüm eylemlerin tek tek sayılmasının mümkün olmadığı, kaldı ki KAÖDK'da da sayma yoluna gitmesi hasebiyle eleştirildiği unutulmamalıdır[157]. Suç gelirlerini aklama yöntemleri yapısı gereği her türden teknolojik veya politik gelişmeler sonucunda yeni tekniklere açık bir suç türüdür[158]. Kanun koyucu da bunu öngörerek kazuistik bir yöntemle düzenlemeden kaçınarak suçun ikincil seçimlik hareketi düzenlemiştir.

1.4.2.3. Suçun Faili

Kanunda "*yurt dışına çıkaran*" veya "*çeşitli işlemlere tabi tutan*" ifadeleri fail yönünden suçu herkes tarafından işlenebilen bir suç haline getirmektedir[159]. Bir başka ifade ile suçun faili herkes olabilmektedir.

Suçun yasal tanımında aklama eylemlerini gerçekleştiren "kişi" ifadesi kullanılmış olup, failin iradi hareket kabiliyetine sahip bir gerçek kişi olması gerekmektedir.

Bu noktada tüzel kişilerin durumu önem arz etmektedir. 5237 sayılı TCK m. 20'de anayasal bir güvence olan ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesi gereğince tüzel

[156]Ünver, a.g.e., s. 542; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 583-584.
[157]Aynı yönde Bkz. Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 584-585; Değirmenci, Mukayeseli Hukukta, s. 505.
[158]Değirmenci, Mukayeseli Hukukta, s. 505; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 585.
[159]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 496; O. Değirmenci, '5237 Sayılı Kanunda Düzenlenen Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçunun 4208 Sayılı Kanundaki Düzenleme İle Karşılaştırılması', *Karapara Aklama ve Terörizmin Finansmanı* içinde, Süleyman Aydın (ed.), Adalet Yayınevi, Ankara, 2008, s. 115.

kişiler hakkında hürriyeti bağlayıcı ceza veya adli para cezası yaptırımı uygulanamaz; dolayısıyla tüzel kişilerin ceza hukuku bağlamında aklama suçunun faili olabilmesi hukuken mümkün değildir[160]. Ancak, aklama suçunun bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde ve onun yararına işlenmesi[161] durumunda; söz konusu tüzel kişiler hakkında fail sıfatıyla ceza verilemese dahi, TCK m. 60 uyarınca iznin iptali ve müsadere gibi tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunabilecektir.

4208 sayılı KAÖDK'da hareketin türüne göre bazen sadece öncül suçun faili, bazen sadece üçüncü kişi, bazen hem öncül suç hem de üçüncü kişi aklama suçunun faili olabilmekteydi[162]. TCK'daki düzenleme ile bu ayrım tamamen terk edilmiş; aklama suçunu, hem öncül suça iştirak eden failin hem de öncül suçla hiçbir bağlantısı olmayan üçüncü kişilerin işleyebileceği kabul edilmiştir[163].

Fail bağlamında önemli hususlardan biri, öncül suçu bizzat işleyen failin, bu suçtan elde ettiği geliri aklaması halinde ayrıca aklama suçundan da cezalandırılıp cezalandırılamayacağı, yani kendi kendini aklama '*self-laundering'* sorunudur. Bu sorun; aklama suçuna kaynaklık eden öncül suçu (örneğin uyuşturucu ticareti veya rüşvet) bizzat işleyen failin, elde ettiği malvarlığı değerlerini yine bizzat kendisinin aklaması halinde, her iki suçtan da ayrı ayrı cezalandırılıp cezalandırılamayacağıdır.

Öncül suç failinin aynı zamanda aklama fiilini icra etmesi halinde ortada gerçek içtima hükümleri gereğince işlenmiş bağımsız iki ayrı suç bulunur ve fail her iki suçtan da (hem öncül suçtan hem de aklama suçundan) ayrı ayrı cezalandırılır[164].

Öncül suç ile aklama fiillerinin aynı kişi veya kişiler tarafından işlenmesi zorunluluğu yoktur çünkü kanunda fail "kişi" olarak ifade edilerek, önkoşul olan öncül suç ile herhangi bir bağ kurmadan ifade edilmiştir[165].

[160]Gürdal, a.g.e., s. 419; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 504-505.
[161]Çakır, a.g.e., s. 302; Değirmenci, Mukayeseli Hukukta, s. 487.
[162]Taşdelen, Türkiye'de Kara Paranın Aklanması, s. 330; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 496; Değirmenci, Mukayeseli Hukukta, s. 486.
[163]A. R. Töngür, 'Türk Ceza Kanununda Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu', *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, cilt: 4, sayı: 2, Aralık 2014, s. 55.
[164]Töngür, a.g.e., s. 55; Değirmenci, 5237 Sayılı Kanunda, s. 117.
[165]Özbek/Doğan/Bacaksız, a.g.e., s. 1228.

1.4.2.4. Suçun Mağduru

Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçunun mağduru, ancak toplumu oluşturan ve hukuk toplumunda yaşam hakkına sahip olan gerçek kişilerdir[166].

Suçun mağdurunun tam olarak tespit edilememesinden ötürü, doktrinde belirgin bir mağdurunun olmadığı da ifade edilmektedir.

Yargıtay içtihadında da "*Bu suçun mağduru, güven ortamında yaşama hakkına sahip toplumun her bir ferdidir*" denilerek toplumu oluşturan herkesin mağdur olarak belirlenebileceğini ifade etmiştir[167].

1.4.3. Suçun Manevi Unsuru

Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçu, kasten işlenebilen bir suçtur. 5237 sayılı TCK'nın 21/1. maddesinde kast, suçun unsurlarının fail tarafından bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesi olarak tanımlanmıştır. Aklama suçu açısından TCK m. 282'de taksirli sorumluluğa ilişkin herhangi bir istisnai düzenlemeye yer verilmediğinden, kanunilik ilkesi gereği bu suçun taksirle işlenmesi hukuken mümkün değildir.

Türkiye'nin taraf olduğu Viyana Sözleşmesi, Palermo Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi ve Strazburg Sözleşmeleri'nde de söz konusu suçun ancak kasten işlenebileceği belirtilmiştir[168].

TCK m. 282/1'in lafzı incelendiğinde, suçun maddi unsurunu oluşturan iki seçimlik hareketin kast bakımından birbirinden farklı düzenlendiği görülmektedir.

Aklama suçunun ilk seçimlik hareketi olan suç gelirlerini yurt dışına çıkarma fiili için kanun koyucu failde ayrıca bir amaç veya saik aramamıştır. Failin, elindeki malvarlığı değerlerinin alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir

[166]Özgenç, Suç Örgütleri, s. 77; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 515;
[167]Yargıtay 3. CD, 19.12.2024, 2024/4155E. 2024/19482K., https://karararama.yargitay.gov.tr/, E.T. 17 Şubat 2026; Yargıtay 16. CD, 25.10.2019, 2019/793E. 2019/6792K., https://www.hukukturk.com/yargitay-kararlari, E.T. 8 Mayıs 2026.
[168]https://masak.hmb.gov.tr/aklama-sucu-uluslararasi-mevzuat, 'Aklama Suçu Uluslararası Mevzuat', E.T. 25 Şubat 2026; Çakır, a.g.e., s. 354-355.

suçtan elde edildiğini bilmesi ve bunları bilerek yurt dışına çıkarmayı istemesi yani genel kast, suçun oluşumu için yeterlidir[169].

İkinci seçimlik hareket olan çeşitli işlemlere tabi tutma fiilinde ise genel kastın varlığı tek başına yeterli değildir. Kanun koyucu failin belirli bir saikle hareket etmesini şart koşmuştur. Suçun oluşabilmesi için failin bu işlemleri; gayrimeşru kaynağını gizlemek veya meşru bir yolla elde edildiği konusunda kanaat uyandırmak maksadıyla yani özel kastla gerçekleştirmesi zorunludur[170]. Esasen çeşitli işlemlere tabi tutma (bankaya para yatırmak, ev almak, sanat eseri almak vb.) dış görünüşü itibarıyla yasal ve meşru hareketlerdir; bu eylemleri bir aklama suçuna dönüştüren şey, failin zihnindeki bu gizleme ve meşrulaştırma amacıdır.

Nitekim 2009 yılında 5918 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle, madde metnindeki "gizlemek *ve* meşru yolla..." ibaresindeki "ve" bağlacı "veya" olarak değiştirilmiş, böylece failde bu iki amaçtan yalnızca birinin bulunmasının suçun oluşumu için yeterli olacağı netleştirilerek ispat kolaylığı sağlanmıştır[171].

İlk seçimlik hareketin olası kastla işlenip işlenemeyeceği hususunda doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Sadece doğrudan kast ile işlenebilir olduğu yönündeki görüşlere tek tek yer vermek yerine kendi görüşümüz de olan olası kastı kabul eden görüşlere yer vermekle yetineceğiz.

Failin zihnindeki suç gelirini gizleme ve meşrulaştırma amacı, esasında onun suçu işleme saiki yani özel kasttır. Ancak failin bu amaca yönelirken, aklamaya konu ettiği malvarlığı değerinin tam olarak alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren ağır bir öncül suçtan elde edildiğini bütün detaylarıyla bilmesi şart değildir; bu değerin bir suçtan kaynaklandığını öngörmesi ve bu riski kabullenerek (göze alarak) fiili icra etmesi suçun olası kastla oluşması için yeterlidir[172]. Yani suçu işleme nedeninin özel kastı oluşturduğu halde olası kast mümkündür[173] Başka bir ifadeyle

[169]Değirmenci, Mukayeseli Hukukta, s. 512; Değirmenci, 5237 Sayılı Kanunda, s. 140.
[170]Özbek/Doğan/Bacaksız, a.g.e., s. 1232; Kocasakal, Karapara Aklama ile Mücadele, s. 92; Çakır, a.g.e., s. 357.
[171]S. Yılmaz, 'Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu', *Ankara Barosu Dergisi*, sayı: 2, Mart 2011, s. 86-87; Çakır, a.g.e., s. 357.
[172]Dülger, Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin, s. 278.
[173]Ünver, a.g.e., s. 548.

fail, kanunun aradığı o özel amaca ulaşmayı hedeflerken, suçun konusuna dair hukuki ihtimalleri sadece öngörüp olursa olsun düşüncesiyle (göze alarak) hareket edebilir.

Doktrinde formüle edilen ve literatürde sıklıkla atıf yapılan Değirmenci'nin "tır şoförü" örneği[174], özel kast ile olası kastın aklama suçunda nasıl mükemmel bir biçimde bir arada bulunabileceğini somutlaştırmaktadır. Dış görünüşü ve yaşam standartları itibarıyla oldukça orta halli olan bir kişinin, bir çanta dolusu devasa nakit parayı getirip belli bir komisyon karşılığında bir banka hesabına yatırmasını veya taşımasını istediği bir tır şoförünü (veya kuryeyi) ele alalım. Şoför, parayı getiren kişinin yasal yollardan bu meblağı kazanamayacağını ve paranın büyük ihtimalle bir suç faaliyeti neticesinde elde edildiğini kuvvetle öngörmektedir. Buna rağmen şoför, paranın kaynağına dair kesin bir bilgiye sahip olmasa da şahsi kazancını (komisyonunu) elde etmek ve paranın yasadışı izini kaybettirmek düşüncesiyle, paranın kaynağı suç ise de olursa olsun diyerek bu durumu kabullenir ve parayı işleme sokar. İşte bu somut olayda fail, bir yandan paranın kaynağını gizleme yönündeki özel amacıyla hareket etmekte; diğer yandan suçun maddi konusu olan paranın "suçtan kaynaklanan malvarlığı değeri" olduğu yönündeki kuvvetli ihtimali göze alarak olası kastla fiili icra etmektedir[175].

Aklama suçunda failin öncül suçu bizzat işlemiş olmasına, suçun nerede ve ne zaman işlendiğini detaylarıyla bilmesine gerek yoktur. Failin sadece, işlemi yaptığı değerlerin yasadışı bir faaliyetten geldiğini öngörmesi ve buna rağmen aklama maksadıyla hareket etmesi, ceza sorumluluğunun doğması için yeterli olacaktır. Örneğin bir sanat danışmanına, orta halli bir kişinin yüksek meblağlarda nakitle bir sanat eseri satın almak amacıyla geldiğini düşünelim. Sanat danışmanı, kendisine gelen kişinin elindeki meblağa normal şartlarda sahip olamayacağını tahmin edebilmekte ancak kaynağını sorgulamak veya şüpheli işlem bildiriminde bulunmak mecburiyetinde olmadığından ve elbette önem verdiği şeyin sadece sanat eseri satmak olduğunu düşünürsek pekâlâ olası kast ile hareket ettiğini görebiliriz.

[174]Değirmenci, Mukayeseli Hukukta, s. 509.
[175]Değirmenci, Mukayeseli Hukukta, s. 509; Değirmenci, 5237 Sayılı Kanunda, s. 139-140; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 618 vd.; Karşı Görüşte Bkz. Çakır, a.g.e., s. 357 vd.

1.4.4. Hukuka Aykırılık Unsuru

Kanun hükmünü yerine getiren bir kimse, bir hukuka uygunluk nedeni içinde hareket etmiş olacağından hukuka uygun olan eylemin suç oluşturduğu kabul edilemez. Kişinin hukuka uygunluk nedeninden yararlanabilmesi için kanunla öngörülmüş usul ve şekil kurallarına uygun hareket etmesi gerekmektedir. Aksi bir durumda hukuka uygunluk nedeninden söz edilemez.

TCK'da hukuka uygunluk nedenleri sınırlı sayıdadır. Bunlar ise, "kanunun hükmünü yerine getirme" (m.24/1), "meşru savunma" (m.25/1), "hakkın kullanılması" (m.26/1), "ilgilinin rızası" (m.26/2) halleridir[176].

Aklama suçu bakımından uygulamada karşılaşılabilecek en tipik ve tek geçerli hukuka uygunluk nedeni, TCK m. 24/1'de düzenlenen "kanunun hükmünü yerine getirme" halidir. Bunun aklamayla mücadele pratiğindeki en çarpıcı yansımasını ise kontrollü teslimat[177] müessesesi oluşturmaktadır.

Kolluk görevlilerinin, organize suç şebekelerini çökertmek, suçun asli faillerine ulaşmak veya suçtan kaynaklanan devasa malvarlığı değerlerinin izini sürmek amacıyla, yetkili makamların bilgisi ve denetimi altında aklama sürecine gizlice müdahil olmaları söz konusu olabilmektedir. Bu tür operasyonlarda kolluk görevlileri, suça konu değerleri bilerek kabul etmekte, taşımakta veya transfer edilmelerine (çeşitli işlemlere tabi tutulmalarına) müsaade etmektedir[178].

Her ne kadar aklama fiilini düzenleyen mülga 4208 sayılı Kanun büyük ölçüde yürürlükten kaldırılmış olsa da 5549 sayılı Kanun'un 26. maddesiyle kontrollü teslimata ilişkin mülga Kanun'un 10. ve 11. madde hükümleri yürürlükte bırakılmıştır.

Bu operasyonları icra eden kolluk görevlileri veya kamu görevlileri, şeklen TCK m. 282'deki suç eşyasını kabul veya aklama fiillerini gerçekleştiriyor görünseler de eylemleri kanunun kendilerine verdiği bir yetkinin icrası niteliğinde olduğundan, "kanunun hükmünü yerine getirme" hukuka uygunluk nedeninden yararlanırlar.

---

[176]Özgenç, Genel Hükümler, s. 317; Özbek/Doğan/Meraklı/Bacaksız/Başbüyük, a.g.e., s. 295; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 644.
[177]https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=4208&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5, 'Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun', Madde 10, E.T. 27 Şubat 2026.
[178]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 645.

Dolayısıyla işlenen fiilin hukuka aykırılığı ortadan kalkar ve görevliler hakkında cezai sorumluluk doğmaz[179].

Hukuka aykırılık hususunda Kocasakal'ın görüşü ise, bu suç yönünden ilk bakışta herhangi bir hukuka aykırılık unsuru bulunmadığı, dikkatli inceleme yapıldığında bu suçtaki en önemli unsur olduğunu belirtmiştir. Şöyle ki, aklama suçunun bizatihi kendisinin hukuka aykırı olmadığını, *sui generis* yapısından kaynaklı olarak, salt kendisine özgü hareketleri bulunmadığı, tamamen yasal ve meşru finansal vasıtalarla veya hukuki sistem içinde bulunan kanuni vasıtalarla gerçekleştiğini ifade etmektedir. Örnek vermek gerekirse, bir bankada hesap açmak, havale yapmak, hisse senedi almak gibi işlemler hukuka uygun işlemler olarak görülürken, bu eylemlerin bir suç gelirini aklamak amacıyla işlendiğini anlayabilmek salt fiile bakarak mümkün değildir. Bu sebeplerden dolayı tamamen yasal ve meşru görünümlü bu hareketleri hukuka aykırı kılanın hareketin kendisi değil, arkasındaki saik, amaç belirlemekte ve bu amaç da suçtan kaynaklanan gelire meşru bir görünüm kazandırma amacıdır[180].

Kocasakal, her ne kadar hukuka aykırılık unsurunu amaç ile bağdaştırmış olsa da amaç suçun manevi unsuru olan kast ile birlikte değerlendirilmektedir.

1.4.5. Kusurluluk

TCK'da kusurluluğu etkileyen (kaldıran veya azaltan) haller, hukuka aykırı ve fakat bağlayıcı bir emrin yerine getirilmesi (m.24/2-4), zorunluluk hali dolayısıyla kişinin irade yeteneğinin etkilenmesi (m.25/2, 92, 99, 147), hukuka uygunluk nedenlerinden meşru savunmanın sınırının heyecan, korku ve telaş nedeniyle aşılması (m. 27/2), cebir ve tehdit dolayısıyla kişinin irade yeteneğinin etkilenmesi (m.28), haksız tahrik dolayısıyla kişinin iradesinin etkilenmesi (m. 29), kusurluluğu etkileyen hata halleri (m. 30/3-4), yaş küçüklüğü (m. 31), akıl hastalığı (m. 32), sağır ve dilsizlik (m. 33), geçici nedenler, alkol ve uyuşturucu madde etkisinde olma (m.34) olarak düzenlenmiştir[181].

[179]Çakır, a.g.e., s. 362; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 645.
[180]Kocasakal, Karapara Aklama ile Mücadele, s. 91.
[181]Özgenç, Genel Hükümler, s. 470-471; Koca/Üzülmez, a.g.e., s. 321; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 650.

Kusurluluğu etkileyen nedenlerden cebir ve tehdit ile hukuka aykırı ve fakat bağlayıcı emrin yerine getirilmesi halleri aklama suçu açısından gerçekleşebilmektedir. Günümüzde suç gelirlerinin aklanması, genellikle acımasız yöntemler kullanan sınıraşan organize suç örgütleri ve mafya yapıları tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu örgütler, aklama sürecine meşruiyet kazandırabilmek için sıklıkla banka memurlarını, aracı kurum çalışanlarını, noterleri veya gümrük görevlilerini kullanmaktadır.

Örnek vermek gerekirse, bir şoförün yakınlarına zarar verileceği tehdidiyle suçtan elde edilmiş gelirlerin yurt dışına çıkarmaya zorlanması ve zorunda bırakılması veya bir banka memuruna uygulanan cebir ile suçtan elde edilen geliri bankasına kabul etmek ve bildirimde bulunmamak, başka hesaplar arasında işlemler yapmak zorunda kalması halinde ne şoförün ne de banka memurunun cezalandırılması mümkün değildir. Ancak kişileri bu eylemleri yapmaya cebir veya tehdit ile zorlayan kişi dolaylı fail olarak sorumlu olacak ve cezalandırılacaktır[182].

Bu suç yönünden bir diğer kusurluluğu etkileyen sebep olarak hukuka aykırı ve fakat bağlayıcı emrin yerine getirilmesi gösterilebilir. Anayasa'nın 137. Maddesi 1. Fıkrasında ve Türk Ceza Kanunu'nun 24. Maddesinde bu hususa yönelik düzenleme mevcuttur. Örneğin, bir kamu kurumunda amirin memuruna aklama olabilecek bir eylemi gerçekleştirmesi için emir vermesi ancak memurun bunu hukuka aykırı bularak bildirmesi üzerine amiri emri yazılı olarak tekrarlaması halinde, memurun hukuka aykırı olduğunu bildiği ancak suç gelirinden elde edildiğini bilmediği veya şüphelenmediği bir gelirin aklanmasına aracılık etmesi halinde memurun sorumlu olması mümkün olmayacaktır. Ancak emri veren amir aklama suçunu işlemiş olacak ve bundan sorumlu olacaktır[183].

Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama faaliyetleri; tröstler, paravan şirketler, off-shore bankacılık, kripto varlıklar ve karmaşık türev finansal araçlar kullanılarak son derece profesyonel yöntemlerle gerçekleştirilmektedir.

Kusurluluğu ortadan kaldıran TCK m. 30/4 hükmü uyarınca, "*İşlediği fiilin haksızlık oluşturduğu hususunda kaçınılmaz bir hataya düşen kişi, cezalandırılmaz*."

[182]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 650-651.
[183]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 652-653.

Bir kimsenin gerçekleştirdiği finansal işlemin, o ülkenin mevzuatında "aklama suçu" kapsamında sayıldığını veya hukuka aykırı olduğunu bilmemesi, eğer failin eğitim düzeyi, uzmanlığı ve başvurduğu danışmanlık hizmetlerine rağmen kaçınılmaz bir hata ise, failin kusurunu ortadan kaldırır[184]. Hata halinin TCK m. 282/2 kapsamında uygulama alanı bulması daha muhtemeldir[185].

Bir bankacının, mali müşavirin veya sanat galerisi yöneticisinin (mesleki profesyonellerin) "ben bu işlemin aklama sayılacağını veya hukuka aykırı olduğunu bilmiyordum" şeklindeki savunması hayatın olağan akışına aykırı olacağından, bu kişilerin düştüğü yasak hatası genellikle "kaçınılabilir" kabul edilecek ve kusurlulukları devam edecektir.

1.4.6. Suçun Nitelikli Halleri

Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin aklanması suçu bakımından kanun koyucu suçun nitelikli halleri olarak 3. ve 4. fıkralarında iki farklı düzenleme yapmakta ve her iki düzenleme de cezayı artıran nitelikte olup bunlar: suçun kamu görevlisi tarafından veya belli bir meslek sahibi kişi tarafından işlenmesi ve suçun örgüt faaliyeti çerçevesi halinde işlenmesi halleridir.

1.4.6.1. Suçun Kamu Görevlisi veya Belli Bir Meslek Sahibi Tarafından İşlenmesi

Aklama suçunun ilk nitelikli hali, failin sıfatına bağlı olan bir neden olarak karşımıza çıkmakta, suç failinin kamu görevlisi olması hali cezayı artıran bir neden olarak düzenlenmiştir[186]. Kamu görevlisinin kim olduğu TCK'nın 6. Maddesinin 1. Fıkrasının (c) bendinde tanımlanmıştır[187].

---

[184]Özgenç, Genel Hükümler, s. 554-555.
[185]Çakır, a.g.e., s. 365.
[186]Değirmenci, 5237 Sayılı Kanunda Düzenlenen, s. 144; Kocasakal, Karapara Aklama ile Mücadele, s. 99.
[187]"*Tanımlar*
Madde 6:
c) Kamu görevlisi deyiminden; kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, süreli veya geçici olarak atanan kişi", https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5237&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5, 'Türk Ceza Kanunu', E.T. 10 Mayıs 2026.

Kanunun gerekçesinde[188] de belirtildiği üzere, kamu görevlisinin görevini yaparken ve görevinin ona sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle işlenmesi halini aramakta, kişinin salt kamu görevlisi olması yeterli görülmemektedir. Değirmenci, kamu görevlisi olması dışında ayrıca suçun görevini yaparken veya görevinin sağladığı kolaylıktan faydalanarak işlenmesi hususunun madde metnine dahil olması gerektiği çünkü kanun metninden bunun anlaşılmasının güç olduğunu belirtmektedir[189].

Belirli bir meslek sahibi olmak, ifadesinden anlaşılması gereken, aklama suçunun işlenmesinde bu kişinin mesleki bilgi ve uzmanlık alanıyla katkıda bulunabilecek kişilerden olmasıdır.

1.4.6.2. Suçun Bir Örgüt Faaliyeti Çerçevesinde İşlenmesi

Aklama suçu yönünden düzenlenen diğer nitelikli hal ise suçun bir örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi olarak belirlenmiştir.

Burada örgüt olarak bahsedilen durum salt aklama suçu için kurulan bir örgüt değil; TCK madde 220'de bahsi geçen suç işlemek amacıyla kurulan örgüttür[190]. Aklama suçu yönünden nitelikli halin oluşabilmesi için, örgütün silahlı ya da silahsız olması arasında bir fark bulunmamakta, örgütün sadece kurulması veya örgüte üye olunması kanun nezdinde yeterli olmamakta ayrıca örgüt faaliyetleri çerçevesinde aklama suçunun icra hareketlerine başlanmış olması gerekmektedir[191].

[188] https://mevzuat.tbmm.gov.tr/Kanun/KanunDetay?YasamaKanunId=f72877bd-aa54-037b-e050-007f01005610&kanunNumarasi=5237#step-2, 'TCK madde 282 Gerekçesi', E.T. 23 Nisan 2026; Çakır, a.g.e., s. 350; Değirmenci, 5237 Sayılı Kanunda Düzenlenen, s. 144.
[189] Değirmenci, 5237 Sayılı Kanunda Düzenlenen, s. 144-145.
[190] Değirmenci, 5237 Sayılı Kanunda Düzenlenen, s. 145; Çakır, a.g.e., s. 352; Özbek/Doğan/Bacaksız, a.g.e., s. 1232.
[191] Kocasakal, Karapara Aklama ile Mücadele, s. 99; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 601; Değirmenci, 5237 Sayılı Kanunda Düzenlenen, s. 145; Çakır, a.g.e., s. 352-353; Ünver, a.g.e., s. 552.

1.4.7. Cezayı Ortadan Kaldıran Şahsi Cezasızlık Hali- Etkin Pişmanlık

TCK'nın 282. maddesinin 6. fıkrasında etkin pişmanlık hükmü şahsi bir cezasızlık hali olarak düzenlenmiş, 5237 sayılı TCK'da bu suç yönünden etkin pişmanlık hükümlerine ilk kez yer verilmiştir.

Etkin pişmanlık hükmü, sadece etkin pişmanlıktan faydalanan fail bakımından uygulama alanı bulacaktır[192]. Kanun metninde, "*Bu suç nedeniyle kovuşturma başlamadan önce suç konusu malvarlığı değerlerinin ele geçirilmesini sağlayan veya bulunduğu yeri yetkili makamlara haber vererek ele geçirilmesini kolaylaştıran kişi hakkında bu maddede tanımlanan suç nedeniyle cezaya hükmolunmaz.*" denilmekte, yani failin sadece pişman olduğunu ifade etmesi yeterli görülmemekte, kanun metninde geçen iki seçimlik hareketten en az birini veya ikisini birden, kanundaki zaman dilimi içerisinde ve yetkili makamlar huzurunda gerçekleştirmesi gerekmektedir[193].

Madde metninde etkin pişmanlık hükmünün zaman bakımından uygulanabilir olması için geçen "kovuşturma başlamadan önce" ifadesinden anlaşılması gereken iki farklı zaman dilimi bulunmaktadır. Bu zaman dilimlerin ilki, henüz soruşturma başlamadan önceki zamandır. İkinci zaman dilimi ise soruşturmaya başlanılmış olmasına karşılık henüz kovuşturma aşamasına geçilmeden önceki dönemdir. İkinci zaman dilimine, iddianamenin kabulü kararı verilmesi veya iddianamenin kabul edilmiş sayıldığı zamanlar dahil edilmektedir.

1.4.8. Suçun Özel Görünüş Biçimleri

Ceza hukukunda kural olarak suçun kanuni tanımında yer alan tipik hareketlerin tek bir fail tarafından gerçekleştirilerek tamamlanması esas olmakla birlikte, suçun icra sürecinde veya faillerin niteliğinde/çokluğunda ortaya çıkan hukuki durumlar suçun özel görünüş biçimleri başlığı altında incelenmektedir.

---

[192]Kocasakal, Karapara Aklama ile Mücadele, s. 100; Çakır, a.g.e., s. 365.
[193]https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5237&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5, 'Türk Ceza Kanunu', E.T. 10 Mayıs 2026; Özbek/Doğan/Bacaksız, a.g.e., s. 1233; Ünver, a.g.e., s. 553-554; Değirmenci, 5237 Sayılı Kanunda Düzenlenen, s. 146.

1.4.8.1. Teşebbüs

Aklama suçu, teşebbüs hükümlerinin uygulanmasına uygun[194] bir suç türü olup koşulları taşıması halinde ilgili hüküm uygulanabilecektir.

Aklama suçu seçimlik hareketli bir suçtur. Fail, ilk seçimlik hareket olan yurt dışına çıkarma hareketi yönünden icra hareketlerine başlanması halinde suç yoluna girilmiş olacak suça teşebbüs de bu aşamadan sonra söz konusu olacaktır. Suçtan kaynaklanan malvarlığının fiziki olarak ülke sınırlarını terk etmesi halinde suç tamamlanmış olacaktır[195].

Çeşitli işlemlere tabi tutma hareketinde ise serbest hareketli bir eylem olması nedeniyle, teşebbüs ile suçun tamamlanma anının belirlenmesi oldukça zordur[196]. Bu yönde gerçekleştirilen eylemin ne olduğuna bakılarak belirleme yapılması gerekmektedir.

Failin kastının yöneldiği işleme bakmak ve işlemi gerçekleştirene kadar yapılan diğer tüm işlemlerin icra hareketi olarak değerlendirilmesi teşebbüs veya suçun oluşmuş olduğunun tespitini sağlayacaktır[197].

1.4.8.2. İştirak

Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçu iştirak yönünden özel bir düzenleme içermemektedir. Bu nedenle iştirak yönünden TCK'daki genel hükümler uygulama alanı bulacaktır.

Aklama suçunun kendine has özellikleri nedeniyle iştirak halinde işlenebildiği gibi örgütlü olarak işlenmesi mümkündür[198]. Aklama suçunun örgüt kapsamında da işlenebilen bir suç olması, iştirak hükümlerinden ayrılması gereken bir durumdur çünkü suçun 4. fıkrasında örgüt dahilinde işlenmesi nitelikli hal olarak düzenlenmiştir[199].

---

[194]Ünver, a.g.e., s. 556; Çakır, a.g.e., s. 370; Değirmenci, 5237 Sayılı Kanunda Düzenlenen, s. 141.
[195]Değirmenci, Mukayeseli Hukukta, s. 514; Çakır, a.g.e., s. 371.
[196]Çakır, a.g.e., s. 372.
[197]Değirmenci, Mukayeseli Hukukta, s. 515; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 655.
[198]Değirmenci, 5237 Sayılı Kanunda Düzenlenen, s. 143.
[199]Çakır, a.g.e., s. 375; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 661.

İştirak hükümleri belirlenirken, dikkate alınması gereken bir diğer husus da suçun bir diğer nitelikli hali olan suçun bir kamu görevlisi veya belirli bir meslek sahibi tarafından işlenmesi halinde ortaya çıkar. Burada da örgüt kapsamında yapılan değerlendirme gibi cezayı ağırlaştırıcı bir nitelikli hal olarak değerlendirilecek, iştirak hükmü uygulanmayacaktır.

1.4.8.3. İçtima

Aklama suçu bünyesinde birden fazla seçimlik hareket barındırması nedeniyle, hareketlerden birini veya birden fazlasını aynı anda veya çok kısa zaman aralıklarınla ardı ardına icra edilmesi halinde "tipik hareketin tekliği"[200] gereğince tek bir suç olarak değerlendirilecektir[201].

Failin, aynı suç işleme kastı ile değişik zamanlarda birden fazla aklama eylemi gerçekleştirmesi halinde zincirleme suç hükümleri uygulanır ve faile tek bir ceza verilerek verilecek cezada artırım yapılır.

Öncül suç failinin, elde ettiği gelirleri bizzat kendisinin aklaması halinde gerçek içtima kuralları uygulanacaktır. Aklama suçu ile öncül suçun farklı iki suç olması nedeniyle aklama suçu ile öncül suçtan ayrı ayrı cezalandırılacaktır[202].

Aklama suçunun bir kamu görevlisi tarafından görevi dolayısıyla işlenmesi söz konusu olduğunda kanunda nitelikli hal olarak düzenlendiği için cezası artırılarak verilecektir. Kamu görevlisi TCK'nın 257. maddesi uyarınca aynı zamanda görevi kötüye kullanma suçunu işlemiş olacaktır ancak 282. Maddede kamu görevlisinin eylemi ayrıca bir suç olarak tanımlandığından görevi kötüye kullanma suçundan ayrıca bir ceza verilmeyecektir[203]

Aklama suçunun bir örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde ise uygulanacak hükümler açıktır. TCK'nın 282. Maddesinin 4. Fıkrası aklama suçunun örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesini nitelikli hal olarak düzenlemiş ve TCK'nın

[200]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 666.
[201]Değirmenci, Mukayeseli Hukukta..., a.g.e., s. 516; Değirmenci, 5237 Sayılı Kanunda Düzenlenen, s. 142; Çakır, a.g.e., s. 376; Kocasakal, Karapara Aklama ile Mücadele, s. 96.
[202]Değirmenci, 5237 Sayılı Kanunda Düzenlenen, s. 142; Kocasakal, Karapara Aklama ile Mücadele, s. 96; Çakır, a.g.e., s. 376-377; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 668.
[203]Çakır, a.g.e., s. 377; Değirmenci, 5237 Sayılı Kanunda Düzenlenen, s. 142.

220. Maddesinde 4. Fıkrası ise örgüt faaliyeti çerçevesinde bir suç işlenmesi halinde ayrıca bu suçtan da cezalandırılacağını belirtmiştir.

Buna göre fail hem aklama suçunun nitelikli halinden hem de örgüt kurma, yönetme veya üye olma suçundan gerçek içtima kuralınca ayrı ayrı cezalandırılacaktır[204].

1.5. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerini Bilerek Satın Alma, Kabul Etme, Bulundurma veya Kullanma Suçu (TCK M. 282/2)

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 282. maddesinin ilk halinde yalnızca suç gelirlerini aklama eylemleri olan yurtdışına çıkarma ve çeşitli işlemlere tabi tutma düzenlenmiş, ancak aklanmış malvarlığı değerlerinden sonradan faydalanmaya yönelik eylemler ceza hukuku kapsamı dışında bırakılmıştı. Kanun koyucu, bu hukuki boşluğu doldurmak ve Türkiye'nin taraf olduğu 1988 tarihli Viyana Sözleşmesi ile 2000 tarihli Palermo Sözleşmesi'nden doğan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla 26.06.2009 tarihli ve 5918 sayılı Kanun'un 5. maddesiyle TCK m. 282'ye ikinci bir fıkra eklemiştir.

Kanun maddesinin gerekçesine[205] bakıldığında, eklenen bu ikinci fıkra ile birinci fıkradaki aklama suçundan tamamen bağımsız ve yeni bir suç tipinin ihdas edildiği açıkça ifade edilmiştir.

İkinci fıkrada düzenlenen bu suç, esasında aktif bir aklama faaliyeti içermemektedir. Bu nedenle doktrinde, aklama sürecine katılmayan ancak aklanmış gelirlerden faydalanan kişileri cezalandıran bu suç tipi haklı olarak gerçek olmayan aklama suçu[206] şeklinde nitelendirilmektedir.

[204]Çakır, a.g.e., s. 378-379; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 676.
[205]https://mevzuat.tbmm.gov.tr/Kanun/KanunDetay?YasamaKanunId=f72877be-4fe6-037b-e050-007f01005610&kanunNumarasi=5918&kaynak=Normal#step-2, '5918 Sayılı Kanun Madde 5 Gerekçesi', E.T. 5 Temmuz 2026.
[206]Çakır, a.g.e., s. 426.

1.5.1. Suçun Maddi Unsurları

Bu suç yönünden suçun maddi unsurları şu şekildedir:

1.5.1.1. Fiil

TCK m. 282/2'de düzenlenen suç, kanun koyucu tarafından birbirinin alternatifi olan dört farklı hareketle işlenebilen seçimlik hareketli bir suç olarak öngörülmüştür.

Bu hareketlerden yalnızca birinin icra edilmesi suçun tamamlanması için yeterli olmaktadır.

Satın alma seçimlik hareketi, aklanmış suç gelirinin mülkiyetinin bir bedel karşılığında faile geçmesini ifade eder. Ancak burada bir mülkiyet devri söz konusu olduğundan, devrin hukuken geçerli olabilmesi için kanunda belirtilen şekil şartlarına uyulması zorunludur. Örneğin, suça konu değer bir menkul mal ise teslimle, bir gayrimenkul ise tapuya tescil işleminin gerçekleşmiş olması gerekir; aksi halde satın alma eyleminin tamamlandığından ve suçun oluştuğundan söz edilemez[207].

Kabul etme seçimlik hareketi, satın alma eyleminin dışında kalan, aklanmış malvarlığı değerinin bağışlama gibi ivazsız mülkiyet veya zilyetlik devirlerini kapsamaktadır[208]. Bu eylemle kanun koyucu, görünürde yasal olan mülkiyet devirleriyle faillerin aklanmış gelirleri üçüncü kişilere aktarmasını engellemeyi hedeflemiştir.

Bulundurma seçimlik hareketi, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerinin fiziksel olarak mutlaka failin elinde veya üzerinde olmasını gerektirmeyen, ortaya çıkarılmasını engelleyen[209]; failin bu malvarlığı üzerinde hukuki veya fiili bir hakimiyet kurmasını, onu kendi tasarruf alanında muhafaza etmesini ifade eder[210]. İkinci bölümde vaka örnekleri ile de yer alan kiralık depolarda sanat eserlerinin muhafazası buna açık bir örnektir.

---

[207]Çakır, a.g.e., s. 427; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 731.
[208]Çakır, a.g.e., s. 428; Say, a.g.e., s. 179; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 731, Er, a.g.e., 218; Öztürk, a.g.e., s. 318.
[209]Çakır, a.g.e., s. 428.
[210]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin..., s. 733.

Pratikte aklama suçu failleri, satın alma ve bulundurma fiillerini gerçekleştirebilmek için genellikle sanat geçmişi olmayan paravan şirketler, tröstler veya üçüncü taraf aracıları (komisyoncular, sanat danışmanları)[211] kullanmaktadırlar.

Kullanma seçimlik hareketi, failin, aklama suçundan elde edilen malvarlığından fiilen ve maddi olarak yararlanmasıdır[212]. Örneğin failin, aklanmış parayla alınan lüks bir yalıda oturması veya aklanmış bir otomobili sürmesi kullanma eylemini oluşturur. Kullanma fiilinin kapsamını her türden kullanım olarak düşünmek gerekmektedir[213]. Örneğin bankacılık faaliyetlerinde kullanmak, sermayeye dönüştürmek, eser alıp-satmak...

1.5.1.2. Fail

TCK m. 282/2'de düzenlenen suçun faili bakımından kanun koyucu çok önemli ve sınırlayıcı bir ön şart getirmiştir: Failin, kesinlikle birinci fıkradaki aklama suçunun işlenmesine iştirak etmemiş olması zorunludur[214].

Eğer bir kişi, öncül suçtan elde edilen değerleri bizzat aklamışsa veya aklama suçuna azmettiren ya da yardım eden sıfatıyla iştirak etmişse; sonrasında bu aklanmış parayla kendisine ev alması (kullanma/satın alma) ayrıca 282/2 kapsamında cezalandırılamaz. Zira aklama suçunu bizzat işleyen failin o malvarlığını sonradan kullanması veya bulundurması, ceza hukuku dogmatiği açısından "cezalandırılmayan sonraki hareket" niteliğindedir ve fail yalnızca 282/1'deki asli aklama suçundan cezalandırılır[215].

1.5.1.3. Mağdur

Ceza hukuku teorisinde her suçun bir mağduru vardır ve bu mağdur ancak gerçek kişiler olabilir. TCK m. 282/2'deki suç, "Adliyeye Karşı Suçlar" bölümünde düzenlenmiş olup kamu düzenini ve güvenliğini ihlal ettiğinden, bu suçun mağduru

[211]Bkz. s. 71 vd., 97 vd.
[212]Öztürk, a.g.e., s. 319; Say, a.g.e., s. 179; Çakır, a.g.e., s. 429.
[213]Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 735.
[214]Çakır, a.g.e., s. 431; Say, a.g.e., s. 178; Töngür, a.g.e., s. 54; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 725.
[215]Çakır, a.g.e., s. 431.

belirli bir kişi değil, toplumu oluşturan tüm bireylerdir[216]. Tüzel kişiler ise bu suçun hukuki anlamda mağduru değil, ancak suçtan zarar göreni olabilirler.

1.5.1.4. Suçun Konusu

Bu suçun konusunu, TCK m. 282/1 kapsamında aklama sürecinden geçmiş, yani aklanmış malvarlığı değerleri oluşturur.

Eğer suça konu değerler aklama işlemine tabi tutulmamış, kara para halinde ise ve üçüncü bir kişi bunları kabul edip satın alıyorsa, eylem TCK m. 282/2'yi değil, TCK m. 165'teki suç eşyasının satın alınması veya kabul edilmesi suçunu oluşturacaktır.

Bu suçun konusu bağlamında doktrinde çok önemli bir "iki öncül suç" tartışması mevcuttur. Özgenç'in başını çektiği görüşe göre; 282. maddenin ikinci fıkrasına eklenen bu suçun oluşabilmesi için fiilen iki tane öncül suçun işlenmiş olması zorunludur. Bunlardan birincisi, alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren ilk haksız fiilin (asıl öncül suçun) işlenmesi; ikincisi ise bu ilk suçtan elde edilen değerlerin 282/1 kapsamında aklanması suçunun (ikinci öncül suç) işlenmesidir[217]. Ancak bu husus bizce yargılama açısından bir ispat sorununa sebebiyet verecektir. Çünkü iki öncül suçun da işlendiğinin ispatını iddia ve yargı makamlarının yapması gerekmektedir. İspat edilememesi halinde ise yargılama beraat ile sonuçlanacaktır.

1.5.2. Nitelikli Haller

TCK m. 282/3 ve 282/4 fıkralarında öngörülen nitelikli haller, aklama suçunun temel şekli (282/1) için olduğu kadar, aklanmış gelirleri satın alma ve kullanma suçu (282/2) için de aynen geçerlidir[218].

Buna göre failin; eylemi bir kamu görevlisi sıfatıyla görevinin sağladığı kolaylıktan yararlanarak veya belli bir meslek sahibi (örneğin avukat, mali müşavir, galerici, sanat danışmanı[219]) olarak bu mesleğin icrası sırasında işlemesi halinde,

[216]Çakır, a.g.e., s. 432; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 726; Er, a.g.e., s. 219.
[217]İ. Özgenç, Suç Örgütleri, 11. Baskı, s. 177'den aktaran Çakır, a.g.e., s. 432.
[218]Bkz. s. 40 vd.
[219]Bkz. s. 97 vd.

verilecek hapis cezası yarı oranında artırılacaktır. Keza, failin bu suçu suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlemesi durumunda verilecek ceza bir kat artırılacaktır.

1.5.3. Suçun Manevi Unsuru: Kast

TCK m. 282/2'de düzenlenen suç, manevi unsur bakımından kanun koyucu tarafından son derece katı ve dar bir çerçeveye oturtulmuştur. Kanun metnindeki *"bu özelliğini bilerek satın alan, kabul eden..."* ibaresi gereğince, bu suç yalnızca doğrudan kast ile işlenebilir; suçun olası kastla işlenmesi hukuken mümkün değildir.

Yargıtay da failin suça konu olan malvarlığı değerlerinin aklama suçundan edildiğini bilmesi gerektiğini vurgulamaktadır[220].

Nitekim kanunun gerekçesinde[221] de bu suçun yeni bir suç olduğunu ve ancak doğrudan kast ile işlenebileceği ve failin malvarlığı değerinin bir suçtan kaynaklanmış ve aklanmış bir malvarlığı olduğunu kesinlikle bilmesi gerektiği belirtilmiştir. Failin şüphe duymasının veya olabilir demesinin yani olası kast ile suçun oluşumu için yeterli olmayacağı kesin bir dille ifade edilmiştir.

Buradaki bilme unsuru, ceza dogmatiği gereği failin eylemi icra ettiği anla eş zamanlı olmalıdır. Suçun oluşabilmesi için gereken eylemlerden önce bilme durumu mevcut değilse veya eylemlerden sonra bu malvarlığı değerlerinin aklama suçundan elde edildiğini öğrenmesi halinde suç oluşmamaktadır[222].

1.5.4. Suçun Özel Görünüş Biçimleri

Ceza hukuku dogmatiğinde suçun özel görünüş biçimleri olarak sistematize edilen teşebbüs, iştirak ve içtima kurumları, TCK m. 282/2'de düzenlenen aklanmış malvarlığı değerlerini bilerek kabul etme veya kullanma suçu açısından uygulamada

[220]Yargıtay 16. CD, 25.10.2019, 2019/7931E., 2019/6792K., https://www.hukukturk.com/yargitay-kararlari, E.T. 8 Mayıs 2026.
[221]https://mevzuat.tbmm.gov.tr/Kanun/KanunDetay?YasamaKanunId=f72877be-4fe6-037b-e050-007f01005610&kanunNumarasi=5918&kaynak=Normal#step-2, '5918 Sayılı Kanun Madde 5 Gerekçesi', E.T. 5 Temmuz 2026.
[222]Çakır, a.g.e., s. 435; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin..., s. 739-740.

kendine has bazı spesifik özellikler barındırmaktadır. Bu bölümde sırasıyla incelenecekleridir.

1.5.4.1. Teşebbüs

Suç, seçimlik hareketli ve sırf hareket suçu niteliğinde olsa da icra hareketlerinin bölünebildiği durumlarda teşebbüse elverişlidir. Örneğin, failin aklanmış olduğunu bildiği bir sanat eserini satın almak için sanat galerisine gitmesi, ancak satın alma işlemi henüz tamamlanmadan mali polisin veya MASAK'ın müdahalesiyle yakalanması durumunda suç teşebbüs aşamasında kalmış olur.

Elbette maddede yer alan seçimlik hareketlerin hepsi teşebbüse uygun değildir, bu sebeple her bir seçimlik hareketi somut olayda tek tek değerlendirmek gerekmektedir.

1.5.4.2. İştirak

Aklanmış olan malvarlığı değerlerinin satın alınması veya kabul edilmesi suçu iştirak konusunda özel bir duruma sahip olmamasından ötürü genel hükümler uygulanacaktır.

Suça katılanların durumuna göre failler; müşterek fail, azmettiren veya yardım eden sıfatını taşıyabilirler[223].

1.5.4.3. İçtima

Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerini bilerek satın alma, kabul etme, bulundurma veya kullanma suçu bağlamında içtima konusu değerlendirilirken öncelikle suçun seçimlik hareketli yapısı dikkate alınmalıdır. Maddede sayılan satın alma, kabul etme, bulundurma, kullanma hareketlerinden birinin gerçekleştirilmesi suçun oluşumu için yeterli olacaktır.

Failin aynı malvarlığı değeri üzerinde birden fazla seçimlik hareketi bir arada gerçekleştirmesi halinde faile tek bir ceza verilecektir[224]. Ancak failin, aklanmış

[223]Töngür, a.g.e., s. 58; Er, a.g.e., s. 223; Çakır, a.g.e., s. 437.
[224]Çakır, a.g.e., s. 438; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin Suçlar ve Yaptırımlar..., s. 747.

malvarlığı değerlerine yönelik bu eylemleri bir suç işleme kararının icrası kapsamında değişik zamanlarda gerçekleştirmesi durumunda, fail hakkında TCK m. 43'te düzenlenen zincirleme suç hükümleri uygulama alanı bulacaktır[225].

Aklanmış suç gelirlerinin satın alınması veya kabul edilmesi suçu bağlamında en çok tartışılan husus, bu normun TCK m. 165'te düzenlenen "Suç Eşyasının Satın Alınması veya Kabul Edilmesi" suçu ile olan ilişkisidir.

Kanun koyucu madde gerekçesinde[226] bu duruma açıkça temas ederek, her iki suç arasında özel norm - genel norm ilişkisi bulunduğunu belirtmiştir.

Şayet suça konu eşya doğrudan doğruya işlenen bir öncül suçtan elde edilmiş saf bir suç geliri ise genel norm olan TCK m. 165 uygulanır. Fakat söz konusu malvarlığı değeri, "alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir öncül suçtan" elde edildikten sonra 282/1 fıkrası kapsamında aklama sürecinden geçirilmiş ise, olayda öncelikle uygulanması gereken özel norm TCK m. 282/2'dir ve fail sadece bu özel normdan cezalandırılır.

[225]Çakır, a.g.e., s. 438; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin Suçlar ve Yaptırımlar..., s. 749.
[226]https://mevzuat.tbmm.gov.tr/Kanun/KanunDetay?YasamaKanunId=f72877be-4fe6-037b-e050-007f01005610&kanunNumarasi=5918&kaynak=Normal#step-2, '5918 Sayılı Kanun Madde 5 Gerekçesi', E.T. 5 Temmuz 2026.

2. SANAT PİYASASINDA SUÇTAN KAYNAKLANAN MALVARLIĞI DEĞERLERİNİ AKLAMA

Sanat piyasası, kendine has yapısal özelliklerinin bulunması nedeniyle suç gelirlerin aklanması için kara para aklama suçu failleri tarafından elverişli bir zemin olarak görülmektedir. Bilinen diğer tüm ekonomik piyasalardan farklı olarak sanat piyasası niş bir alandır.

Milyon dolarlık işlem hacmine sahip olan sanat piyasası, sanat eserlerinin ortaya çıkarılmasından, tanıtımına, satışına ve yeniden satışına kadar tüm süreçlerin dahil olduğu, geleneksel açıdan gizliliğin ön plana çıktığı, öznel değerlendirmelerin üzerine kurulu olan, gelişen teknolojiler ve dönüşümler ile dijital alanda kendisine daha çok yer bulan, finansal bir yatırım alanına dönüşen küresel bir ticari küresel bir ekosistem olarak tanımlamak mümkündür[227].

Failler açısından sanat piyasası çekici bir alan olması normaldir. Bunun bilinen en önemli nedenlerinden birkaçı; sanat eseri satışlarında alıcının kimliğini gizleyebilmesi, fiyatların manipüle edilebilir ve sübjektif olarak değerlendirilmeye açık olmasıdır[228]. Son yıllarda yaşanan bazı olaylar, aklayıcılar da dahil olmak üzere birçok suçlu açısından sanat piyasalarının çekici olduğunu ortaya çıkarmıştır. Sanat eserlerinin yüksek fiyatlara ulaşabilmesi, başka kişiler adına nakit olarak satın alınabilir olması, kişiler ve işletmeler arasında gizli bir şekilde transfer edilebilmesi gibi özellikleri bu çekiciliği artıran sebeplerden sadece birkaçıdır[229].

2024 yılı itibariyle sanat piyasası küresel boyutta, 57,5 milyar ABD dolar tutarında bir hacme ulaşmıştır[230]. Bu yüksek hacimli piyasanın pazarı da genel olarak iki kategori halindedir: Birincil pazar ve ikincil pazar. Birincil pazarda genel olarak

---

[227]K. Crippa, 'Back to basics: art market 101'. *https://www.artbasel.com/stories/back-to-basics-art-market-101*, E.T. 28 Şubat 2026.

[228]T. Mashberg, 'Art of Money Laundering: The loosely regulated art market is rife with opportunities for washing illicit cash'. *https://www.elibrary.imf.org/view/journals/022/0056/003/article-A009-en.xml*, E.T. 28 Şubat 2026.

[229]https://www.fatf-gafi.org/content/fatf-gafi/en/publications/Methodsandtrends/Money-Laundering-Terrorist-Financing-Art-Antiquities-Market.html, 'FATF Report, Money Laundering and Terrorist Financing in the Art and Antiquities Market', E.T. 20 Temmuz 2025.

[230]https://theartmarket.artbasel.com/download/The-Art-Basel-and-UBS-Survey-of-Global-Collecting-in-2025.pdf, 'The Art Basel & UBS: Survey of Global Collecting 2025', E.T. 27 Şubat 2026.

eserler yaratıcıları veya temsilcileri tarafından satılırken, ikincil pazarda ise müzayede evleri gibi aracılarla yeniden satımı yapılmaktadır[231].

Sanat piyasasını şekillendiren ve aklayıcılar için çekici kılan birçok neden bulunmaktadır.

2.1. Sanat Piyasasının Temel Özellikleri

Küresel sanat piyasası, tarihsel olarak kültürel ve estetik değerlerin paylaşıldığı bir alan olmanın ötesine geçerek, günümüzde on milyarlarca dolarlık işlem hacmine sahip bir ticari ekosisteme dönüşmüştür.

Sanat piyasasını geleneksel menkul kıymetler veya gayrimenkul pazarlarından ayıran birçok kendine has özellik bulunmakta ve bu başlık altında bu özelliklere yer verilmektedir.

2.1.1. Sanat Piyasasının Büyüklüğü ve Regülasyonlar

Sanat, antika ve kültürel objelerin küresel ticaretini oluşturan sanat piyasası, dar bir kitleye hitap eden "niş" bir alan gibi görünse de milyarlarca dolarlık işlem hacmi üreten devasa ve küresel ticari bir endüstridir[232]. Resmi kayıtlarda sanat piyasasının küresel büyüklüğünün 2018 yılı sonunda tahmini olarak 67,4 milyar dolara ulaştığı raporlanmıştır[233]. 2019 yılında ise dünya çapındaki sanat eserlerinin satışları 64,1 milyar dolar olarak kaydedilmiştir[234]. Covid-19 pandemisi sebebiyle 2020 yılında yaşanan sert düşüşün ardından Pazar 2021 yılında %29'luk bir büyüme göstermiş, piyasa yeniden toparlanarak 65,1 milyar dolarlık bir hacme ulaşmıştır[235]. Güncel makroekonomik belirsizlikler bulunması ve durgunluklar nedeniyle piyasa hacmi

[231]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 6-7.
[232]A. Dornbierer, 'Money laundering and sanctions evasion using the art market', Basel Institute on Governance Quick Guide Series 29'. *https://learn.baselgovernance.org/course/section.php?id=1395*, E.T. 2 Mart 2026.
[233]Mashberg, a.g.e., s. 2.
[234]R. Portman, T. Carper, 'The Art Industry and U.S. Policies That Undermine Sanctions: Staff Report Permanent Subcommittee on Investigations, Unıted States Senate'. *https://www.govinfo.gov/content/pkg/GOVPUB-Y4_G74_9-PURL-gpo142344/pdf/GOVPUB-Y4_G74_9-PURL-gpo142344.pdf*, s. 33, E.T. 2 Mart 2026.
[235]Dornbierer, a.g.e., s. 1; C. McAndrew, 'The Art Market 2022: An Art Basel & UBS Report'. *https://www.artbasel.com/stories/the-art-basel-and-ubs-global-art-market-report-2022*, s. 14, E.T. 3 Mart 2026.

2024 yılında %12 oranında bir düşüş ile 57,5 milyar dolara gerilemiştir, son iki yılda, sanat piyasasının en üst katmanındaki satışların önemli ölçüde azalması, daha düşük fiyatlardaki satış faaliyetlerinin devam etmesine rağmen genel satış değerlerinin düşmesine neden olmuştur[236].

Sanat piyasasına yön veren ana ülkeler ABD, Çin ve Birleşik Krallık'tır. 2021 yılı verilerine göre ABD, küresel satışlar açısından %43'lük bir oranda zirvede iken, Çin %20 ile ikinci sırada, %17 ile Birleşik Krallık ise zirvenin üçüncüsü olarak kendisine yer bulmaktadır[237].

Sanat piyasasının görünen, tamamen yasal olan yönünün yanı sıra bir de görünmeyen kayıt dışı bir pazarı da bulunmaktadır. Tezimizin konusunu oluşturan bu kayıt dışı pazarın net değeri tam olarak bilinmemekle birlikte azımsanamayacak kadar büyük olduğu tahmin edilmektedir.

Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi'nin (United Nations Office on Drugs and Crime-UNODC) 2022 yılında yayımladığı araştırma raporuna[238] göre uluslararası kayıt dışı kültürel mülkiyet pazarının ekonomik boyutuna ilişkin tahminler oldukça değişkenlik göstermektedir. Avrupa Komisyonu'nun 2017 yılında paylaştığı bir soru- cevap metninde yasadışı antika ve sanat ticaretinin silah ve uyuşturucu kaçakçılığından sonra en büyük uluslararası suç olduğu yönünde bir iddiası olmuş ancak bu veri zamanla geçerliliğini yitirmiştir[239]. Net verilere dayanmamakla birlikte tahminler, küresel olarak yasal sanat piyasasının 63,7 milyar dolar civarında olduğunu ve yasadışı piyasanın da azımsanmayacak boyutlara vardığının kayıt dışı pazarın hacminin 2018 yılında 3 ila 15 milyar dolar arasında geniş bir aralıkta olabileceği tahmin edildiği belirtilmiştir[240].

---

[236]The Art Basel & UBS: Survey of Global Collecting 2025, s. 21.
[237]McAndrew, a.g.e., s. 14.
[238]https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/briefs/Trafficking_in_cultural_properties_brief.pdf, 'FALSE TRADES: UNCOVERING THE SCALE AND SCOPE OF TRAFFICKING IN CULTURAL PROPERTY, Knowledge gaps and future directions for research, UNODC Research, 2022', s. 13, E.T. 10 Mayıs 2026.
[239]https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/memo_17_1954, 'Questions and Answers on the illegal import of cultural goods used to finance terrorism', E.T. 10 Mayıs 2026.
[240]V. Michel, 'Le Trafic Illicite Des Biens Culturels Dans Les Pays En Conflit De l'identitification Des Objets à La Judiciarisation Des Affaires, Patrimoines, sayı: 15, 2020'. *https://www.academia.edu/44753001/Le_trafic_illicite_des_biens_culturels_dans_les_pays_en_conflit_de_l_identification_des_objets_%C3%A0_la_judiciarisation_des_affaires*, E.T. 10 Mayıs 2026. s.

Sanat piyasasının doğası gereği gizlilik esaslarına dayanan yapısı nedeniyle yasadışı sanat piyasasının gerçek boyutunu ölçebilmenin veya bu yöndeki yapılan aklamanın tam boyutunun yetkililerce tespitini zorlaştırmakta, ayrıca güvenilir istatistiklerin ve karşılaştırılabilir verilerin eksikliği de yasadışı sanat piyasasının çapını anlamamızı güçleştirmektedir[241].

Sanat piyasası, bünyesinde barındırdığı milyar dolarlık değere rağmen uluslararası anlamda yeknesak hukuki düzenlemelere ve standartlara halen sahip olmayan bir alandır. Bu da pazarın en büyük ülkesi olan ABD'de 'ülkenin yasal ama düzenleme yapılmayan en büyük alanı' olarak ifade edilmektedir[242]. 1970'lerde yürürlüğe giren Banka Gizliliği Yasası (The Bank Secrecy Act- BSA), ABD'de kara para aklamayı tespit etme ve önleme konusunda yardımcı olmak amacıyla paranın kaynağını, hacmini ve hareketini belirlemek için düzenlenen temel bir yasal düzenlemedir[243]. BSA kapsamında belirtilen ve finans kuruluşlarına uygulanmakta olan sıkı aklama önleme prosedürleri, müzayede evleri veya sanat eseri satımı ile ilgilenenler için uygulanmamaktaydı[244]. ABD sanat piyasasında, geleneksel teamüller uzun zamandır değişmeden uygulanmış ancak 2021 yılının başlarında özellikle sanat piyasasını ilgilen çeşitli konularda BSA'da değişiklikler yapılmıştır[245].

2020 Kara Para Aklamayı Önleme Yasası (Anti-Money Laundering Act- AMLA) ile "antika ticareti yapan kişiler" de BSA kapsamındaki finansal kurum tanımına dahil edilmiş ve BSA'nın denetim işlevi, sanat sektörünün bu alanına doğru resmi olarak genişletilmeye başlamıştır. Bu sayede antika tacirleri de kara para aklamayı önleme prosedürleri, risk değerlendirmesi, bilgi paylaşımı ve uyum programlarına dahil edilmiştir[246].

59, E.T. 10 Mayıs 2026; https://netcher.eu/project-news/illegal-trafficking-of-cultural-goods-in-countries-in-conflict/, 'Illegal trafficking of cultural goods in countries in conflict', E.T. 10 Mayıs 2026.

[241]False Trades, a.g.e., s. 13-14.

[242]Portman/Carper, a.g.e., s. 36.

[243]https://www.fincen.gov/resources/statutes-and-regulations/bank-secrecy-act, 'The Bank Secrecy Act', E.T. 11 Mayıs 2026.

[244]Dornbierer, a.g.e., s. 2.

[245]https://www.federalregister.gov/documents/2021/09/24/2021-20731/anti-money-laundering-regulations-for-dealers-in-antiquities, 'Anti-Money Laundering Regulations for Dealers in Antiquities', E.T. 11 Mayıs 2026.

[246]Anti-Money Laundering Regulations, s. 224; https://www.citiwarrants.com/home/upload/citi_research/AZR3D.pdf, 'Global Art Market Disruption: Pushing the Boundaires, Citi GPS: Global Perspective & Solutions, March, 2022', s. 28, E.T. 9 Mayıs 2026.

ABD'nin aksine Avrupa Birliği ülkeleri ve Birleşik Krallık bu konuda katı yasal düzenlemeler yapmaktadır. Avrupa Parlamentosu, üyelerine yönelik 2018 yılında 5. Kara Para Aklama Karşıtı Direktifi (Anti-Money Laundering Directive-5, AMLD5) yayınlamış, üye ülkelerin uyumu için 10 Ocak 2020 tarihine kadar süre vermiştir[247]. AMLD5, suç örgütleri ve terörün finansmanı için kullanılan kripto para birimleri gibi alternatif finansal yöntemlerin getirdiği risklerle başa çıkmak, şirketlerin tröst benzeri yapıların gerçek kullanıcı şeffaflığını artırmak gibi amaçlarla yürürlüğe girmiştir[248]. Bu direktif ile sanat sektöründe kara para aklama risklerine karşı denetim kapsamına alınmış, sanat galerileri ile müzayede evleri yükümlü kuruluşlar statüsüne alınmıştır. Bu grubun ilgi alanındaki ürün grupları olan sanat piyasasının süjeleri yüksek risk faktörleri olarak belirlenmiştir.

AMLD5, 10.000 Euro ve üzerindeki işlemler için sanat galerini ve müzayede evlerini 'Müşterini Tanı' ve şüpheli işlem bildirimi yükümlülüğüne sokmuştur[249]. Aynı şekilde sanat eserlerinin serbest limanlar aracılığıyla depolanması, ticareti veya bu ticarete aracılık edilmesi halinde de 10.000 Euro ve üzeri işlemler kapsama dahil edilmiştir[250]. 2024 yılında ise geçmiş düzenlemeleri de kapsayacak şekilde 6. AB Direktifi (AMLD6) yürürlüğe girmiş ve AB genelinde daha da kapsayıcı ve kara para aklama yönetmeliklerini etkin hale getirmiştir[251]. 2024/1640 sayılı AMLD6, kurumsal altyapıyı, veri tabanlarını, ülkeler arası istihbarat paylaşımını ve denetleyici otoritelerin yetkilerini düzenleyen bir çatı mevzuat olarak yayınlamıştır.

[247] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32018L0843, 'Directive (EU) 2018/843 of The European Parliament and of The Council', E.T. 11 Mayıs 2026.
[248] Directive (EU) 2018/843, s. 1.
[249] Öztürk, a.g.e., s. 128; Çakır, a.g.e., s. 149.
[250] Directive (EU) 2018/843, Article 1, (i) ve (j).
[251] https://itsartlaw.org/reports/aml-and-the-art-market-study-2025-edition/, 'Anti-Money Laundering Regulations: And the Art Market 2nd Edition, Comparative Study by Jurisdiction', s. 3, E.T. 5 Mart 2026; Deloitte, 'Art and Finance Report 2025'. https://www.deloitte.com/lu/en/services/financial-advisory/research/art-finance-report.html, s. 509, E.T. 5 Mart 2026; https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32024L1640, 'Directive (EU) 2024/1640 of The European Parliament and of The Council', E.T. 11 Mayıs 2026.

2.1.2. Birincil Piyasa (Primary Market) ve İkincil Piyasa (Secondary Market) Ayrımı

Sanat piyasası, eserlerin kim tarafından ve hangi aşamada satışa sunulduğuna göre birincil ve ikincil piyasa olarak ayrılmaktadır[252]. Bu ayrım hem ticari dinamikleri belirlemekte hem de suç gelirlerinin aklanması hususunda ve diğer finansal suçlar yönünden risklerin boyutunu da ortaya koymaktadır.

Birincil piyasa, sanat eserlerinin yaratıcıları veya sanatçıların temsilcileri tarafından ilk kez satışa sunulduğu ve alıcıyla buluştuğu piyasa olarak tanımlanabilir[253]. Birincil piyasada işlemler, doğrudan doğruya eserin yaratıcısı olan sanatçılarla veya sanatçıları temsil eden galeriler (birincil piyasa satıcıları) vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir[254]. Özellikle orta ve küçük boyutlardaki galeriler, belirli bir sanatçının eserlerini aylarca sergilerler ve genellikle de tek seferlik küçük alımlar yapabilecek müşterilere hitap ederler[255]. Sanat galerileri, eserlerin ilk satışını gerçekleştirirler ve eserlerin tekil piyasa değerinin belirlenmesinde oldukça etkili bir rol oynarlar[256].

Birincil piyasada, sanatçılar ve temsilcileri, sanatçının itibarını veya prestijini artıracak alıcılar ile işlem yapmayı özellikle tercih edebilir veya tam tersi sanatçı hakkında negatif bir algı oluşmasına neden olabilecek alıcılarla işlem yapmaktan kaçınabilirler ki bu da bir dereceye kadar suç gelirlerinin aklanmasını riskini azaltabilmektedir. Eser doğrudan doğruya sanatçı tarafından veya temsilcisi tarafından satışa sunulduğu için eserlerin orijinalliği, özgünlüğü veya kökeni hususunda çok az veya hiç şüphe olmaması da sanat eseri sahteciliği gibi hususlardan alıcıları korumaktadır[257]. Bu gerekçelerle birincil piyasa, suç gelirlerini aklamak isteyenler için pek de tercih edilebilir bir yol olarak görünmemektedir.

---

[252]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 7.
[253]https://home.treasury.gov/system/files/136/Treasury_Study_WoA.pdf, 'Department of the Treasury, Study of the Facititation of Money Laundering and Terror Finance Through the Trade in Works of Art', s. 9, E.T. 6 Mart 2026.
[254]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 7; Portman/Carper, a.g.e., s. 48.
[255]... the Trade in Works of Art, s. 13.
[256]Portman/Carper, a.g.e., s. 48.
[257]FATF Report, ... Art and Antiquities Market, s. 11.

İkincil piyasa, kökleri 16. yüzyıl Amsterdam ve Antwerp'e dayanan, sanat eserlerinin ilk satışının ardından yeniden satın alınarak tekrar satışa sunulduğu veya takas edilerek kar edildiği bir piyasadır[258]. İkincil piyasada satışlardan elde edilen kâr sanatçıya değil, eseri satan, daha önceki sahiplere (kurumlar, mirasçılar veya koleksiyoncular) aittir[259]. Müzayede evleri, genellikle sanatçıları temsil etmek yerine müşterilerinin sahip olduğu eserleri yeniden satışa sundukları için ikincil piyasada faaliyet göstermektedirler. Buna ek olarak büyük ve tanınmış galeriler, sürekli müşterilerinin aradığı yüksek prestij ve değerli "blue-chip" de denilen eserleri bulup kâr amacıyla satabilmek için ikincil piyasada yer almayı tercih ederler[260].

Sanatçıların ve temsilcilerinin işlemlerde yer almaması, ikincil sanat piyasasını kara para aklama ve terörün finansmanı dahil olmak üzere çeşitli suç türlerine karşı daha savunmasız hale getirmektedir. Satıcı, alıcının eserle ilgili niyetini, kimliğini ve fon kaynağını incelemez[261]. Ayrıca, eserlerin el değiştirmesi nedeniyle ikincil piyasadaki alıcıların eserlerin orijinalliğini veya kaynağını doğrulaması nispeten daha zordur[262]. Bu tespitlerin zorluğu, sahte veya çalıntı eserlerin satışına dolayısıyla yasadışı gelirlerin elde edilmesine ve aklanmasına yol açabilmektedir[263].

2.1.3. Gizlilik ve Anonim Olma Kültürü

Sanat piyasasının en belirgin ve en çok eleştirilen özelliklerinden biri olan gizlilik ve anonim olma kültürü, alıcı ve satıcı kimliklerinin büyük bir titizlikle gizlendiği, şeffaflıktan uzak bir piyasa kültürünü temsil etmektedir. Sanat piyasasındaki gizlilik ve bu gizliliği koruma (ihtiyatlılık) kültürü, temelini piyasa aktörlerinin güvenliğini ve finansal çıkarlarını korumaya dayandırmaktadır[264].

Yüksek değerli eserlere sahip olan kişiler veya bu eserleri satın alan koleksiyoncular, hırsızlık ve benzer suçların hedefi olmamak adına kimliklerini ve sahip oldukları eserlerin kamuoyu tarafından bilinmemesini isterler. Ayrıca yüksek net

[258]...the Trade in Works of Art, s. 9.
[259]Portman/Carper, a.g.e., s. 48; ...the Trade in Works of Art, s. 9.
[260]...Trade in Works of Art, s. 12-13.
[261]FATF Report, ... Art and Antiquities Market, s. 11.
[262]...the Trade in Works of Art, a.g.e., s. 9.
[263]FATF Report, ... Art and Antiquities Market, s. 11.
[264]FATF Report, ... Art and Antiquities Market, s. 11.

değerlere sahip kişilerin kimlikleri satıcılar tarafından bilinmesi halinde daha yüksek bir fiyatla ücretlendirme bu yolu tercih etmelerine neden olabilmektedir[265].

Satıcılar, borç ödenmesi veya iflas gibi ekonomik olarak zor dönemlerden geçmeleri nedeniyle eserlerini elden çıkartmak zorunda kaldıklarında, itibarlarını koruyabilmek adına işlemlerin gizli kalmasını talep etmektedirler[266]. Yüksek net değere sahip kişilerin sanat eserlerine ilgi gösterdiği bilindiğinde satıcılar fiyatları suni olarak artırabilmektedir. Alıcılar, sırf kimlikleri nedeniyle daha yüksek meblağlar ödemek istemediklerinden işlemleri anonim olarak yürütmeyi sıkça tercih ederler, aynı sebeplerden alım satım süreçlerinde aracıları ve tüzel kişilerin kullanılması da sıkça tercih edilmektedir[267].

Sanat piyasası, Amerika'da resmi olarak bankacılık sisteminden muaf tutulsa da yazılı olmayan kurallarla yönetilmektedir. İşlemlerin çok büyük bir çoğunluğu satış danışmanları aracılığıyla yürütülmektedir[268]. Olağan bir sanat işleminde alıcı, eserin asıl sahibinin kim olduğunu bilmemekte, satıcı da eserin kimin için satın alındığını veya paranın kaynağını bilmemektedir[269]. Satış danışmanları ve aracılar, nihai müşterilerinin kimliğini müzayede evlerine veya satıcılara açıklamazlar. Bunun asıl nedeni, müşteri kimliğinin açığa çıkması halinde tarafların gelecekte doğrudan işlem yaparak, yani aracıları aradan çıkararak, komisyonlarını kaybetmeleri korkusudur[270].

Yüksek değerli sanat eserleri hem kamuya açık olarak hem de özel olarak alınıp satılabilir. Müzayede evleri veya sanat galerileri aracılığıyla daha kolay bir şekilde yapılan işlemlerde, satıcı, alıcı veya her iki taraf da "özel koleksiyon" olarak listelenebilmekte ve diğer tarafa veya potansiyel aracılara ifşa olmadan işlemler yürütülebilmektedir[271].

Sanat piyasasının kültürünün köklerinin oluştuğu günlerden bu yana haklı güvenlik endişeleri ile başlayan gizlilik kültürü, içinde bulunduğumuz dünyada sanat sektörünü finansal suçlar için ideal bir alana çevirmiştir.

---

[265]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 11; ...the Trade in Works of Art, s. 20-21.
[266]...the Trade in Works of Art, s. 21.
[267]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 11.
[268]Portman/Carper, a.g.e., s. 2-3; ...the Trade in Works of Art, s. 15.
[269]Portman/Carper, a.g.e., s. 3.
[270]Dornbierer, a.g.e., s. 2; Portman/Carper, a.g.e., s. 3.
[271]...the Trade in Works of Art, s. 20.

Bu gizlilik kültürü, yasadışı fonlarını sisteme sokmak isteyen suçluların veya aklayıcıların kimliklerini paravan şirketler ve off-shore tekellerin arkasına saklayarak özgürce ticaret yapmalarına imkân sağlamaktadır[272]. Aşırı gizlilik ve anonim olma hali, satıcıların ve alıcıların birbirlerini tanımadan, milyonlarca dolarlık nakit veya fonları kolayca meşru vasıtalara dönüştürmelerini sağlamakta ve suç gelirinin izinin sürülmesini neredeyse imkânsız hale getirmektedir[273].

2.1.4. Öznel Fiyatlandırma

Gayrimenkuller veya hisse senetleri gibi varlıkların aksine, sanat eserlerinin gelecekteki değerlerine dair bir takım ölçülebilir kesin, standart bir ölçüt veya fiyatlandırma modeli yoktur. Sanatın değerini belirleyen ana unsur, esere atfedilen duygusal değer ve öznel estetik algılardır. Bu sebeple sanat eserlerinin değerlemesinin yapılması bilimsel ve kesin verilere dayanmamakta, büyük ölçüde 'sanat' olarak kabul edilmesine bağlıdır[274]. Sanat müzayedelerindeki fiyatlandırma mantığını "Bir şeyin değeri, birinin ona ödeyeceği bedel kadardır" sözü ile açıklamak mümkündür[275].

Bir eserin piyasa değeri, sanatçının şöhreti, eserin materyali, boyutu ve kimin mülkiyetinde bulunduğu yani eserin geçmişi gibi faktörlerin yanı sıra, yüzeydeki boya dokusu, renk paletleri ve eserin bıraktığı görsel etki gibi tamamen sübjektif olarak değerlendirilecek değişkenler tarafından belirlenmektedir[276]. Bu sübjektif durum, eserlerin tam değerinin tahmin edilebilmesi açısından son derece güç, piyasa fiyatlarını ise dalgalı hale getirmektedir. Bu bakımdan, suçluların şüphe uyandırmadan sanat eserlerinin alım satımında yer almaları kolaydır[277]. Örnek vermek gerekirse, bir sanat tüccarı 2017 yılında ABD federal ajanlarına, bir Picasso tablosu olan Personnages'ı, bir dizi işlem yoluyla hisse senedi manipülasyonundan elde edilen fonları aklamak amacıyla teklif ederken yakalanmıştır. Tüccar, eseri ajana elde ettiği suç gelirinin tam karşılığı olan yani tamamen keyfi bir meblağa satmayı ve ardından eseri kararlaştırılan

[272]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 11; Portman/Carper, a.g.e., s. 3-4.
[273]Dornbierer, a.g.e., s. 3; Portman/Carper, a.g.e., s. 34.
[274]Deloitte, a.g.e., s. 352, 366,
[275]A. Walton, 'Money Laundering in the Global Art Market, Undergraduate Theses and Capstone Projects 260, University of Lynchburg, 2023'. https://digitalshowcase.lynchburg.edu/utcp/260, s. 10, E.T. 10 Mart 2026.
[276]Deloitte, a.g.e., s. 352.
[277]Dornbierer, a.g.e., s. 3.

indirimli bir fiyata geri satın almayı teklif etmiştir. Fiyat farkı ise tüccarın komisyonu olarak gösterilecek ve böylece bu ikinci satım işlemi ajanın suç gelirlerini meşru bir kaynaktan alınmış gibi görünmesini sağlayacaktı[278].

Anlaşılacağı üzere, küresel sanat piyasasında kabul görmüş uluslararası değerleme standartlarının eksikliği ve fiyatların şeffaf ve öngörülebilir olmaması, koleksiyoncular ile piyasa profesyonelleri tarafından da sektörün endişe uyandıran sorunlarından biri olarak görülmektedir[279]. Suç gelirlerinin aklanması ve suçlar için yaratılan fırsatların açık, şeffaf ve likit bir piyasanın olmaması nedeniyle fiyatlandırmada yaşanan bu devasa öznellik, yasadışı fonları gizlemek veya aklamak isteyen suçlular için sektörü son derece cazip ve istismara açık bir hale getirmektedir[280]. Suçlular, herhangi bir şüphe uyandırmadan sanat işlemlerindeki parasal tutarları istedikleri gibi manipüle edebilmektedirler[281].

Sanat eserlerine verilen değerin tamamen öznel olması, tek bir eserin fiyatının suçlular tarafından keyfi olarak yükseltilmesine veya düşürülmesine imkân sağlamaktadır. Failler, paravan şirketler veya üçüncü taraf aracılar kullanarak verdikleri sahte tekliflerle *'straw bids'* bir eserin fiyatını müzayedelerde suni olarak şişirebilir veya düşük gösterebilirler. Vergi manipülasyonlarındaki rolü fiyatların sübjektifliği sadece suç gelirlerinin aklanmasında değil, vergi kaçakçılığı ve dolandırıcılığında da kritik bir araç olarak kullanılmaktadır. Vergi indiriminden yararlanmak maksadıyla bir kurum veya müzeye bağışlanan sanat eserlerinin değeri kasıtlı olarak yüksek gösterilerek, bağışçının devlete ödeyeceği vergi yükü haksız yere ve yasadışı şekilde düşürülmektedir[282].

2.1.5. Karmaşık Aracı Ağları

Sanat piyasasında gerçekleştirilen yüksek değerli işlemlerin çok büyük bir kısmı alıcı ve satıcıların doğrudan bir araya gelmesi yerine sanat danışmanları, iç

[278]E. Kinsella, 'UK Art Dealer Matthew Green Charged in a $9 Million Picasso Money-Laundering Scheme, Artnet, 6 Mart 2018'. *https://news.artnet.com/art-world/matthew-green-charged-money-laundering-us-1236929*, E.T. 12 Mart 2026; Dornbierer, a.g.e., s. 3.
[279]The Art Basel & UBS: Survey of Global Collecting 2025, s. 181.
[280]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 13-14.
[281]Dornbierer, a.g.e., s. 3.
[282]...the Trade in Works of Art, s. 20.

mimarlar, bağımsız aracılar '*brokerlar'*, paravan şirketler ve tröstler gibi üçüncü taraf aracılardan oluşan karmaşık bir ağ üzerinden yürütülmektedir[283]. Bu ağın yapısı, işleyişi ve aklama riskleri açısından birtakım zafiyetler bulunmaktadır.

Aracıların piyasada üstlendiği rol, özellikle nadir, köklü ve yüksek değerli eserlerin işlemlerinde sanat danışmanları ile aracılar, piyasada son derece kritik bir kolaylaştırıcı rol oynamaktadır[284]. Bu aracı ağının temel dinamiğinde nihai müşterilerin kimliğinin büyük bir özenle gizlenmesi yatmaktadır. Satıcı da eserin kim için alındığını veya ödenen paranın kaynağını sorgulamaz. Sanat danışmanları ve aracıların, nihai alıcı veya satıcıların kimliklerini karşı tarafa açıklamayı reddetmelerinin ardındaki en büyük neden yukarıda da belirtildiği üzere aradan çıkarılma endişesi ve komisyonlarını veya işlerini kaybetme endişesi yatmaktadır[285]. Birçok aracının geçim kaynağı, sahip oldukları özel müşteri bilgileri ve müşteri gizliliğini korumasıdır[286]. Aracıların kimlik saklama hususunda öne sürdükleri diğer bir argüman ise, müşteri kimliklerinin ifşa edilmesinin, müşterilerinin diğer piyasa aktörleri tarafından rahatsız edilmesine veya yüksek değerli eserleri nedeniyle suçluların hedefi haline gelmesine yol açabileceği endişesi bulunmasıdır[287].

Sanat piyasasının bu yapısı, işlemlerin tamamen şeffaflığını ortadan kaldırmakta ve durum tespiti süreçlerini anlaşılmaz hale getirmektedir. Aracı konumundaki profesyonellerin yasal veya mesleki olarak nihai müşterilerini satıcılara açıklama mecburiyetinin bulunmaması, galeri ve müzayede evlerinin eserin gerçek alıcıları üzerinde gerekli müşteri kimlik doğrulaması yapabilmesini engellemektedir[288]. Aracı, bir paravan şirket, şirketler zinciri veya yasal bir tekel adına hareket ettiğinde, müzayede evlerinin ve diğer satıcıların işleminin nihai faydalanıcısını anlaması veya doğrulamasını neredeyse imkânsız hale gelmektedir[289].

Aracıların, işlemler ve ticaretin aktörlerine sağladığı bu görünmezlik kalkanı, sanat piyasasını yasadışı fonları aklamak isteyen suçlular için ideal bir platforma dönüştürmektedir. Bireyler, aracıları ve paravan şirketleri kullanarak sanat eserlerini

[283]...the Trade in Works of Art, s. 3.
[284]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 16.
[285]Portman/Carper, a.g.e., s. 35-36; Dornbierer, s. 2.
[286]Portman/Carper, a.g.e., s. 54.
[287]...the Trade in Works of Art, s. 16.
[288]...the Trade in Works of Art, s. 15.
[289]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 16.

neredeyse tamamen anonim olarak, gerçek kimlik bilgileri hiçbir kayda girmeden alınıp satabilmektedir[290]. Sektördeki bu bağımsız aracıların şüpheli işlemleri bildirme yükümlülükleri veya sıkı aklama karşılı programları olmadığı için suçluların yasadışı fonlarla yüksek değerli sanat eserleri almalarına kolayca ve bazen bilmeden kalkan olmaktadırlar[291].

Müzayede evleri ve galeriler, yasal ve güvenilir gibi görünen bu aracılarla işlem yaparken, temsil edilen asıl alıcının yasadışı fonları aklamaya çalışan bir suçlu olduğunu fark etmeyebilir veya kendi ticari çıkarları gereği bu duruma göz yumabilirler[292]. Nihayetinde, sanat piyasasındaki işlemlerin arka planında yer alan bu "aracı duvarı"nı, mülkiyetin, paranın kaynağının ve nihai alıcının izlenmesini zorlaştırarak, yetkililerin ve kurumların suç gelirlerinin aklanması ve müsadere gibi diğer adli makamların yaptırımlarından kaçınma faaliyetlerini tespit etmesini çok büyük ölçüde engellemektedir[293].

2.1.6. Finansallaşma Eğilimi/ Yatırım Aracı Olması

Sanat eserlerinin günümüzde yalnızca estetik bir tutku veya dekoratif bir kültürel obje olmaktan çıkıp, geleneksel hisse senetleri, tahviller veya gayrimenkuller gibi bir yatırım aracı ve aktif bir sermaye varlığı olarak değerlendirildiği görülmektedir[294]. Sanat piyasasının bu dönüşümü, sanatı yatırım aracı standartlarına yaklaştırmaktadır.

Küresel ekonomik belirsizliklere rağmen sanat piyasası, yatırımlarda portföy çeşitlendirmesi bakımından faydalı ve uzun vadede pozitif getiriler sunan bir alan olarak görülmektedir[295]. Sanat, günümüzde sadece finansal bir yatırım olarak değil, aynı zamanda geçmişten gelen duygusal, kültürel ve sosyal değeri halen bünyesinde barındıran, uzun vadeli ve dirençli bir "değer saklama aracı" olarak yeniden tanımlanmaktadır[296].

[290]Dornbierer, a.g.e., s. 2.
[291]...the Trade in Works of Art, s. 15.
[292]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 16.
[293]Portman/Carper, a.g.e., s. 35.
[294]Deloitte, a.g.e., s. 28.
[295]Deloitte, a.g.e., s. 384-385.
[296]Deloitte, a.g.e., s. 392, 416.

Finansallaşmanın en somut göstergelerinden biri olarak sanat teminatlı kredilerin güncel olarak 2025 yılı sonuna kadar 33,9 milyar ile 40 milyar ABD doları arasına ulaşması beklenmektedir. 2026'da ortalama %11,3 ve 2027'de %11,7 oranlarında büyüme öngörülmektedir. Birçok koleksiyoncu, eserlerini satmak zorunda kalmadan nakit elde edebilmek için sanat koleksiyonlarını teminat olarak kullanmakta, esnek bir likidite aracı olarak giderek daha fazla değer görmekte, elde edilen likidite de diğer ticari yatırımlara yönlendirilmektedir[297]. Sanat eserleri artık sadece bir tutkunun sonucu edinilen varlıklar olmaktan çıkıp işlevsel birer finans aracına da dönüşmüştür[298].

Geleneksel olarak tek bir şahsa ait olan yüksek değerli sanat eserlerinin mülkiyeti, artık kısmi mülkiyet ve teknolojik gelişmeler sonucunda tokenizasyon denilen sistemle paylara bölünerek çok sayıda yatırımcıya sunulabilmektedir[299]. Bu sistemde sanat eseri, genellikle Özel Amaçlı Şirketler (SPV - Special Purpose Vehicle) aracılığıyla yüzlerce veya binlerce hisseye bölünerek menkulleştirilmekte ve çok düşük meblağlarla (örneğin 10 ila 20 ABD doları gibi) geleneksel piyasaya giremeyen perakende yatırımcıların da erişimine açılmaktadır[300]

Bu yeni nesil platformlar, sanat piyasasına giriş bariyerlerini ortadan kaldırmakta, piyasaya erişimi genişletmekte ve yatırımcılar için yeni likidite biçimlerinin kapısını açmaktadır. Özellikle yeni nesil yatırımcılar, bir eserin tamamına sahip olmaktansa bu hisseli modellerle kolektif bir mülkiyete dahil olup "kültürel bir anlatıya katılmaya" ilgi göstermektedirler. Ancak yasal belirsizlikler ve şüphe uyandıran ikinci el piyasası da dahil olmak üzere zorluklar halen devam etmektedir. Depolama, sigorta ve nakliye gibi maliyetlerinin de olmaması, kısmi mülkiyet modellerini daha cazip bir hale getirmektedir[301].

Finansallaşmanın bir diğer yönü de sanat yatırım fonlarıdır. Örneğin, Fransa merkezli Matis.club gibi platformlar ile İsveç merkezli Arte Collectum gibi fonlar,

[297]Deloitte, a.g.e., s. 339.
[298]Deloitte, a.g.e., s. 387.
[299]Deloitte, a.g.e., s. 395, 413.
[300]A. Von Appen, 'The Legal Framework Of Art Investments: The Applicability Of EU And US Investor Protection Regulations To The Art Market', Doktora Tezi, *Universita' Commerciale "Luigi Bocconi' PhD School*, 2023, s. 140.
[301]Deloitte, a.g.e., s. 429-430.

yatırımcıların önde gelen sanatçıların eserlerine yönelik stratejik yatırım yapmasına olanak sağlamaktadır[302].

Ultra yüksek net değere sahip bireyler (UHNWI), sanat ve koleksiyon eserlerini de kapsayan "bütüncül varlık yönetimi" adı altında hizmetleri talep etmektedirler[303]. Mevcut koşullarda sanat ve koleksiyon ürünleri niş bir alan olmaktan ziyade; amaç, duygu, kültür ve finansın orta noktasında yeni nesil varlık yönetimi sistemlerinin temel taşı haline gelmektedir[304]. Tabi bu tür düzenlemeler Türkiye için henüz söz konusu olmamakla birlikte ilerleyen aşamalarda ülkemizde de benzer düzenlemelerin hayata geçirileceği düşüncesindeyiz.

2.2. Sanat Piyasasının Kara Para Aklama Suçu Failleri İçin Tercih Edilme Nedenleri

Bankacılık, menkul kıymetler, gayrimenkul veya kumarhaneler gibi diğer geleneksel sektörlerde kara para aklamayı önleyici yasal düzenlemelerin ve denetimlerin giderek sıkılaşması, faillerin suç gelirlerini aklamak için denetim mekanizmalarının ve şeffaflığın çok daha zayıf olduğu sanat piyasasına yöneltmiştir[305]. Bu bölümde, sanat piyasasını suç gelirlerinin aklanması sürecinde diğer pazarlardan ayıran ve failler tarafından bir sığınak olarak tercih edilmesine neden olan temel faktörler detaylı bir biçimde incelenecektir.

2.2.1. Yüksek Değer ve Kolay Taşınabilirlik

Sanat piyasasının kara para aklama suçu failleri için cazip olmasının en temel nedenlerinden biri, sanat eserlerinin gayrimenkul gibi diğer yatırım araçlarına kıyasla çok yüksek değerleri bünyesinde barındırırken fiziksel olarak son derece kolay taşınabilmesi ve gizlenebilmesidir.

Tek bir sanat eseri, milyonlarca dolar değerinde olabilir ve bazen sergilendiği veya içinde bulunduğu mülkten bile daha değerli olabilmektedir[306]. Suçluların elinde

[302]Deloitte, a.g.e., s. 420, 429.
[303]Deloitte, a.g.e., s. 42.
[304]Deloitte, a.g.e., s. 521.
[305]Portman/Carper, a.g.e., s. 35.
[306]Dornbierer, a.g.e., s. 2.

sisteme sokulması gereken büyük miktarda yasadışı nakit olduğunda, bunu geleneksel yöntemlerle bankalara yatırmak büyük bir şüphe uyandıracağından ve yetkililerin dikkatini çekeceğinden, ekonomik değeri son derece yüksek olan, az sayıda sanat eseri satın almayı tercih etmektedirler. Yani yüklü miktardaki suç geliri için çok az işlemle aklamanın ilk aşaması olan yerleştirme aşaması çok daha kolay ve dikkat çekmeden atlatılmaktadır[307].

Sanat eserleri ve kültürel objeler boyutları ile parasal değerleri arasındaki fark "maliyet-boyut oranı" yüksek olduğundan bu türden eserler olası failler için ideal birer değer saklama ve transfer aracı olarak görülmektedir[308]. Bu eserlerin suçun maddi unsurlarından olan yurtdışına çıkarılması unsurunu yerine getirmesi çok kolaydır. İster kargo uçağı olsun isterse de lüks bir özel jet, yüksek değerlere sahip bir sanat eseri uluslararası sınırlardan herhangi bir şüphe çekmeden kolaylıkla çıkarılabilmektedir[309]. Buna ek olarak sanat eserleri depolama tesislerinde, serbest limanlarda veya faillerin evlerinde dahi rahatlıkla depolanabilir, saklanabilirler[310].

Breziyalı finansçı Edemar Cid Ferreira, 2006 yılında banka dolandırıcılığı, vergi kaçakçılığı ve kara para aklama suçlarından mahkûm edilmiştir. Tutuklanmadan önce, elde ettiği gelirin büyük bir kısmını sanat koleksiyonuna dönüştürmüş ve bir kısmını Brezilya dışına çıkarabilmiştir. Sahip olduğu koleksiyonda, Jean-Michel Basquiat'ın o gün için değeri 1 milyon dolar olan Hannibal tablosu da bulunmaktaydı. Ferreira, satın aldığı dönemde tabloyu 100 dolar olarak beyan ederek alelade bir paketle yurt dışına çıkartmayı başarmıştır. Ancak eserin gerçek değeri ile beyan edilen değer arasındaki fahiş fark, soruşturmalar sonucunda ortaya çıkmış ve New York'ta resmi makamlarca el konulmuştur. Söz konusu tablo 2015 yılında bir müzayededede 13,2 milyon dolara alıcı bulmuştur[311].

Çalışmanın bu aşamasına kadar sanat eseri tabirinden tablolar kast edilmiş olsa da sanat eserleri sadece tablolar ile kısıtlı olmayıp, heykel, biblo, müzik notası, filateli, nümizmatik koleksiyonları, figürinler, takılar, yazma eserler, halılar, özel

[307]Walton, a.g.e., s. 8; FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 12.
[308]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 36.
[309]...the Trade in Works of Art, s. 20.
[310]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 12; Dornbierer, a.g.e., s. 2.
[311]Dornbierer, a.g.e., s. 2; H. Neuendorf, 'US Goverment Repatriates 95 Artworks Linked to Disgraced Brazilian Financier'. *https://news.artnet.com/art-world/95-smuggled-works-returned-brazil-1111004*, E.T. 13 Mart 2026.

koleksiyonlarda bulunan ev eşyaları, dijital eserler gibi farklı sanat eseri türlerini de kapsamaktadır.

Dijital sanat eserleri "NFT'ler" sadece bir USB bellek üzerinde saklanabilmekte, hatta fiziksel olarak hiçbir forma sahip olmadan sınır ötesine saniyeler içinde aktarılabilmektedir. Bu kolaylık, kara para aklama suçu failleri açısından elde ettikleri suç gelirlerinin ve sahip oldukları fonların hiçbir gümrük engeline takılmadan internet üzerinden kolaylıkla el değiştirmesini sağlamaktadır [312].

Fiziksel bir sanat eserinin sınırda veya gümrükte incelemeye takılsa dahi yetkililerin bunu fark etmesi çok zordur. Çünkü yerel veya uluslararası kolluk kuvvetleri ile sınır memurları, genellikle bir sanat eserinin gerçek değerini veya orijinalliğini anında tespit edecek özel bir uzmanlığa veya eğitime sahip değildir[313]. Eserin dikkat çekmeyen mütevazı yapısı ve memurların bu konudaki bilgi eksikliği, kargo faturası üzerindeki değerlerin suçlular tarafından kolayca manipüle edilebilmesi olanak tanımaktadır[314].

2.2.2. Düzenleme ve Denetim Boşlukları

Küresel sanat satışlarının neredeyse yarısını elinde bulunduran ABD'de sanat endüstrisi, kanuni olarak düzenlenmeyen en büyük yasal sektör olarak tanımlanmaktadır[315]. Sanat eserlerinin alımı ve satımı, şeffaflık ve denetim yasalarıyla değil, alıcı ve satıcıların kimliklerini gizlemeye korumaya yönelik yazılı olmayan kurallarla yönetilmektedir[316].

ABD'deki düzenleme boşluğunun merkezinde, aklamayı önleme hususundaki en temel yasası olan BSA bulunmaktadır. Bankalar, kumarhaneler, emlakçılar ve değerli maden satıcıları BSA kapsamında finansal kurum olarak değerlendirilip katı şeffaflık kurallarına tabi tutulurken; sanat galerileri, sanat simsarları ve müzayede evleri bu yasa kapsamı dışında tutulmaktaydılar[317]. 2021 yılında AMLA yürürlüğe girmiş ve bununla birlikte antika ticareti yapanlar BSA kapsamına alınmış ve finansal

[312]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 12.
[313]...the Trade in Works of Art, s. 20; Walton, a.g.e., s. 8.
[314]...the Trade in Works of Art, s. 20.
[315]Portman/Carper, a.g.e., s. 36.
[316]Portman/Carper, a.g.e., s. 36; Dornbierer, a.g.e., s. 2.
[317]Portman/Carper, a.g.e., s. 36; Mashberg, a.g.e., s. 4.

kurum statüsüne sokulmuştur[318]. AMLA'nın 6110 numaralı bölümü, BSA'daki "finansal kurum" tanımını genişleterek; antika ticareti yapan kişileri, danışmanları ve aracıları da bu kapsama dâhil etmiştir. Böylece, antika tacirleri de bankalarla aynı kara para aklamayı önleme (AML) programlarını kurmak, kayıt tutmak ve şüpheli işlemleri raporlamak zorunda bırakılmıştır[319].

AMLA, ABD Hazine Bakanlığı'na yüksek değerli sanat eserleri ticaretinin kara para aklama ve terörün finansmanını nasıl kolaylaştırdığına dair araştırma yapma ve rapor sunma görevi de vermiştir[320]. Gelecekte tüm sanat piyasası aktörlerinin BSA düzenlemelerine tabi tutulması için gereken yasal temel attığı söylenebilir.

Herhangi bir yasal yaptırım bulunmamasına karşılık Sotheby's, Christie's, Philips ve Bonhams gibi büyük müzayede evleri gönüllü olarak kara para aklamayı önleme programları oluşturmuşlardır[321]. Buradan da anlaşılacağı üzere gönüllü bir şekilde dahil olmayan diğer tüm müzayede evleri açıkça faillerin gözünde rahatlıkla hedef haline gelebilmektedir. Yasal açıdan "Müşterini Tanı" zorunluluğunun bulunmaması sebebiyle satıcılar eseri gerçekte kime sattığını bilmemekte, bu boşluk da 2014 yılındaki, Rus oligarklar Arkady ve Boris Rotenberg örneğinde de görüleceği üzere, hakkında yaptırımlar bulunan kişilerin paravan şirketler ve sanat danışmanları arkasına gizlenerek ABD finans ve sanat sistemini arkadan dolanmasına, böylelikle milyonlarca dolarlık sanat eseri satın alabilmelerine olanak tanımaktadır[322].

Küresel düzeyde standart bir denetim bulunmaması, suçluların kuralların daha sıkı olduğu AB pazarları yerine, ABD veya 100.000 İsviçre frangı altındaki işlemlerde herhangi bir düzenleme yapmayan İsviçre gibi pazarlara yönelmesine neden olmakta ve bu pazarları kara para aklama cennetleri haline getirmektedir[323].

Türkiye açısından ise durum daha da ilginçtir. T.C Hazine ve Maliye Bakanlığı MASAK Sektör Araştırma Raporları'ndan "Tarihi Eser, Antika, Sanat Eserleri Alım

[318]...the Trade in Works of Art, s. 8.
[319]https://www.govinfo.gov/content/pkg/FR-2021-09-24/pdf/2021-20731.pdf, 'Federal Register / Vol. 86, No. 183 / Friday, September 24, 2021 / Proposed Rules', E.T. 11 Mayıs 2026.
[320]...the Trade in Works of Art, s. 2.
[321]Portman/Carper, a.g.e., s. 10.
[322]...the Trade in Works of Art, s. 21-22; Portman/Carper, a.g.e., s. 10, 39.
[323]Dornbierer, a.g.e., s. 4; ...the Trade in Works of Art, s. 32-33.

Satımı ile Uğraşanlar"[324] raporunda belirtildiği üzere piyasanın düzenlenmesi ve denetlenmesi hususunda büyük eksiklikler bulunmaktadır. Türkiye'de bu sektörün aktörleri, 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun[325] kapsamında "yükümlü" (Müşterini Tanı, Şüpheli İşlem Bildirimi vb. kurallara tabi olanlar) olarak kabul edilse de uygulama açısından halen birçok boşluk bulunmaktadır.

Kanun, aklama ve terörün finansmanı suçlarıyla mücadele amaçlı finansal ve finansal olmayan kritik sektörlerde faaliyet gösteren meslek gruplarını 'yükümlü' olarak tanımlamaktadır.

Bu Kanun uyarınca, yasal sisteme suç gelirlerinin girmesini önlemek amacıyla yükümlülere getirilen sorumluluklar vardır.

a) Müşterinin Tanınması: Yükümlülerin, kendi nezdinde yapılan veya aracılık ettikleri işlemlerde, işlem yapılmadan önce işlemi yapanların veya hesaplarına işlem yapıların kimliklerini tespit etmesi ve gerekli diğer tedbirleri (örneğin faydalanıcının tanınması gibi) alması zorunlu kılınmıştır[326].
b) Şüpheli İşlem Bildirimi (ŞİB): İşlemlere konu malvarlığının yasa dışı yollardan elde edildiğine veya yasa dışı amaçlarla kullanıldığına dair herhangi bir bilgi veya şüphe bulunması halinde, bu durumun tutar sınırı olmaksızın MASAK Başkanlığına bildirilmesi zorunluluğudur[327].

[324] https://masak.hmb.gov.tr/sektor-arastirma-raporlari, 'MASAK Sektör Araştırma Raporları', E.T. 10 Mart 2026.
[325] https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5549&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5, 'Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun', E.T. 17 Mayıs 2026.
[326] https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2021/03/TARIHI-ESER-ANTIKA-SANAT-ESERLERI-ALIM-SATIMI-ile-UGRASANLAR-Guncellenmis-sektor-arastirma-raporu-2021-1.pdf, 'T.C Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı, Tarihi Eser, Antika ve Sanat Eseri Alım Satımı ile Uğraşanlar veya Bunların Müzayedeciliğini Yapanlar: Sektör Araştırma Raporu', Şubat 2021, Ankara, s. 13, E.T. 10 Mart 2026;
"*Müşterinin tanınması*
Madde 3- (1) Yükümlüler, müşterinin tanınmasına ilişkin esaslar kapsamında; kendileri nezdinde yapılan veya aracılık ettikleri işlemlerde işlem yapılmadan önce, işlem yapanlar ile nam veya hesaplarına işlem yapılanların kimliklerini tespit etmek ve gerekli diğer tedbirleri almak zorundadır.", E.T. 17 Mayıs 2026.
[327] "*Şüpheli İşlem Bildirimi*
Madde 4- (1) Yükümlüler nezdinde veya bunlar aracılığıyla yapılan veya yapılmaya teşebbüs edilen işlemlere konu malvarlığının yasa dışı yollardan elde edildiğine veya yasa dışı amaçlarla kullanıldığına dair herhangi bir bilgi, şüphe veya şüpheyi gerektirecek bir hususun bulunması halinde bu işlemlerin yükümlüler tarafından Başkanlığa bildirilmesi zorunludur.", E.T. 17 Mayıs 2026; Sektör Araştırma Raporu, a.g.e., s. 17.

Bildirimde bulunulabilmesi için yapılan işlemin tamamlanmış olması gerekmemekte teşebbüs aşamasında dahi kalsa bildirim yapılması beklenmektedir.

c) Bilgi ve Belge Verme: Yükümlülerin, Başkanlık ve denetim elemanları tarafından istenebilecek her türden bilgi, belge ve kaydı tam ve doğru olarak vermekle, gereken şifreleri açmakla ve kolaylığı sağlamakla mükellef tutulmasıdır[328].

d) Muhafaza ve İbraz: Kanunla getirilen yükümlülüklere ve işlemlere ilişkin her türlü ortamda saklanan defter, belge ve kimlik tespit kayıtlarının sekiz yıl süreyle muhafaza edilmesi ve yetkililerce istenmesi halinde ibraz edilmesi zorunlu tutulmuştur[329].

Kara para aklama riskine karşı sanat, antika ve tarihi eser piyasası gibi yüksek değerli işlemlerin yapıldığı sektörleri de kapsamına alan, finansal sistemin şeffaflığını korumak adına MASAK gibi kurumlarla aktif denetim mekanizmaları yürütmeyi amaçlayan bir kanun olarak karşımıza çıkmaktadır.

MASAK raporundaki istatistiklere göre; 2017 ve 2018 yıllarında tarihi eser, antika ve sanat eseri alım satımı ile uğraşanlar veya müzayedeciliğini yapanlara yönelik herhangi bir uyum denetimi yapılmamış, 2019 yılında ise sektörde yalnıza 3 adet denetim gerçekleştirilmiştir. Sanat piyasasının büyüklüğü göz önüne alındığında, bu denetimlerin Türkiye'deki piyasayı kavramada açıkça yetersiz kaldığı ve denetim sayılarının artırılması gerektiği vurgulanmıştır[330].

Türkiye'de sanat piyasasının genel işleyişi yönünden bakıldığında ticaret konusu "kültür varlığı"[331] olduğunda Kültür ve Turizm Bakanlığından ruhsatname alınması gerekmektedir, ancak kültür varlığı dışındaki antika ve sanat eserleri yönünden müzayede olsun olmasın alım satımı yapan kişilerin tabi olduğu özel herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Antika ve sanat eseri alım satımı ile

[328]Sektör Araştırma Raporu, s. 19-20.
[329]Sektör Araştırma Raporu, s. 20.
[330]Sektör Araştırma Raporu, s. 24.
[331]"Kültür varlıkları; tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan veya tarih öncesi ya da tarihi devirlerde sosyal yaşama konu olmuş bilimsel ve kültürel açıdan özgün değer taşıyan yer üstünde, yer altında veya su altındaki bütün taşınır ve taşınmaz varlıklardır.", https://mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2863&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5, 'Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu', E.T. 18 Mart 2026.

ilgilenenler açısından herhangi bir mesleki örgütlenme bulunmamakla birlikte diğer ticari faaliyetlerdeki gibi vergi mevzuatı, borçlar kanunu ve ticaret kanunu kapsamında işlem yürütmektedirler[332].

2.2.3. Aracıların Kimlik Gizlenme Yükümlülükleri

Bu unsur, yukarıda da anlatıldığı üzere hem sanat piyasasına özgü ve uzun zamandır var olan bir temel özellik hem de bu piyasa üzerinden aklama faaliyeti yürütmek isteyen failler için bir tercih nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır. Piyasanın sahip olduğu gizlilik kültürünün kötüye kullanılmasının karşılığı olan bu durumda birçok aktör farkında olmadan sisteme dahil edilmektedir.

Sanat danışmanları ve aracıların görünmezlik pelerini gibi kullanılması sanat piyasasında çok yaygın olarak görülmektedir. Her satış danışmanı veya aracılar vasıtası ile işlem yapan kişinin aklama faaliyeti yapmadığı açık olsa da sanat piyasasındaki işlemlerin çok büyük bir bölümü; bağımsız satış danışmanları, komisyoncular, iç mimarlar gibi üçüncü taraf aracılar vasıtasıyla yürütülmekte, bu da doğal olarak işlem yapan kişilere doğal bir görünmezlik pelerini sağlamaktadır[333].

Piyasanın temel özelliklerinde bahsedildiği üzere[334], sanat danışmanları ve aracılar, alıcı ile satıcının birbirini tanımasını genel olarak istemezler, çünkü böyle bir durum olması halinde aracı kullanmadan aralarında ticaret mümkün olabilecektir. Aradan çıkarılarak komisyonlarını kaybetmek de bir aracının isteyeceği en son şeydir, bu sebeple de nihai müşterilerinin kimliklerini açıklamayı reddederler[335].

Bu sebeplerden ötürü ortalama bir sanat işleminde alıcı eserin esasen kime ait olduğunu, satıcı ise eseri kimin aldığını veya paranın kaynağını araştırmamaktadır[336].

ABD'de bulunan büyük müzayede evleri, işlemlerinde şeffaflık sağlamak yerine günümüzde de genellikle sanat danışmanı veya aracıların asıl alıcı olarak kabul

[332]Sektör Araştırma Raporu, s. 9.
[333]...the Trade in Works of Art, s. 15; Yılmaz, Karaparanın Aklanması ve Türkiye Boyutu, s. 26.
[334]Bkz. s. 58-60.
[335]Portman/Carper, a.g.e., s. 3; Dornbierer, a.g.e., s. 3-4.
[336]Portman/Carper, a.g.e., s. 3.

edilmektedir[337]. Bu yasal boşluk, kara para aklama suçu failleri kendi fonlarını yasal sanat danışmanları aracılığıyla sisteme sokmalarına olanak tanımaktadır.

Paravan şirketler, düşük denetime sahip offshore bölgelerinde kâğıt üzerinde kurulan, fiziksel bir ofisi veya çalışanı bulunmayan ve gerçek faydalanıcının "*ultimate beneficial owner-UBO*" kimliğini gizlemek maksadıyla kullanılan yapılardır[338]. Failler, bir sanat eserinin alımı, satımı veya elde tutulması amaçlı paravan şirketleri kullanarak işlemin arkasındaki gerçek kişiye ait bilgileri, adli makamlardan veya satıcılardan rahatlıkla gizleyebilmektedir. Failler, paravan şirketler vasıtasıyla suçtan elde edilen gelirlerin dönüştüğü fonlarını ve varlıklarını tamamen anonim olarak ellerinde tutabilmekte, satıcının ve alıcının birbirini tanımadığı, sistemde "özel koleksiyon" olarak etiketlenerek yasadışı fonları sisteme dahil edebilmektedir[339].

Faillerin, elde ettikleri suç gelirlerini nakit veya banka havalesi ile, paravan şirketler aracılığıyla veya aile üyeleri gibi temsilciler kullanarak suç gelirlerini geri aldıklarını ve daha sonra bu gelirleri yüksek değerli sanat eserleri satın alarak veya sanat eserlerinin satışında sahtecilik gibi suçlarla akladıkları görülmektedir[340].

Örnek vermek gerekirse, Malezya Kamu Fonu 1MDB'yi dolandıran Jho Low ve suç ortakları, elde ettikleri suç gelirlerini aklayabilmek için ABD finans sistemini ve bir paravan şirketi kullanarak on milyonlarca dolar değerinde sanat eseri satın almışlardır. Bu paravan şirket tarafından alınan sanat eserleri faturalarda, 'dostluk', 'sanatı anlama tutkusu', 'dünyaya hayırsever bir katkı' gibi sahte gerekçelerle hediye olarak gösterilmiş ve böylece suç gelirleri sanat eseri alımı ve kişilere aktarımı ile aklanmıştır[341].

2.2.4. Fiyat Manipülasyonuna Uygun Olması (Over/Under-Pricing)

Sanat eserlerinin nesnel değerlendirmelere sahip olmamasından kaynaklanan standart piyasa değerlerinin olmaması yapısal bir boşluk olarak ifade edilebilir. Kara

[337]Portman/Carper, a.g.e., s. 10.
[338]Walton, a.g.e., s. 5.
[339]...the Trade in Works of Art, s. 20; Dornbierer, a.g.e., s. 4; FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 24.
[340]FATF Report, ... Art and Antiquities Market, a.g.e., s. 24; Yılmaz, Karaparanın Aklanması ve Türkiye Boyutu, s. 26.
[341]...the Trade in Works of Arts, s. 23.

para aklama suçu failleri, paravan şirketler veya diğer üçüncü taraf kuruluşlar aracılığıyla yaptıkları sahte tekliflerle fiyatları manipülatif bir şekilde yükseltip indirebilirler ve suç gelirlerini kullanarak satın aldıkları fonların değişimini kolaylıkla gizleyebilirler[342].

Sanat piyasasında eserlerin değerinin büyük ölçüde sübjektif ve önceden öngörülemeyen estetik algılara dayalı olması, piyasayı şeffaflıktan uzaklaştıran ve likit olmayan bir yapı haline getirmektedir[343]. Aşırı fiyatlandırmanın, suç gelirlerini aklamak dışında rüşvet için de kullanımı yaygındır[344]. Tam tersi yönden eserlerin değerinin faturada veya gümrük beyannamelerinde kasıtlı olarak düşük gösterilmesi de mümkündür. Bir eserin fiyatı faturada bilerek piyasa değerinin çok altında tutularak kalan değerin nakit olarak verilmesi suretiyle ödeme yapılmaktadır. Böylece suç geliri, ilerleyen aşamalarda gerçek piyasa değerinde satılabilecek temiz bir varlığa dönüştürülmüş olur[345].

Sanat piyasasında fiyat manipülasyonuna ilişkin son yılların en büyük skandallarından biri olarak lanse edilen, Rus milyarder Dmitry Rybolovlev ile İsviçreli sanat taciri Yves Bouvier arasında yaşanan davadır. 2015 yılında başlayan dava süreçlerine ünlü müzayede evi Sotheby's da dahil edilmiştir. 2015 yılında Bouvier, aralarında Rybolovlev'e sattığı 38 eserin yaklaşık 2 milyar dolar değerindeki eserlerin de bulunduğu bir dizi sanat eserinin satışından 1.1. milyar dolar haksız gelir elde etmesine ilişkin dolandırıcılık ve kara para aklama suçlamalarıyla Monako'da tutuklanmıştır. 2015 yılına kadar yaklaşık on yıl boyunca Bouvier, Rybolovlev'in aralarında Gauguin, Picasso, Magritte ve "Salvator Mundi"nin de bulunduğu başyapıtlardan oluşan devasa bir koleksiyon oluşturmasına yardımcı olmuş. Ancak iddialara göre, ünlü "Salvator Mundi" tablosunu 2013 yılında Sotheby's müzayede evinden 80 milyon ABD Dolarına satın almış ve hemen ardından bu eseri hiçbir meşru gerekçe olmaksızın Rybolovlev'e 127,5 milyon ABD Doları gibi fahiş ve şişirilmiş bir fiyata yeniden satmıştır. Rus milyarder, 1 milyar doları aşan sanat eseri alımlarında,

[342]...the Trade in Works of Arts, s. 20.
[343]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 14; Dornbierer, a.g.e., s. 3; ...the Trade in Works of Arts, s. 20; Ergül, Karapara Endüstrisi, s. 20.
[344]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 22.
[345]F. M. De Sanctis, *Money Laundering Through Art: A Criminal Justice Perspective*, Springer International Publishing, Switzerland, 2013, s.86.

Bouvier'in eserleri doğrudan satıcılardan bizzat satın aldığını ve daha sonra temsilci (aracı) yerine satıcı olarak hareket ederek bu eserleri kendisine çok daha yüksek bir fiyattan sattığını, böylece sanat eserlerinin değerini kasten şişirdiğini iddia etmiştir[346]. Rybolovlev bu aldatmacayı görünüşe göre tesadüfen keşfetmiştir; sorunlu bir işlemin ardından tablonun eski sahibiyle iletişime geçmiş ve Bouvier'nin kendi temsilcisi olarak hareket etmediğini, aksine tabloyu bizzat satın alıp ayrı bir işlemle ve önemli bir kâr marjıyla kendisine sattığını öğrenmiştir[347]. Bouvier iddiaları reddetmiş ve kendi kâr marjını belirleme hakkına sahip olduğunu belirtmiştir. Nihayetinde, savcılığın dava açmak için gerekçe olmadığı gerekçesi ile tarafları uzlaşmayı yönlendirmesi, tarafları yaklaşık dokuz yıl süren dava sürecini, uzlaşarak bitirmelerini sağlamıştır. Bu durum, Bouvier tarafından zafer olarak nitelendirilmiştir[348].

Failler, gerçekte hiçbir eser el değiştirmeden, suç ortaklarıyla muvazaalı işlemle satış gibi göstererek yüksek meblağlı faturalar kesebilmektedir ve fiyatları olağandışı yükseltip indirebilmektedirler[349]. Rybolovlev-Bouvier davasından da görüleceği üzere fahiş fiyat manipülasyonlarının ispatı oldukça güç ve taraflar için uzun sürebilmektedir.

Fiyat manipülasyonu yapılmasının bir diğer nedeni de vergi kaçakçılığına da uygun olmasıdır. ABD'deki uygulamalara göre, bir vergi mükellefi, vergiden muaf bir kuruma veya müzeye sanat eseri bağışladığında bunun güncel piyasa değeri üzerinden vergi indirimi alabilmektedir. Kötü niyetli koleksiyoncular veya olası suçlular, bağışlayacakları eserlerin değerlerini işbirlikçi ekspertizler aracılığıyla yapay bir şekilde çok yüksek gösterilerek, ödemeleri gereken gelir vergisinden haksız ve yasadışı indirimler elde etmektedirler[350].

[346]Baranello, a.g.e., s. 707-708; https://salvatormundirevisited.com/History-of-the-Salvator-Mundi, 'History of the Salvador Mundi', E.T. 11 Mayıs 2026.
[347]Baranello, a.g.e., s. 708.
[348]https://www.theartnewspaper.com/2023/12/08/dmitry-rybolovlev-and-yves-bouvier-settle-nine-year-feud, 'Dmitry Rybolovlev and Yves Bouvier settle nine-year legal feud', E.T. 11 Mayıs 2026.
[349]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 25.
[350]...the Trade in Works of Art, s. 28.

2.2.5. Serbest Limanlar ve Vergisiz Depolama

Sanat piyasasının kara para aklama suçu failleri için tercih edilmesinin önemli nedenlerinden bir diğeri de serbest limanlar "*freeports*" ve vergisiz depolama tesislerinin sunmuş olduğu denetimden uzak, anonim ve ülke sınırlarının ötesinde hareket kabiliyetidir.

Serbest ticari bölgelerde yer alan üst seviye güvenlikli depolar, esasında uluslararası ticareti kolaylaştırmak, hukuki sınırlamaları en aza indirmek ve ekonomik büyümeyi teşvik etmek amacıyla kurulmuş alanlardır[351]. Serbest bölgelerin en önemli özelliği, bulundukları ülkenin gümrük ve vergisel yükümlülüklerden muaf tutulmasıdır[352]. Bu bölgelerde tutulan yüksek değerli sanat eserleri ve diğer varlıklar hukuken transit halinde kabul edildiğinden, genellikle yerel vergi yasalarına veya sıkı gümrük denetimlerine tabi tutulmazlar[353]. Hukuki açıdan bu esnek bölgeler, alıcıların ve satıcıların vergilerden tamamen kaçınarak anonim şekilde işlem yapabilmelerine olanak tanımaktadır[354].

Mali Eylem Görev Gücü "FATF", bu üst düzey sanat depolama tesislerini, eşyaların süresiz ve tamamen anonim olarak saklanabilen "kara kutular" olarak tanımlamıştır[355]. Serbest limanlar genellikle geleneksel finansal kurumlar olarak sınıflandırılmadıkları için, bu tesisleri kullanan tarafların kimliklerini doğrulamak veya yetkililere şüpheli işlemleri bildirmek gibi katı bir kara para aklama yükümlülüklerine sahip değildirler[356]. Bu denetimsizlik, eserlerin kanun uygulayıcı makamların erişiminden tamamen uzak tutulmasını sağlamaktadır[357].

Serbest limanların en büyük ve en tehlikeli avantajı, failler için fiziksel bir sevkiyat maliyeti veya sevkiyat sırasında yaşanabilecek olası herhangi bir riski olmadan uluslararası ölçekte değerlerin aktarımı yapılabilmektedir.

---

[351]...the Trade in Works of Art, s. 18; https://www.esalco.com/serbest-ticari-bolgeler-ve-kurulus-amaclari/, 'Serbest Ticari Bölgeler ve Kuruluş Amaçları', E.T. 23 Mart 2026.
[352]Serbest Ticari Bölgeler ve Kuruluş Amaçları, a.g.e., s. 1; Dornbierer, a.g.e., s. 3; FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 15.
[353]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 15; ...the Trade in Works of Art, s. 18.
[354]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 15.
[355]...the Trade in Works of Art, s. 18.
[356]Dornbierer, a.g.e., s. 3; ...the Trade in Works of Art, s. 20.
[357]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 15.

ABD'de bir sanat eseri serbest limana yerleştirildikten sonra eserin sahibi bu varlığın mülkiyetini kâğıt üzerinde veya dijital kayıtlarda başka bir tarafa devrederken, bu işlemin finansal ödemesi tamamen farklı bir ülkede gerçekleşebilir. Eser, depodan hiçbir yere çıkmadığı için hiçbir gümrük kaydı, sınır kontrolü veya nakliye faturası oluşmaz. Bu gibi konforlar sayesinde failler, yetkililerin haberi olmadan, sadece mülkiyetin devri perdelemesi altında suç gelirlerini uluslararası finansal sisteme dahil etmiş ve aklamış olur[358].

Serbest limanların sağladığı ayrıcalıklar ile paravan şirketlerin gizliliği bir araya gelerek failler için görünmezlik pelerini adeta bir kalkana dönüşmektedir. Arkady ve Boris Rotenberg vakasında satış danışmanı olan Gregory Baltser, satın aldığı milyonlarca dolarlık sanat eserini Almanya'daki Hasenkamp sanat depolama tesisine sevk etmiş ve sözleşme "Highland Business Limited" isimli bir paravan şirket adına düzenlenmiş ve böylece bu şirket arkasında kim veya kimler olduğu gizli kalmıştır. Hasenkamp temsilcileri, sadece şirket adına imzalanan belgeler ellerinde olduğu için gerçek şahsın kim olduğunu bilmediklerini ve yetkililere sunamayacaklarını belirtmişlerdir[359].

Piyasanın gizlilik normlarını kendi çıkarları için kullanan, suçlularla iş birliği halinde çalışan depo veya serbest liman yöneticileri aklama sürecini aktif bir şekilde kolaylaştırabilmektedirler. Kötü niyetli bir serbest ticari bölgesi yöneticisi, suç gelirleri ile alınmış bir sanat eserinin gerçek sahipliğini örtbas etmek veya adli makamları yanıltmak amacıyla gümrük belgelerinde kasıtlı olarak sahtecilik yapmaları mümkündür[360]. Nihayetinde, aklama failleri, suç gelirleri ile edindikleri yüksek değerli eserleri başkalarına devredene kadar bu tesislerde güvenle saklayabilmektedir[361].

2.2.6. Merkezi Tapu/Sicil Sisteminin Bulunmaması

Sanat eserlerinin kayıt dışı ekonomide özgürce el değiştirmesine olanak tanıyan bir yasal boşluktur. Sanat piyasasında bu boşluğun yarattığı zafiyetler ve kara para aklama suçu faillerine sağladığı birtakım kolaylıklar bulunmaktadır.

[358]...the Trade in Works of Art, s. 20.
[359]Portman/Carper, a.g.e., s. 131.
[360]...the Trade in Works of Art, s. 29.
[361]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 36.

Gayrimenkul veya motorlu taşıtlar gibi yüksek değerli varlıkların aksine, sanat eserlerinin mülkiyetini ve el değiştirmesini takip eden evrensel, merkezi ve zorunlu bir tapu veya sicil sistemi bulunmamaktadır. Bu şeffaflık eksikliği, kamuya açık veya gizli gerçekleştirilen satışlarda mülkiyetin veya işlemlerin yetkililerce izlenmesini neredeyse imkânsız hale getirmektedir. Merkezi bir sicilin olmaması, sanat eserlerinin finansal kurumlar tarafından tutulmayan ve işlemleri hiçbir resmi deftere kaydedilmeyen "görünmez varlıklara" dönüşmesine neden olmaktadır. Bu husus, faillerin kimliklerini gizleyerek işlemlere rahatlıkla katılabilmeleri için uygun bir ortam sağlamaktadır[362].

Bir sanat eserine bağlı, o eserin mülkiyet geçmişini ve el değiştirme silsilesini ortaya çıkartmak için kullanılabilecek resmi bir işlem kaydı veya sicil veri tabanı genel itibariyle mevcut değildir. Yargı merciileri veya uluslararası kuruluşlar tarafından tutulan, çalınan sanat eserleri veya yağmalanan antik eserlere ilişkin çeşitli kayıtlar veya veri tabanları ya da yasadışı hareketlere konu olabilecek nesneleri tanımlayan kırmızı listeler[363] olmasına rağmen, uzmanlar için bile çeşitli kültürel nesnelerin menşeini veya gerçekliğini doğrulamak zor olabilmektedir. Buna ek olarak, belirli bir nesnenin kaynağını ortaya çıkarmak için kullanılabilecek bir işlem kaydı bulunmayabilir[364].

Uluslararası alanda olduğu gibi, Türkiye iç pazarında da merkezi kayıt eksikliği temel bir risk unsuru olarak görülmektedir. MASAK'ın Sektör Araştırma Raporu'nda, sanat eserlerinin değerleri ve niteliğinin belirlenmesinde merkezi bir kayıt sistemi bulunmaması, internet üzerinden kolaylıkla alım-satım işlemleri gibi sektörde gerçekleşen ekonomik faaliyetlerin kayıtlı olmasının önüne geçtiği ifade edilmekte ve aklama faaliyetleri açısından sanat piyasasını risklere açık hale getirdiği vurgulanmaktadır[365].

Ekim 2025'de Kültür ve Turizm Bakanlığı, Bodrum'da Risk Altındaki Kültür Varlıkları ICOM "*International Council of Museum*" Kırmızı Listesi'nin Türkiye çalışması tanıtılmıştır. Esasında suçtan kaynaklanan malvarlığı gelirlerinin aklanması

[362]...the Trade in Works of Art, s. 20.
[363]Kırmızı listelere örnek vermek gerekirse INTERPOL Çalıntı Sanat Eserleri veri tabanı ve Uluslararası Müzeler Konseyi Kırmızı Listesi gösterilebilir.
[364]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 35.
[365]Sektör Araştırma Raporu, a.g.e., s. 12.

suçundan ziyade eser kaçakçılığı suçu bağlamında Türkiye'ye yarar sağlaması ön görülen listede risk altındaki kültür varlıklarına yer verilerek kültürel mirasın korunması yönünden yeni bir girişim olarak değerlendirilebilmektedir[366].

Sanat eserleri için merkezi bir mülkiyet sicilinin bulunmaması hususuna dönmek gerekirse, bu eksiklik sadece yetkililer yönünden değil, yasal olarak sanat piyasasında aktif rol alan tüm aktörler için ciddi bir güvenlik ve itibar riski yaratmaktadır[367].

Sanat eserleri için bir sicil veya benzersizliklerini tanımlayan bir sistemin bulunmaması durumu, 2025 yılında yapılan araştırmalarda da piyasadaki büyük tehditlerden biri olarak görülmeye devam ettiğini göstermektedir. Sanat profesyonelleri ve koleksiyoncuların yapılan aklama karşıtı birtakım düzenlemelerden sonra (Avrupa bağlamında) daha az endişeli olsalar da risk yönetimi ve yasal uyum zorunlulukları bulunan varlık yöneticilerinin merkezi bir sicil olmamasına dair endişeleri 2023'de %60 seviyesinden 2025 yılında %71'e yükselmiştir. Sanat piyasasının kurumsal paydaşlarının daha büyük risk olarak görmesinden de anlaşılacağı üzere, resmî belgelendirme ve işlemlerin izlenebilir bir sisteme dahil edilmesine ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir[368].

2.3. Sanat Piyasasında Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Yöntemleri

Küresel sanat piyasasının sahip olduğu benzersiz özellikler ve ekonomik hacmi suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama failleri için oldukça cazip bir zemin oluşturmaktadır. Bu bölümde aklama suçu faillerinin sanat piyasasının söz konusu özelliklerini kullanarak suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini hangi yöntemler ve araçlarla akladığı vakalarla incelenecektir.

---

[366]https://basin.ktb.gov.tr/TR-406820/turkiyenin-kulturel-mirasi-icin-tarihi-adim-icom-kirmizi-liste-tanitildi.html, 'Türkiye'nin Kültürel Mirası için Tarihi Adım: ICOM Kırmızı Liste Tanıtıldı', E.T. 24 Mart 2026; https://icom.museum/wp-content/uploads/2025/10/RL-ICOM-TU-TU-2025-Pages-Site.pdf, 'ICOM Kırmızı Liste: Risk Altındaki Kültür Varlıkları Türkiye', E.T. 24 Mart 2026.
[367]Deloitte, a.g.e., s. 496-497.
[368]Deloitte, a.g.e., s. 499.

2.3.1. Fiziksel Altyapı ve Lojistik Süreçlerin Suiistimali

Sanat piyasasının kara para aklama suçu failleri tarafından suiistimal edilmesinin çeşitli yolları vardır. Bu yollarından ilki, sanat eserlerinin uluslararası dolaşımındaki esneklik, lojistik ve depolama alt yapısındaki hukuki boşluklardan yararlanılmasıdır. Failler, sanat eserlerinin yüksek mobilite özelliğinden yararlanarak denetim mekanizmalarını çürütmekte ve suç gelirlerinin fiziksel veya hukuki engellere takılmadan sınır ötesine rahatlıkla aktarabilmektedir. Süreci, serbest ticari bölgelerin ve vergisiz depoların kullanımı ile nakliye süreçleri ve gümrük manipülasyonları olarak sınıflandırmak mümkündür.

2.3.1.1. Serbest Ticari Bölgelerinin/Limanların ve Vergisiz Depoların Kullanımı

Serbest limanlar ve serbest ticaret bölgeleri, uluslararası ticareti kolaylaştırmak, yeni iş oluşumlarını desteklemek ve doğrudan yabancı yatırımı teşvik etmek amacıyla kurulan özel gümrük alanlarıdır[369]. Ekonomik olarak bilinen diğer limanlardan ve vergi alanlarından ayrı kabul edilen bu tesislerdeki mallar, fiziki olarak hareket etmeseler dahi hukuken transit halinde sayılmaktadır[370]. Bu bölgeler, gümrük vergisi dahil birçok verginin ödenmediği, basitleştirilmiş idari prosedürlerin bulunduğu ve iç piyasaya dahil olmadan paketleme, düzenleme gibi önemli ticari avantajlar sunmaktadır[371]. Bu avantajlar, daha evvel de değinildiği üzere, söz konusu tesislerin yüksek değerli sanat eserlerini gizlemek ve aklamak isteyen failler tarafından bir sığınak olarak kullanılmasına ortam yaratmaktadır[372].

Son dönemlerde, özellikle İsviçre'de bulunan Cenevre Serbest Limanı gibi köklü tesisler, uluslararası sanat koleksiyoncularına hizmet verecek şekilde yapısal dönüşümler geçirmiş ve sanat depoları pazarında kendisine yadsınamaz bir yer edinmiştir[373]. Mali Eylem Görev Gücü FATF, bu yüksek güvenlikli sanat depolama tesislerini, eşyaların süresiz ve tamamen anonim olarak saklanabildiği kara kutular

[369]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 15; ...the Trade in Works Art, s. 18.
[370]Walton, a.g.e., s. 14.
[371]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 15; ... the Trade in Works Art, s. 18; Walton, a.g.e., s. 14.
[372]Walton, a.g.e., s. 14; FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 15.
[373]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 15.

olarak tanımlanmaktadır[374]. Birçok ülkede serbest limanlar finansal bir kurum olarak kabul edilmediğinden, tesislerini yüksek değerli malları depolamak için kullanmak isteyen taraflar üzerinde müşteri kimlik doğrulama kontrolleri yapmaları genellikle zorunlu değildir. Bu nedenle, suç gelirlerini aklamak veya yaptırımlardan kaçınmak isteyenler, bu tesislerde yüksek değerli sanat eserlerini vergisiz olarak kolayca alıp satabilir ve depolayabilir; genellikle kimlikleri üzerinde minimum kontrol yapılır ve bu varlıkları uluslararası sınırlardan geçirmeye gerek kalmaz[375].

Serbest limanların faillere sağladığı en önemli avantaj, eserin bulunduğu depodan milimetre oynamadan uluslararası 'değer aktarımı' yapabilme imkanıdır. Serbest bölgelerdeki bir sanat eserinin mülkiyeti, taraflar arasında sadece kâğıt üzerinde devredilebilir ve bu işlemin finansal ödemesi tamamen farklı bir ülkedeki bankacılık sistemi üzerinden koordine edilebilir. Fiziki olarak herhangi bir nakliye işlemi olmamasından kaynaklı olarak gümrük memurlarının veya kolluk kuvvetlerinin bu değer transferinden haberdar olabilmesi neredeyse imkansıza yakındır ve milyonlarca dolarlık suç gelirleri ülke sınırları arasında görünmez bir şekilde hareket etme kabiliyetine sahiptir[376].

Koleksiyoncuların kimliklerini anonim tutma isteği ile paravan şirketler bir araya geldiğinde serbest limanlar failler için tam bir fırsat haline gelmekte ve failler edindikleri bu varlıkları off-shore merkezlerinde kurdukları paravan şirketlerin isimlerini taşıyan kasalarda yıllarca saklayabilmektedirler[377].

Sanat piyasasının özellikleri ve failler için çekici olma nedenlerinde bahsettiğimiz Arkady ve Boris Rotenberg isimli Rus oligarklar satın aldıkları eserleri Hasenkamp sanat depolama tesisine sevk etmiş, tesisten eserlerin asıl sahibi sorulduğunda ise arada bir şirket olması nedeniyle gerçek kişiler öğrenilememiştir. Bu vakada görüldüğü üzere serbest bölgelerdeki depoların sağladığı kamuflajı ortaya koymaktadır[378].

[374]...the Trade in Works Art, s. 18.
[375]Dornbierer, a.g.e., s.3.
[376]...the Trade in Works of Art, s. 20-21.
[377]...the Trade in Works of Art, s. 20-21; Portman/Carper, a.g.e., s. 130-131; FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 33, 36.
[378]Portman/Carper, a.g.e., s. 131.

Yine daha evvel bahsettiğimiz, 2005 yılında Brezilya'da ortaya çıkan Banco Santos'un eski başkanı Edemar Cid Ferreira'nın zimmetine geçirdiği paralarla 20 ila 30 milyon dolar değerinde devasa bir sanat koleksiyonu oluşturduğunun tespit edildiği, yetkililer eserlere el koymak için operasyon düzenlediğinde ise en değerli eserin kayıp olduğunu fark etmişlerdir[379].

Bir başka örnek de 2016 yılında yayımlanan bir UNESCO raporu, 2000 sonrasında farklı yıllarda İsviçre'deki serbest limanların Los Angeles'ta bulunan Getty Müzesi'ne ait parçalar, 200'den fazla antik mısır eseri, Türkiye'nin güney bölgesinden yağmalandığı düşünülen bir Roma dönemine ait lahit ve en son 2014 yılında Roma ve Etrüsk antik eserler de olmak üzere yağmalanmış eski eserler sığınağı olarak kullanıldığı ortaya konulmuştur [380]. Birçok müze ile iş yapmış olan ünlü bir İngiliz sanat tüccarı olan eserlerin sahibi, İsviçre yetkililerine bu eserleri dünyanın dört bir yanındaki 29 farklı depoda tuttuğunu ifade etmiş, 2016 yılında eserler İtalya'ya iade edilmiştir[381].

2.3.1.2. Nakliye Süreçleri ve Gümrük Manipülasyonları

Yüksek değerli sanat eserlerinin sınır ötesi yüksek hareket kabiliyeti, sanat piyasasının kara para aklama suçu failleri tarafından kullanılmasını kolaylaştırmaktadır. İster kamuya açık yollarla isterse de özel işlemler yoluyla satın alınan eserler, nakliye ve gümrük süreçlerindeki hukuki boşluklar suiistimal edilerek suç gelirlerinin uluslararası alanda yasal ekonomiye dahil edilmesinde kullanılmaktadır.

Yurtdışına değer transferi bağlamında sanat eserlerinin kullanılmasının en önemli sebeplerinden biri, ulusal ve uluslararası kolluk kuvvetleri ve gümrük memurlarının yüksek değerli sanat eserlerini tanıma, doğrulama ve değerleme gibi spesifik konularda uzmanlık eğitimlerinin bulunmamasıdır[382]. Gümrük muhafaza memurlarının, çelik veya mısır gibi standart emtia değerini tahmin etmelerine yardımcı

[379]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 15-16.
[380]https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000372793?posInSet=3&queryId=84896d88-79b6-4a07-92a4-82a6352fa98d, 'Free Ports and risks of illicit trafficking of cultural property', s. 3, E.T. 26 Mart 2026; Walton, a.g.e., s. 15.
[381]Free Ports and risks of illicit trafficking of cultural property, s. 3.
[382]...the Trade on Works of Art, s. 3, 20.

olan sistemleri bulunurken sanat eserlerinin değerini ölçebilecek bu türden bir sistemleri bulunmamaktadır. Bu uzmanlık eksikliği nedeniyle, bir eser sınırda fiziksel olarak denetlenmiş olsa bile, gümrük muhafaza memurlarının nakliye faturasında yazan değeri sorgulayamamasına ve milyonlarca dolarlık objelerin/eserlerin sıradan birer eşya gibi ülkeye sokulabilmesine neden olmaktadır[383].

Failler, nakliye ve gümrük belgelerinde eserlerin gerçek değerini kasten gerçeğin altında göstererek veya eserin niteliğini sahte belgelerle tamamen değiştirerek yetkilileri yanıltmaktadır. Eserlerin, "dekoratif obje", "sıradan vazo" veya "çağdaş mobilya" gibi düşük profilli eşyalar olarak beyan edilmesi, yüksek meblağlı suç gelirlerinin herhangi bir şüphe uyandırmadan yurtdışına transferini sağlamaktadır[384]. Suçu örgüt faaliyeti çerçevesinde işleyen failler bazen sahte beyanlarda bulunmak yerine, transfer ettikleri sanat eserlerinin büyük bir kısmını gümrüğe hiç bildirmeden yapılan işlemleri tamamen kayıt dışı yürüterek yasadışı bir ticari ağ oluşturmaktadırlar[385].

Adına sonradan Harmakhis Operasyonu denilen, 2016 yılında İspanya Ulusal Polisi ve Europol işbirliği ile yürütülen operasyonda, Libya'da IŞİD bağlantılı terör örgütleri tarafından yağmalanan antikaların ticaretini yapan bir şebeke çökertilmiş, şebeke elde edilen 'kanlı antikaların' menşeini gizleyebilmek için bunları Asya veya Orta Doğu üzerinden aktarmalı olarak sevk etmiş; gümrüklerde sahte faturalarla bu tarihi eserleri 'dekoratif eşyalar' olarak değerlemeye aldırmış ve nihayetinde paha biçilemez tarihi birçok eser, gümrüklerden çok düşük değerli sıradan nesneler gibi kolayca geçmiş ve eserlerin satışından elde edilen gelir terörün finansmanında kullanılmıştır[386].

Interpol raporlarıyla ortaya çıkarılan bir başka vakada, mezar soyguncuları faillerle birlikte uluslararası kaçakçıları içeren bir suç şebekesinin, İtalya'daki arkeolojik eserleri New York'taki bir galeriye ulaştırdığı saptanmıştır. Kazı alanlarına dair tüm izleri yok edilerek eserler kamufle edilmiş ve İtalya'dan Almanya üzerinden

[383]...the Trade on Works of Art, s. 3, 20.
[384]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 33, 55.
[385]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 49-50.
[386]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 33; https://www.global-amlcft.eu/wp-content/uploads/2021/05/2021-04-29-Appendix-1-EU-AML-CFT-Global-Facility-webinar-1.pdf, 'The European Union's Global Facility on Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism holds a webinar on blood antiquities, conflict looting and art theft', E.T. 28 Mart 2026.

ABD'ye yasadışı olarak gönderilirken sahte gümrük faturaları düzenlenerek bu eserler 'sıradan vazolar' veya 'çağdaş mobilyalar' olarak beyan edilmiştir[387].

Bir başka kayıt dışı vakasında ise, Fransa'daki bir antika galerisine, yabancı bir yargı bölgesindeki bir tröst tarafından 7 milyon Euro gönderilmiş, bu fonun 5 milyon Euro'luk bölümü Avrupa'daki farklı galerilerden sanat eseri almak amacıyla kullanılmış ancak sadece 2 milyon Euro'luk bölümüne denk gelen üç işlem gümrük muhafaza memurlarına beyan edilmiş, ancak kalan 3 milyon Euro ise çalıntı antika ticareti yapıldığından şüphelenilen bir başka galeriye, sahte faturalar ve gümrük makamlarına hiç bildirilmeyen kayıt dışı işlemlerle aktarıldığı öğrenilmiştir[388].

2.3.2. Fiyat ve Değerleme Manipülasyonları

Sanat eserlerinin standart veya net kriterlerle belirlenebilir bir piyasa değerine sahip olmamasından faydalanarak suç gelirlerinin kolaylıkla aklanabilmesine sebep olmaktadır.

2.3.2.1. Yüksek veya Düşük Fiyatlandırma

Sanat eserlerinin değerinin büyük ölçüde sübjektif olması, tek bir sanat eserinin fiyatının istenildiği gibi kolayca artırılmasına veya düşürülmesine imkân sağlamaktadır. Sanat piyasasının bu şeffaflıktan uzak doğası, potansiyel faillerin suç gelirlerinin meşru ekonomik sisteme farklı ticari işlemler altında gizlenmesine zemin hazırlamaktadır[389]. Piyasa katılımcıları arasında yapılan 2025 yılına ait global anketlere göre fiyat manipülasyonu ve diğer rekabete aykırı davranış modelleri, koleksiyoncuların %78'i, sanat profesyonellerinin %73'ü ve varlık yöneticilerinin %74'ü tarafından sektördeki en ciddi risk ve tehditlerden biri olarak değerlendirilmektedir[390].

Yüksek fiyatlandırma, genel olarak elde edilen suç gelirlerinin yasal finansal sisteme sokulması, rüşvet, komisyon ödemesi veya haksız vergi avantajları sağlanması

[387]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 55.
[388]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 49-50.
[389]...the Trade in Works of Art, s. 20.
[390]Deloitte, a.g.e., s. 502.

amacıyla kullanılmaktadır[391]. Failler, paravan şirketler veya satış danışmanları gibi üçüncü taraf aracılar kullanarak verdikleri sahte tekliflerle bir eserin piyasa fiyatını manipüle ederek yukarı çekebilmektedir[392]. İthalat ve ihracatta gerçek değeri gizlemek için yapay fiyatlandırmalar yapılması, yetkili makamlarda şüphe uyandırmadan sahte faturalar kullanarak değerlerin sınır ötesine aktarılmasına olanak tanımaktadır[393]. Yüksek fiyatlandırma yöntemi ile aklama yapıldığında, eserin faturadaki şişirilmiş değeri üzerinden ihracatçı tarafından alınan aradaki fark değer, ithalatçıya veya suç ortaklarına ait farklı bir hesaba gönderilmektedir[394].

Sanat değerlemelerinin öznel yapısı gereği, vergiden muaf kurumlara bağışlanan sanat eserlerinin değerinin kasten yüksek gösterilerek, bağışçıların gelir vergisinden hukuka aykırı bir şekilde vergi indirimi almasına ve vergi yükümlülüğünden kaçınmalarına olanak tanımaktadır[395].

Düşük fiyatlandırma da çoğunlukla gümrükten mal kaçırmak, sınır ötesi gizli değer transferi yapmak ve vergi ödememek için kullanılmaktadır. Düşük fiyatlandırma yönteminde satıcı ve alıcı taraf anlaşarak ödemenin bir kısmını faturalandırmamakta ve eserin değerinin altında fatura keserek vergi de kaçırmaktadırlar. Faturada düşük gösterilen tutar yasal bankacılık sistemleri üzerinden ödenirken, eserin gerçek değeri ile faturadaki tutarı arasındaki fark satıcıya elden ödenmektedir. Tabiri caizse el altından yapılan bu kayıt dışı ödemeler genellikle nakit parayla veya 'hawala' gibi takibi mümkün olmayan para transfer sistemleri ile döviz büroları, kuyumcular kullanılarak gerçekleştirilmektedir[396]. Birçok eserin benzersiz oluşu, uzmanı olmayan kişilerin satışların ve eserlerin değerlerinin yasal olarak gerçekleşip gerçekleşmediğini anlamasını zorlaştırmaktadır[397].

Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini gizlemek amacıyla aşırı fiyatlandırma usulünün kullanıldığı vakalar yaygın olarak görülmektedir. Bir vakada, Rusya Federal Mali İzleme Servisi 'Rosfinmonitoring' ve Rusya kolluk kuvvetleri tarafından yürütülen ortak bir soruşmada, bir Rus ticari bankasının kayıtlı

[391]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 25.
[392]...the Trade in Works of Art, s. 20.
[393]De Sanctis, a.g.e., s. 84.
[394]De Sanctis, a.g.e., s. 85.
[395]...the Trade in Works of Art, s. 20, 28.
[396]De Sanctis, a.g.e., s. 85.
[397]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 25.

sermayesinin %20'sinden fazlasını satın almayı planlayan bir grup şahıs tespit edilmiştir. Şahıslar, banka hisselerini satın almak için kullandıkları fonların toplamda 1,81 milyon ABD doları tutarında, eser başına ortalama 30.000 ABD doları, çağdaş sanat eserlerinin satışından elde edildiğini beyan etmişlerdir. Ancak açık kaynaklardan yapılan incelemeler sonucunda, söz konusu eserlerin her birinin piyasa değerinin esasında 2.000 ABD dolarını geçmediği ortaya çıkmıştır. Şahısların sanat eserlerinin fiyatlarını ortalama 15 kat yükseltilmiş suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklamaya çalıştıkları ve bu yolla ticari banka hissesi satın alarak sisteme sızdıkları kanıtlanmıştır[398].

Hindistan'da yaşanan bir vaka, Bay A bir Hint bankasının genel müdürü ve CEO'su olarak görev süresi boyunca konumunu kötüye kullanarak, zarara uğrayan ve negatif kredi notuna sahip olan B şirketine ticari kuruluşlara 628 milyon ABD doları eşdeğerinde kredi onaylamıştır. Soruşturmalar, krediyi alan ana şirketin bu fonları, Bay A ve kızları tarafından kontrol edilen bir paravan şirket de olmak üzere 79 farklı paravan şirkete aktarılmış olduğu ortaya çıkmıştır[399]. Kendi kontrolünde olan paravan şirket üzerinden 79 milyon ABD doları haksız kazanç elde eden Bay A, bu suç gelirinin çok büyük bir kısmını yasal sisteme sokabilmek için yaklaşık 44 adet tablo satın aldığı öğrenilmiştir[400].

Bay A, çeşitli kuruluşlardan haksız yollarla çeşitli ödüller de almıştır. Soruşturma sonucunda ortaya çıkan bir diğer önemli husus da Bay A'nın "Padma Bhushan" isimli bir tür devlet nişanı olan bu prestijli ödülü kendisi alabilmek için siyasilere rüşvet verdiğidir. Bu rüşveti meşru bir ticari işlem gibi gösterebilmek için o dönem iktidar partisinden bir yetkilinin yakın akrabasına ait sıradan ve herhangi bir ekonomik değeri olmayan bir sanat eserini 264.000 ABD dolarına satın almıştır. İncelemeler sonucunda, ödenen bu bedelin eserin gerçek değerini yansıtmadığını, aradaki farkın yasal bankacılık sistemleri üzerinden sanat eseri satışı olarak ödenen bir rüşvet olduğunu kanıtlamıştır. Bay A, 2020 yılından beri tutuklu yargılanmaktadır[401].

[398]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 25.
[399]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 22.
[400]https://indianexpress.com/article/india/fatf-flags-gandhi-family-corruption-ib-minister-anurag-thakur-8495082/, 'FATF flags Gandhi family corruption: I&b Minister Anurag Thakur', E.T. 3 Nisan 2026; FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 22.
[401]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 22.

2.3.2.2. Sahte Satışlar ve Hayali Müzayedeler

Sanat piyasasında suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklamak amacıyla sıkça başvurulan bir diğer yöntem, suç gelirlerinin yasal ekonomik sistemlere dahil edilmesine yasal ticari bir kılıf olabilmesi için kurgusal satışların veya hayali müzayedelerin organize edilmesidir[402].

Bu yöntem kullanılarak oluşturulan sistemin çalışma usulü şu şekildedir: Failler ellerinde bir sanat eserini satışa veya müzayedeye çıkarmakta, sonrasında suç ortağı olan bir alıcı, öncül suçlardan elde ettiği suç gelirlerini kullanarak bu eseri satın alır. Satış sonunda fail, müzayedeyi düzenleyenlerden veya aracı sanat galerisinden banka hesabına temiz bir transfer alır ve böylece suç geliri aklanarak finansal sisteme meşru bir şekilde dahil edilmiş olur. Bu aklama tekniği, sanat komisyoncusu, aracı olarak hareket eden tüccarlar, yediemin veya diğer sanat piyasası katılımcılarının aktif olarak yardım etmesi ile kolaylıkla gerçekleştirilebilmektedir. Geleneksel fiziksel mekanların yanı sıra, günümüzde Covid-19 pandemisi sonrasında yaygınlaşan çevrimiçi platformlarda gerçekleştirilen kurgusal sanat satışları da aynı prensibe dayanmaktadır[403].

NFT (Nitelikli Fikri Tapu veya Değiştirilemez Token) ve dijital sanat piyasasının gelişmesiyle birlikte bu yöntem, kripto paraların da kullanılmasıyla 2021 yılı sonrasında 'kendine karşı işlem', 'sahte işlem' veya 'yapay işlem hacmi oluşturma' olarak ifade edilen '*wash trading'* adıyla karşımıza çıkmaya başlamıştır. Wash Trading kavramı, bir kişinin hem alıcı hem de satıcı tarafında yer alarak dijital bir varlığın değerini gerçeğe aykırı olarak artırması ve sahte bir işlem hacmi yaratması olayı olarak ifade edilebilir[404].

Konuya ilişkin birçok vaka bulunmakla birlikte içlerinden bazıları diğerlerinden daha çok dikkat çekmektedir. Şöyle ki;

2017 yılında sanat simsarı, Mayfair Fine Art Limited'in sahibi, Matthew Green; dolandırıcılık, hisse senedi manipülasyonu ve suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama faaliyetlerine karışan Mauritius merkezli bir yatırım şirketi olan

[402]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 25.
[403]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 26.
[404]McAndrew, a.g.e., s. 33.

Beaufort Securities'in sahipleriyle temasa geçmiş, değersiz menkul kıymetler satarak 50 milyon dolardan fazla suç geliri elde eden Beaufort Securities, suçtan kaynaklanan bu malvarlığını meşru sistemlere sokmakta zorlandıkları için aklamanın farklı yollarını aramışlar ve geçmişte parayı küçük parçalara bölerek sisteme sokma ("şirinler / smurfing" yöntemi) ve bilerek zararına gerçekleştirilen hızlı gayrimenkul alım-satımı yöntemlerini kullanmıştır[405]. Şirket sahipleri, 2017 yılı sonlarında dikkatleri üzerine çekmeyen yeni aklama yöntemleri arayışıyla Londralı sanat simsarı Matthew Green ile temasa geçmiştir[406]. Müşteri kılığına giren gizli bir ABD federal ajanının da aralarında bulunduğu Beaufort işbirlikçileri ile Green arasında yapılan görüşmelerde Green, menkul kıymet dolandırıcılığından elde edildiğini bildiği 6,7 milyon sterlin, o dönem yaklaşık 9 milyon dolar, tutarındaki suç gelirini 1965 yapımı Picasso tablosu "*Personnages"* karşılığında kabul edeceğini belirtmiştir[407].

Anlaşmaya göre Green, eserin satıldığını gösteren sahte satış devri evrakları düzenleyecek ancak tabloyu kendi mülkiyetinden çıkarmadan fiziksel olarak deposunda tutmaya devam edecek, ileri bir tarihte ise tabloyu suç ortaklarından daha düşük bir fiyata geri satın alıyormuş gibi yaparak aklanan nakit bedelin yüzde 5 ile 10'unu kendisine komisyon olarak alacaktı[408]. Gerçekleştirilen bu sahte satış işleminde fiyat manipülasyonu da yapılmış, 9 milyon dolar değer biçilen bu tablo, gerçekte en son 2010 yılında Christie's Londra'da 3 milyon ile 5 milyon sterlin tahmini değer aralığıyla halka açık müzayedede satışa sunulmuş ancak satılamamıştır. Tablonun mülkiyet geçmişi son derece belirsiz olup kayıtlarda 2000 yılında bilinmeyen bir alıcı tarafından satın alındığı gibi muğlak ve kimlik tespitini imkânsız hale getiren ifadeler yer almaktadır[409]. Green iddiaya göre ses kaydı altına alınan bir konuşmada, sanat ticaretinin bu denli denetimsiz olan tek piyasa olduğunu ve bir müşterinin hiçbir olumsuz sonuçla yüzleşmeden sahte bir isimle dahi sanat eseri satın alabileceğini ifade etmiştir[410].

---

[405]Mashberg, a.g.e., s. 2; Walton, a.g.e., s. 15; A. M. Baranello, 'Money Laundering and the Art Market: Closing the Regulatory Gap'. https://scholarship.shu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1195&context=shlj, s. 28-29, E.T. 12 Nisan 2026.
[406]Mashberg, a.g.e., s. 2.
[407]Mashberg, a.g.e., s. 2; Baranello, a.g.e., s. 28-29.
[408]Mashberg, a.g.e., s. 2-3; Baranello, a.g.e., s. 29.
[409]Baranello, a.g.e., s. 29.
[410]Mashberg, a.g.e., s. 4; Baranello, s. 29.

Matthew Green, lüks mallar karşılığı kredi veren bir platformdan aldığı borçları ödemeden kredi teminatı olarak gösterdiği sanat eserlerini satması nedeniyle yakalanmış, ABD'de altı ayrı suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklamaya teşebbüs suçundan yargılanmış, Londra'daki galerisi iflas ilan etmiş ve Picasso tablosunu teslim etmesine mahkemece karar verilmiştir[411].

Bir diğer önemli vaka, Brezilya Federal Savcılığı ile yapılan bir ceza indirimi anlaşmasına yansımış, profesyonel bir failin kontrolündeki paravan şirketin hesaplarına yatırılan yasadışı nakdin meşru ekonomik sisteme dahil edilebilmesi için üç sanat galerisiyle anlaşarak sahte alım-satım işlemleri yaratmıştır. Galericiler, daha önce vergi ödemekten kaçınan meşru alıcılara faturasız olarak sattıkları gerçek sanat eserlerini bu kurgu için kullanmış; bir döviz komisyoncusu ile anlaşarak komisyoncunun döviz bürosunda işlem yapan yabancı uyruklu kişilerin kimlik bilgileri ile galeriler sanki bu kişilere fahiş fiyatlardan satış yapmış gibi göstererek sahte faturalar düzenlemiş ve hayali işlemler sayesinde kara para aklama suçu faili paravan şirketine nakit girişler sanat ticareti adı altında meşrulaştırılmıştır[412].

NFT dolandırıcılığı ve '*wash trading'* üzerine ise, 2021 yılında bir soğuk cüzdan sahibi, popüler bir koleksiyondan tek bir NFT eseri birkaç yüz bin Euro değerinde sanal varlık karşısında satış yapmış ve yapılan araştırma sonucunda satıştan kısa süre sonra soğuk cüzdanın NFT eser orijinal sahibinin cüzdan adresine geri dönmüş ve cüzdan daha sonra NFT'yi daha yüksek bir fiyattan tekrar satışa çıkarmıştır. Satış sonrasında cüzdanlar arasında NFT'nin hareket halinde olması ve satış fiyatının sürekli artması aynı alıcı ve satıcılar arasında '*wash trading'* yapıldığını ve NFT'nin değerinin kasıtlı olarak şişirildiğini ortaya koymuştur[413].

2.3.3. Ödeme Araçları ve Finansman Yöntemlerinin Suiistimali

Küresel sanat piyasasında eserlerin ulaştığı yüksek değerler ve sanatın giderek spekülatif bir yatırım varlığına dönüşmesi, piyasadaki ödeme araçlarının ve finansman

[411]Mashberg, a.g.e., s. 3; Baranello, s. 29-30.
[412]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 50.
[413]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 19; https://www.chainalysis.com/blog/2022-crypto-crime-report-preview-nft-wash-trading-money-laundering/, 'Crime and NFTs: Chainalysis Detects Significant Wash Trading and Some NFT Money Laundering In this Emerging Asset Class', E.T. 4 Mayıs 2026.

yöntemlerinin suç örgütleri tarafından suiistimal edilmesine geniş bir alan açmaktadır. Aklama suçu failleri, denetimlerden kurtulabilmek amacıyla nakit ödemelerden veya kripto para gibi yeni ödeme türlerinden faydalanmaktadır.

2.3.3.1. Yüksek Tutarlarda Nakit İşlemlerinin Kullanımı

Sanat piyasasında yüksek tutarlarda nakit işlemlerin kullanımı, aklamanın yerleştirme, ayırma veya bütünleştirme olarak adlandırılan aşamalarında sıklıkla başvurulan en eski ve en yaygın kullanılan yöntemlerden biridir çünkü küçük boyutlu, kokusuz, izinin sürülmesinin zor olması gibi sahip olduğu doğal kolaylıklar mücevher, altın, sanat eseri gibi değerlerin aklamada araç olması için biçilmiş kaftan olmasını sağlamaktadır[414]. En sık karşılaşılan nakit aklama tekniklerinden biri; satıcının faturadaki tutarı bilerek eserin gerçek piyasa değerinin altında göstermesi ve aradaki farkın "el altından" (under the table) doğrudan nakit olarak ödenmesidir[415].

Geçmiş yıllarda büyük nakit alımlar galerilerde, müzayedelerde ve sanat fuarlarında yaygın bir durum olarak kabul edilmiş olsa da günümüzde itibar zedelenmesi riski, olumsuz medya haberleri ve yasal düzenlemelerin artması ile birlikte sanat piyasası aktörleri yüksek meblağlı nakit ödemeleri kabul etmekten kaçınmaktadır[416].

Bu riskleri azaltabilmek için nakit işlemlere ülkeler farklı yasal sınırlamalar getirilmektedir.

ABD, BSA uyarınca 10.000 doların üzerindeki nakit işlemlerin bildirilmesini genel bir yükümlülük haline getirmiştir. ABD Gelir İdaresi Başkanlığınca Form 8300 adlı bildirim belgesi nakit işlem gerçekleştikten sonraki 15 gün içinde doldurulması zorunlu hale getirilmiştir[417].

Avrupa Birliği ve Birleşik Krallık, AMLD5 kapsamında sanat piyasası aktörlerini de (müzayede evleri, serbest limanlar aracılığıyla sanat eserlerinin ticaret

[414]De Sanctis, a.g.e., s. 84; FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 23.
[415]De Sanctis, a.g.e., s. 86.
[416]...the Trade in Works of Art, s. 21.
[417]...the Trade in Works of Art, s. 5, 21; De Sanctis, a.g.e., s. 79.

ve depolamasını yapanlar, aracı kurumlar) kapsamına alarak 10.000 Euro ve üzerindeki nakit işlemlerde müşterini tanı protokollerini zorunlu hale getirmiştir[418].

İsviçre, sanat ticareti yapanlar ve müzayede evleri, AMLA kapsamında yalnızca 100.000 İsviçre Frangını aşan nakit ödemeleri kabul etmeleri durumunda durum tespiti yükümlülüklerine tabi olmaktadır[419].

Danimarka'da işlemler veya bağlantılı işlemler için nakit eşiği 20.000 Danimarka Kronu (yaklaşık 6.700 Euro) olarak belirlenmiştir[420]. Meksika'da 2025 yılı itibariyle sanat piyasasında yaklaşık 20.020 ABD dolarına denk gelen değerin üzerindeki işlemler için nakit kabul edilmesi tamamen yasaklanmıştır[421].

Türkiye'de sanat, antika ve tarihi eser piyasası büyük ölçüde nakit ağırlıklı çalışan aktörlerden oluştuğu için terörün finansmanına ve aklamaya yönelik sürekli olarak risk barındırmaktadır[422]. 5549 sayılı SGAÖHK'e göre Şüpheli İşlem Bildirimi'nde bulunmalarını gerektirecek haller için MASAK tarafından ŞİB kodları belirtilmiş, yüksek değerli alım satım işlemlerinde bankacılık sistemi kullanılmaksızın 'nakit ödemede ısrarcı olunması' veya 'yüksek miktarda nakit ödeme yapılıp kalan tutarın yurt dışı banka gibi başka bir kaynaktan finanse edilmesi' gibi sektöre özgü kodlamalar yapılmıştır[423].

Uyuşturucu satıcısı kılığına giren bir ajan, sanat galerisi işleten Nathan Isen'in yanında bir miktar nakit para ile gitmiş; uyuşturucudan elde ettiğini açıkça ifade ettiği bu para ile işlem yapmayı teklif etmiştir. Nathan, bunu kabul etmiş hatta alıcının adını faturada göstermemeyi bizzat kendisi teklif etmiştir. Bunun üzerine yakalanan Nathan Isen kara para aklama suçunu kabul etmiş; 15.000 dolar para cezası ve üç yıl denetimli serbestliğe mahkûm edilmiştir[424].

[418]Global Art Market Disruption, s. 30-31.
[419]Anti-Money Laundering Regulations, s. 209-210.
[420]Anti-Money Laundering Regulations, s. 67.
[421]Anti-Money Laundering Regulations, s. 141.
[422]Sektör Araştırma Raporu, s. 12-13.
[423]Şüpheli İşlem Bildirim Rehberi, Tarihi Eser, Antika ve Sanat Eseri, s. 19.
[424]...the Trade in Works of Art, a.g.e., s. 25; S. Volk, 'The Curious Case of Nicky Isen'. https://www.phillymag.com/news/2015/08/09/nathan-nicky-isen-art-philadelphia/, E.T. 18 Mayıs 2026.

2.3.3.2. Sanat Eserlerinin Kredi Teminatı Olarak Kullanılması

Sanat eserlerinin kredi teminatı olarak kullanılması, ilk uygulanmaya başlandığı 1970'li yıllarda niş bir hizmetken günümüzde yüksek net değerli bireyler (UHNWI), aile ofisleri ve kurumlar için stratejik bir finansal araca dönüşmüştür.

2025 yılında sanat eserleriyle teminat altına alınan kredilerin kullanılmasını artıran en temel faktör, ticari faaliyetler için likidite sağlama ihtiyacıdır. Kaldı ki bu yönde borç verenlerin %90'ı da bu durumu gerekçe göstermiştir (2023 yılında aynı gerekçenin kullanımı %83). Bu eğilim, ekonomik belirsizliklerin yüksek olduğu dönemlerde, sanatın işlevsel olarak büyüyen rolünü göstermektedir[425].

Bu finansman yöntemi, aklama faaliyetleri açısından ciddi riskler barındırmaktadır. Bankalar gibi düzenlemeye tabi kuruluşlar bu türden kredilerde müşterini tanı ve durum tespiti kuralları uygularken; müzayede evleri veya özel aracılar tarafından sağlanan krediler birçok yargı bölgesinde aklama ile mücadele mevzuatına tabi değildir[426]. Türkiye'de ise sanat eserlerinin teminat olarak kredilerde kullanılmasına yönelik herhangi bir girişim henüz bulunmamaktadır.

Aklama suçu failleri, suç gelirlerini satın aldıkları yüksek değerli eserleri teminat göstererek aldıkları krediler sayesinde, kara parayı yasal finansal sisteme temiz bir kredi geliri olarak sokabilmekte ve suç gelirlerin asıl kaynağını gizleyebilmektedir[427].

Türkiye'de MASAK tarafından hazırlanan rehbere göre; "riskli ülkelerde yerleşik bankalardan kredi kullanılması veya bu bankalardan temin edilen mektuplara istinaden kredi talebinde bulunulması" (T-014-3.4)[428], sanat piyasasında teminat ve finansman suiistimaline işaret eden doğrudan bir şüpheli işlem göstergesidir.

Avrupa'da faaliyet gösteren bir suç örgütü, dünyaca ünlü sanatçılara atfedilen ancak sahte olan bir tablo koleksiyonunu banka kurumlarından kredi almak için teminat olarak kullanmıştır. Toplam değeri 200 milyon Euro'nun üzerinde gösterilen bu sahte koleksiyon üzerinden çekilen krediler, sisteme yasal olmayan varlıkların

[425]Deloitte, s. 361.
[426]...the Trade in Works of Art, s. 16-17.
[427]...the Trade in Works of Art, s. 25; FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 20.
[428]Şüpheli İşlem Bildirim Rehberi, Tarihi Eser, Antika ve Sanat Eseri, s. 20.

entegre edilmesine yol açmıştır. Olay, bir uzmanın banka kasasında saklanan bu eserlerden haberdar olması ve orijinalliklerini sorgulaması üzerine ortaya çıkmıştır[429].

1 Malaysia Development Berhad (1MDB) Skandalı, yasa dışı fonların yüksek değerli sanat eserlerine dönüştürülmesi ve bu eserlerin tekrar finansal sisteme sokulması süreçlerini gösteren en çarpıcı vakalardan biridir.

1MDB, Malezya hükümeti tarafından küresel ortaklıklar ve doğrudan yabancı yatırımlar yoluyla ülkenin ekonomik kalkınmasını teşvik etmek amacıyla kurulan devlete ait, devlet kontrolünde bir fondur. Ancak 2009 ile 2015 yılları arasında, 1MDB'nin üst düzey yetkilileri, bu kişilerin suç ortakları ve Low Taek Jho (Jho Low olarak da bilinir) tarafından uluslararası bir kara para aklama ve zimmete para geçirme operasyonuyla 4,5 milyar ABD Dolarından fazla fonun yasa dışı yollarla zimmete geçirildiği tespit edilmiştir. Jho Low ve suç ortakları, sahte belgeler kullanarak, Amerika Birleşik Devletleri ve yurtdışında banka hesapları bulunan bir dizi paravan şirket aracılığıyla bu fonları aklamışlardır. Zimmete geçirilen paralar; Beverly Hills, New York ve Londra'daki lüks mülkler, 300 metrelik bir süper yat ve aralarında Monet ile Van Gogh'un da bulunduğu dünyaca ünlü sanatçıların yüksek değerli eserlerine harcanmıştır[430].

Aklama suçu failleri, fiyatların öznelliğinden ve sanat piyasasının gizliliğinden faydalanarak şüphe çekmeden bu eserleri satın almışlar ve yasa dışı fonları uzun yıllar boyunca değerini koruyacak bir formda (yavaş aklama) tutmuşlardır[431]. Failler, bir müzayede evinden çok sayıda yüksek değerli sanat eseri satın aldıktan sonra, Jho Low tarafından kontrol edilen Cayman Adaları merkezli bir paravan şirket aracılığıyla bu tabloların bir kısmını teminat olarak göstermişler ve ABD merkezli bir müzayede evinin finansal hizmetler iştirakinin 'varlığa dayalı kredi hizmetleri' kullanılarak bu eserler karşılığında 107 milyon ABD Doları tutarında bir kredi alınmıştır. Bu kredi tutarı, müzayede evinin finans firmasından Jho Low'un paravan şirketinin adına açılmış bir Cayman Adaları banka hesabına aktarılmış ve böylece sanat eseri üzerinden yasa dışı fonlar son derece başarılı bir şekilde meşru finansal sisteme sokulmuştur[432].

[429]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 27.
[430]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 21-22.
[431]...the Trade in Works of Art, s. 23.
[432]...the Trade in Works of Art, s. 25.

2016 yılından itibaren ABD Adalet Bakanlığı tarafından 1MDB vakasına yönelik olarak 41 sivil müsadere davası açılmış ve 1,7 milyar doların üzerinde çalıntı varlığa el konulmuştur. 2019 yılında ise ABD Adalet Bakanlığı, Jho Low ve ailesi tarafından elde edilen varlıklara yönelik açılan sivil müsadere davalarında resmi bir uzlaşmaya varmıştır[433].

2.3.3.3. Sanatın Doğrudan Rüşvet, Takas, Tehdit veya Değer Transferi Olarak Kullanılması

Sanat eserlerinin suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama ve terörün finansmanında salt bir yatırım veya birikim aracından ziyade, nakit dışı bir finansal transfer aracı olarak suiistimal edilmesi, piyasanın zafiyetlerinden biridir.

Yüksek değerli sanat eserleri; yasa dışı ekonomide doğrudan bir değişim aracı, değer transferi veya takas yöntemi olarak sisteme entegre edilebilmektedir[434]. Suçlular, elde ettikleri yasa dışı fonları aklamak veya yetkililere rüşvet vermek amacıyla sanat eserlerini adeta fiziki bir para birimi gibi kullanmaktadır[435]. Yapılan işlemlerin bankalar veya diğer meşru yasal vasıtalar saf dışı bırakılması nedeniyle aklama önleme ve şüpheli işlem bildirimlerinden kaçınmalarına olanak tanımaktadır.

Yolsuzluğa bulaşmış kamu görevlileri, kleptokratlar veya yetkililer, rüşvet veya komisyon ödemelerini banka transferleri, havaleler veya nakit gibi geleneksel yollarla almak yerine, yüksek değerli sanat eserleri olarak tahsil etmeyi tercih edebilmektedir. Bu yöntem, rüşveti alan kişinin banka hesaplarındaki şüpheli para hareketlerini engellemekte ve suç gelirinden elde edilen gelirin meşru ve estetik bir varlık kılıfıyla evlerde veya serbest liman depolarında saklanmasına olanak tanıyarak tespit edilme riskini en aza indirmektedir[436]. Vakalar incelendiğinde genelde bu eserlerin, doğrudan rüşveti alan kişi tarafından değil, aradaki yasa dışı bağı gizleyebilmek için işlemi finanse eden paravan şirketler veya üçüncü kişiler tarafından satın alınarak yetkili kişiye teslim edildiği görülmektedir[437].

[433]...the Trade in Works of Art, s. 24.
[434]...the Trade in Works of Art, s. 22.
[435]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 21.
[436]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 21.
[437]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 24.

Sanat piyasasındaki öznellik ve eserlerin fahiş değerleri tek bir küçük objede taşınabilirlik kapasitesi, sanatın uyuşturucu veya yasa dışı diğer mallar karşılığında doğrudan takas edilmesine zemin hazırlamaktadır.

Suçlular, yüklü miktarda nakit paranın getireceği yakalanma veya el konulma riskinden kaçınmak için uyuşturucu satışlarından elde edecekleri tahsilatı sanat eseri olarak yapabilmekte ve bu eserleri daha sonra yavaşça aklamak üzere muhafaza edebilmektedir. Ayrıca, yasa dışı yollarla elde edilen fonlarla satın alınan sanat eserleri, suç ortakları arasında hediye adı altında kâğıt üzerinde devredilerek, hileli bir değer transferi gerçekleştirilmektedir [438].

Konuya ilişkin bir doğrudan rüşvet vakası olarak, ABD makamlarının yürüttüğü bir sivil müsadere davasına göre, 2011 ile 2015 yılları arasında Nijeryalı iki iş insanı (Kolawole Akanni Aluko ve Olajide Omokore), kârlı petrol sözleşmelerini kendi şirketlerine yönlendirebilmek için dönemin Nijerya Petrol Kaynakları Bakanı'na (Diezani Alison-Madueke) rüşvet vermişlerdir. Bu rüşvetler yasal finansal sistem üzerinden nakit olarak değil; Bakan ve ailesi için Londra'da lüks gayrimenkuller satın alınarak ve bu evlerin içi Houston'daki mağazalardan alınan milyonlarca dolar değerinde yüksek değerli sanat eserleri ve mobilyalarla döşenerek doğrudan bir "varlık" olarak tahsil edilmiştir[439].

2015'te ABD'de sonuçlanan davada, esrar dağıtımı ve kara para aklama suçlarından hüküm giyen Ronald Belciano'ya yönelik operasyonda yetkililer; 4 milyon dolar nakit ve 125 poundluk uyuşturucunun yanı sıra 619.000 ABD Doları değerinde 33 adet tablo ele geçirmişlerdir[440]. Soruşturmada, Belciano'nun uyuşturucu satışlarının karşılığını nakit olarak almak yerine; sanat eserlerinin zaman içinde kara para aklama aracı olarak kullanılabileceği vaadiyle "takas" yoluyla (uyuşturucu karşılığında sanat eseri) aldığı tespit edilmiştir[441]. Bu davada el konulan ve müsadere edilen varlıklar arasında bir konut, Kaliforniya'nın Laytonville kentinde bulunan 190 dönümlük bir arazi, yasadışı faaliyetlerden elde edilen ve daha sonra 619.000 dolardan fazla değer

[438]...the Trade in Works of Art, s. 23.
[439]...the Trade in Works of Art, s. 22; FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 47.
[440]Mashberg, a.g.e., s. 5.
[441]...the Trade in Works of Art, s. 24; Mashberg, a.g.e., s. 5.

biçilen sanat eserleri ve 4.084.060 ABD doları nakit para bulunmaktadır[442]. Belciano hakkında 2015 yılında beş yıl hapis cezasına hükmedilmiştir.

2.3.3.4. Alternatif ve Kayıt Dışı Ödeme Sistemlerinin Kullanımı

Bankacılık ve finans sistemlerinde uygulanan Müşterini Tanı ve Kara Para Aklamayı Önleme tedbirlerinin giderek sıkılaşması, yasa dışı failleri sanat ve antika piyasasındaki yüksek değerli işlemlerde fonların izini kaybettirecek alternatif ödeme yöntemlerine yöneltmiştir. Global sanat piyasasında; kripto paralar, dijital sanat formları (NFT'ler), ön ödemeli ve saklı değer kartları, üçüncü taraf ödeme sağlayıcıları ve kayıt dışı para transfer sistemleri gibi yeni nesil ve gayri resmî araçlar aklama faaliyetleri için yoğun şekilde suiistimal edilmektedir.

Kripto varlıklar, bir hükümet veya merkez bankası gibi merkezi bir otorite tarafından yönetilmeyen[443]; kayıtları anonim veya takma adlı, merkeziyetsiz sistemlerde tutulan alternatif dijital değerlerdir.

Bu varlıkların fiziki bir formunun bulunmaması ve işlemlerin eşler arası (peer-to-peer) transferlerle saniyeler içinde sınır ötesine taşınabilmesi, gelirlerin asıl sahibinin tespit edilmesini son derece zorlaştırmaktadır[444].

Sanat piyasasında müzayede evleri ve galeriler hem fiziksel hem de dijital eserlerin satışında ödeme aracı olarak kripto varlıklar giderek daha fazla kabul etmektedir[445]. Örneğin, Christie's'deki ünlü Beeple satışında, Ethereum ağının kripto para birimi olan Ether, büyük müzayede evlerinden biri tarafından ilk kez geçerli bir ödeme yöntemi olarak ilan edilmiştir[446].

Blokzincir üzerinde mülkiyetin dijital bir temsilini sunan NFT'ler, son yıllarda olağanüstü değerlere ulaşarak sanat piyasasına yeni bir varlık sınıfı eklemiştir[447].

---

[442]https://www.justice.gov/usao-mdpa/pr/pennsylvania-man-sentenced-sixty-three-months-federal-prison-drug-distribution-and, U.S. DOJ, Press Release, 'Pennsylvania Man Sentenced To Sixty-three Months In Federal Prison For Drug Distribution And Conspiracy To Commit Money Laundering', E.T. 30 Mayıs 2026.
[443]Çakır, a.g.e., s. 77-78; Dülger, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin, s. 139.
[444]...the Trade in Works of Art, s. 26-27.
[445]Von Appen, a.g.e., s. 144.
[446]T. Akhtar, 'Top Auction House Christie's to Accept Ether Cryptocurrency for Digital Art Sale'. *https://www.coindesk.com/business/2021/02/18/top-auction-house-christies-to-accept-ether-cry*, E.T. 31 Mayıs 2026.
[447]...the Trade in Works of Art, s. 26.

Fiziki sanat piyasasının aksine NFT'ler; dijital platformlarda veya anlık mesajlaşma servislerinde, herhangi bir kurumsal sanat piyasası aktörünün prosedürlerine tabi tutulmadan alınıp satılabilmektedir[448]. FATF, bu tür varlıkların ödeme veya yatırım aracı olarak kullanılması durumunda, hizmet sağlayıcı platformların "Sanal Varlık Hizmet Sağlayıcı" tanımına girebileceğini ve aklama önleme yükümlülüklerine tabi olmaları gerektiğini vurgulamaktadır[449].

Kredi ve banka kartlarının işlevlerini taklit eden ancak resmi bir kimlik doğrulama sürecine veya geleneksel bir banka hesabına bağlı olmayan ön ödemeli erişim kartları ve hediye kartları, kayıt dışı ekonomide sıklıkla kullanılmaktadır[450]. Yüksek likiditeye sahip bu araçlar, suç gelirlerinin rutin ve yasal ticari işlemlermiş gibi sisteme sokularak (yerleştirme aşaması) değer transferi yapılmasına imkân vermektedir[451].

Türkiye özelinde bu alana dair belgelenmiş kovuşturma örneğine henüz rastlanamamaktadır. Bu durumun iki olası açıklaması bulunmaktadır: ya Türk sanat piyasasında dijital varlık aracılığıyla aklama faaliyeti gerçekleşmemektedir ki bu pek olası görünmemektedir ya da mevcut denetim ve kayıt mekanizmalarının yetersizliği nedeniyle bu faaliyetler tespit edilememektedir. MASAK'ın kendi raporlarındaki sıfır şüpheli işlem bildirimi bulgusu ikinci açıklamayı destekler niteliktedir.

[448]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 19; ...the Trade in Works of Art, s. 26.

[449]... the Trade in Works of Art, s. 26; FATF, Sanal Varlık Hizmet Sağlayıcı kavramını, bir işletme olarak faaliyet gösteren ve başka bir gerçek veya tüzel kişi adına veya onun için aşağıdaki faaliyetlerden veya işlemlerden bir veya daha fazlasını yürüten herhangi bir gerçek veya tüzel kişi olarak tanımlar: (1) sanal varlıklar arasında değişim ve itibari para birimleri arasında değişim; (2) bir veya daha fazla sanal varlık türü arasında değişim; (3) sanal varlıkların transferi; (4) sanal varlıkların veya sanal varlıklar üzerinde kontrol sağlayan araçların saklanması ve/veya yönetimi; ve (5) bir ihraççının sanal varlık teklifi ve/veya satışı ile ilgili finansal hizmetlere katılım ve bunların sağlanması, ayrıca Bkz. https://www.fatf-gafi.org/en/publications/fatfrecommendations/documents/guidance-rba-virtual-assets-2021.html, 'Updated Guidance for a Risk-Based Approach to Virtual Assets and Virtual Asset Service Providers', E.T. 31 Mayıs 2026.

[450]2026 National Money Laundering Risk Assessment, s. 55; De Sanctis, a.g.e., s. 128.

[451]2026 National Money Laundering Risk Assessment, s. 55.

2.3.4. Kurumsal Yapı ve Aracı Ağlar Üzerinden Kimlik Gizleme

Küresel sanat piyasasındaki suç gelirlerinin aklanması sürecinde gerçek faydalanıcıların kimliklerini gizlemek amacıyla kurumsal tüzel kişiliklerin ve aracı şahıs veya kurumların nasıl yapılandığı açıklanacaktır.

2.3.4.1. Paravan Şirketler ve Tröstlerin Kullanımı

Küresel sanat piyasasının yüzyıllardır süregelen gizlilik ve anonim olma kültürü, aklama suçu faillerinin gerçek kimliklerini ve suç gelirlerinin asıl kaynağını gizlemeleri için bulunmaz fırsatlar sunmaktadır[452]. Bu gizliliği yasal bir zemine oturtmak isteyen failler, işlemlerin arkasındaki gerçek faydalanıcıyı maskelemek amacıyla ağırlıklı olarak denizaşırı bölgelerde kurulan paravan şirketleri, tröstleri ve aracı ağlarını kullanmaktadır.

İşlemlerde bu tür kurumsal yapıların kullanılması, yüksek değerli bir sanat eseri satışında alıcı ve satıcı tarafın kimliğinin, işleme aracılık eden kurumlar veya kolluk kuvvetleri tarafından tespit edilmesini neredeyse olanaksız hale getirmektedir[453].

Paravan şirketler; fiziksel bir mevcudiyeti bulunmayan, az sayıda veya hiç çalışanı olmayan ve bağımsız bir ekonomik değer üretmeyen yasal ticari tüzel kişilerdir.

Paravan şirketlerin varlık yönetimi, birleşmeler veya vergi planlaması gibi meşru kullanım alanları bulunsa da bu şirketler yasa dışı ekonomide faillerin kimliklerini gizlemek, uyuşturucu kaçakçılığı ve yolsuzluk gelirlerini aklamak veya yaptırımları delmek için birincil araç olarak suiistimal edilmektedir[454]. Sanat piyasasında paravan şirketler, tarafların fonlarını bir yargı bölgesinden diğerine aktarmasına imkân tanıyan finansal kanallar olarak işlev görmektedir[455].

Uluslararası Araştırmacı Gazeteciler Konsorsiyumu (International Consortium of Investigative Journalists- ICIJ) tarafından incelenen kayıtlara göre, içlerinde

[452]...the Trade in Works of Art, s. 21.
[453]...the Trade in Works of Art, s. 21.
[454]2026 National Money Laundering Risk Assessment, s. 59; Portman/Carper, a.g.e., s. 40.
[455]...the Trade in Works of Art, s. 20.

Banksy'nin de bulunduğu yaklaşık 400 sanatçıya ait 1.600'den fazla sanat eseri, regülasyonlardan kaçınmak ve kimlikleri maskelemek amacıyla off-shore finans merkezlerindeki paravan şirketler ve tröstler kullanılarak alınıp satılmıştır[456]. Aklama suçu failleri, piyasadaki fiyatları kasten manipüle etmek için bizzat kendi kontrol ettikleri paravan şirketler üzerinden "saman adam teklifleri" '*straw bids'* vererek eserlerin değerini şişirmekte veya düşürmektedir[457].

Tröstler, kurucu, yediemin/mütevelli ve lehtarlar gibi birden fazla tarafı içerdiği için faillerin suç gelirlerini güvence altına alırken kolluk kuvvetlerinin bilgi taleplerini ve takip süreçlerini zorlaştıran bir diğer araçtır[458]. Tröstleri vakıf benzeri yapılar olarak düşünmek mümkündür.

Faillerin kullandığı en etkili aklama ve gizleme yöntemlerinden biri, farklı yargı bölgelerini birbirine bağlayan katmanlı yapılar kurmaktır. Bir yasa dışı aktör; birinci ülkede tamamen anonim bir paravan şirket kurabilir, bu şirketin yönetimini ikinci bir ülkedeki anonim bir tröste devredebilir ve son olarak tüm bu yapının finansal işlemlerini gerçekleştirmek üzere üçüncü bir ülkede banka hesabı açabilir[459].

Uluslararası ve ulusal mevzuatlar bu gizlilik perdesini aralamak için çeşitli tedbirler öngörmektedir. Örneğin Türkiye'de 5549 sayılı Kanun kapsamında uygulanan Tedbirler Yönetmeliği'nin 17/A[460] maddesi uyarınca yükümlüler; tüzel kişilerle sürekli iş ilişkisi tesisinde tüzel kişiliği nihai olarak kontrol eden veya yüzde yirmi beşi aşan hisseye sahip gerçek faydalanıcıları tespit etmek zorundadır. Ancak yabancı ülkelerin veri gizliliği yasaları, bu tür kurumsal yapıların arkasındaki nihai faydalanıcıların belirlenmesini büyük ölçüde engellemeye devam etmektedir[461].

Kurumsal yapıların ve aracı ağların kimlik gizlemek amacıyla sanat piyasasında nasıl kullanıldığı, dünya çapında soruşturmalarla belgelenmiştir.

---

[456]S. Alecci, 'From Banksy to Picasso, offshore World awash in valuable art'. *https://www.icij.org/investigations/pandora-papers/from-banksy-to-picasso-offshore-world-awash-in-valuable-art/*, E.T. 31 Mayıs 2026.
[457]...the Trade in Works of Art, s. 20.
[458]2026 National Money Laundering Risk Assessment, s. 62.
[459]Portman/Carper, a.g.e., s. 40-41.
[460]https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=200713012&MevzuatTur=21&MevzuatTertip=5, 'Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik', E.T. 31 Mayıs 2026.
[461]2026 National Money Laundering Risk Assessment, s. 60.

Kimlik gizleme ve aklama yöntemlerinin devasa boyutlarını gösteren uluslararası vakada, dünyanın en büyük emtia ticaret firmalarından biri olan Gunvor S.A., Ekvadorlu yetkililere verdiği rüşvetleri gizlemek için paravan şirketleri kullanmıştır. 2012-2020 yılları arasında aracı kurumlara ödenen 97 milyon doları aşan rüşvet fonları; doğrudan şirket hesapları yerine Panama ve Britanya Virjin Adaları'nda kurulan ve suç ortakları tarafından kontrol edilen paravan şirketler kullanılarak ABD bankaları üzerinden aklanmıştır[462].

Ekim 2021'de yayımlanan ve 14 farklı off-shore finansal hizmet firmasından sızan 12 milyon belgeyi içeren "Pandora Belgeleri", paravan şirketler ve tröstlerin yasa dışı sanat ticaretindeki rolünü bir kez daha gözler önüne sermiştir[463]. Kamboçya sanatında (Khmer sanatı) uzmanlaşmış olan ve yağmalanmış eserlerin kaçakçılığıyla suçlanan merhum sanat taciri Donald Latchford'un, yasa dışı sanat eserleriyle bağlantılı olan milyarlarca dolarlık fonları off-shore hesaplar ve tröstler ağı kullanarak akladığı tespit edilmiştir[464].

2.3.4.2. Sanat Danışmanları ve Bağımsız Aracıların Kullanımı

Sanat piyasasında işlemlerin gizliliğini artırmak ve gerçek faydalanıcının kimliğini maskelemek için paravan şirketlerin yanı sıra sanat danışmanları, iç mimarlar ve bağımsız aracıların kullanılması, aklama açısından suiistimale açık bir durumdur.

Sanat piyasası, yüzyıllardır süregelen anonim olma kültürü nedeniyle alıcı ve satıcıların kimliklerinin gizli tutulmasını olağan bir durum olarak kabul etmektedir. Bu durum, aklama suçu faillerinin aracıları kullanarak kendilerini finansal denetimlerden soyutlamalarına olanak tanımaktadır[465].

Bağımsız sanat danışmanları ve iç mimarlar, satıcı (galeri veya müzayede evi) ile nihai alıcı arasında bir köprü görevi görerek işlemi gerçekleştiren asıl kişinin kimliğini satıcılara açıklamayı reddedebilmekte ve aklama suçu faillerine tam bir

[462]2026 National Money Laundering Risk Assessment, s. 61.
[463]M. Federici, R. De Michele, 'Cultural Property, Art and Money Laundering: A Look at the Crime Behind the Canvas'. *https://publications.iadb.org/en/publications/english/viewer/Cultural-Property-Art-and-Money-Laundering-A-Look-at-the-Crime-Behind-the-Canvas.pdf*, s. 34, E.T. 30 Mayıs 2026.
[464]Federici/De Michele, s. 36-37.
[465]...the Trade in Works of Art, s. 29.

görünmezlik sağlayabilmektedir. Örneğin iç mimarlar, kimliği açıklanmayan müşterileri adına büyük miktarlarda yüksek değerli sanat eseri satın alabilmekte ve daha sonra bu eserleri kâr marjı ekleyerek doğrudan müşterilerine satabilmektedir[466].

Bu görünmezlik pelerini, çoğu zaman sanat piyasası aktörleri tarafından müşteri sırrı veya müşteri çalınmasını önleme gibi ticari kaygılarla meşrulaştırılsa da suç gelirlerinin yasal sisteme entegre edilmesinde suça iştirak eden profesyonellerin doğmasına da yol açmaktadır. Aklama suçu failleri, suçtan elde ettikleri gelirlere yönelik aklama planlarını hayata geçirebilmek için aklamayı önleme politikalarını ve uygulamaları kasten görmezden gelen bu tür işbirlikçi danışmanları ve tüccarları özellikle aramaktadır. Kimi zaman bu sanat danışmanları ve değerleme uzmanları, sanat eserlerine kasten şişirilmiş veya düşük değer biçerek faillerin yasa dışı yollarla vergi avantajları talep etmelerine veya hileli değer transferleri yapmalarına yardımcı olmaktadır[467].

Basel Sanat Ticareti Kara Para Aklamayı Önleme İlkeleri, bu riskleri ortadan kaldırabilmek amacıyla alıcı kişinin bir aracı statüsünde veya üçüncü bir şahıs adına hareket ettiği durumlarda, sanat piyasası aktörlerinin gelirin asıl sahibi olan gerçek faydalanıcıyı kesinlikle tespit etmesi gerektiğini vurgulamaktadır[468].

Rus Oligarklar Arkady ve Boris Rotenberg vakası[469] da bize açıkça üçüncü taraf bir sanat danışmanı aracılığıyla sanat piyasası kullanılarak aklamanın gerçekleştirilebileceğini göstermiştir.

2.3.5. Gelişen Teknolojik Gelişmelere ve Öncül Suçlara Dayalı Yöntemler

Küresel sanat piyasasının dijitalleşmesi ve blok zincir teknolojilerinin yükselişi, değer transferi kavramını fiziksel sınırların ötesine taşıyarak bugüne kadar uygulanagelen suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama risklerine yepyeni boyutlar eklemiştir. Gelişen teknolojiler, bir yandan sanatçılar ve yatırımcılar için daha demokratik ve yenilikçi bir finansal ekosistem sağlarken, diğer yandan faillerin

[466]...the Trade in Works of Art, s. 15.
[467]...the Trade in Works of Art, s. 16, 29.
[468]https://baselgovernance.org/sites/default/files/2019-01/Basel%20Art%20Trade%20AML%20Principles%202018.pdf, 'Basel Art Trade Anti-Money Laundering Principles', s. 9, E.T. 1 Haziran 2026.
[469]Bkz. s. 68, 80; ayrıca Bkz. FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 17.

kimliklerini gizleyerek, piyasa değerlerini saniyeler içinde manipüle edebildikleri ve öncül suçlar (dolandırıcılık, siber hırsızlık vb.) üzerinden doğrudan suç geliri yaratabildikleri hukuki düzenlemeler dışı gri alanlar doğurmuştur.

2.3.5.1. Dijital Sanat ve NFT'ler Üzerinden Aklama

Sanal varlıkların (örneğin Bitcoin) aksine, NFT'ler kriptografik olarak benzersiz kabul edildikleri için dalgalanan standart bir döviz kuruna sahip değildirler. Değerleri tamamen tekil bir alıcı ile satıcı arasındaki değiş-tokuşa bağlı olup son derece sübjektiftir[470]. Christie's müzayedesinde Beeple mahlaslı sanatçıya ait bir dijital eserin yaklaşık 69 milyon dolara satılması, bu yeni piyasanın geleneksel sanat eserleri kadar yüksek ve spekülatif değerlere ulaşabileceğini göstermiştir[471].

Ancak NFT'lerin fiziksel bir formunun olmaması, nakliye veya gümrük denetimi gerektirmeden saniyeler içinde sınır ötesi transfer edilebilmesi ve fiyatlarının tamamen sübjektif olması, bu alanı suç gelirlerinin aklanması için oldukça cazip bir boşluk hâline getirmektedir[472].

Aklama suçu faillerinin, dijital sanatta en sık başvurduğu yöntem, sahte işlem hacmi yaratma ve kendi kendine aklama taktiğidir[473]. Bu yöntemde, suç gelirleri ile satın alınan bir NFT, failin bizzat kendi kontrolündeki farklı anonim cüzdanlar arasında giderek artan fiyatlarla defalarca satılmakta ve değer suni olarak şişirildikten sonra elde edilen gelirler yasal bir dijital sanat ticareti geliri olarak sisteme sokulmaktadır[474].

Letonya Mali İstihbarat Birimi'nin incelediği bir vakada, kendi kendini yetiştirmiş bir dijital sanatçının ürettiği NFT'leri, bizzat kendi cüzdanları arasında fahiş fiyatlarla alıp satarak değerini kasten şişirdiği tespit edilmiştir. Bu işlemlerin ardından şahıs, milyonlarca Euro tutarındaki yasa dışı fonu başarılı NFT sanatçısı geliri adı altında şahsi banka hesabına aklanmış para olarak aktarmıştır[475].

---

[470]...the Trade in Works of Art, s. 26.
[471]Bkz. s. 86 vd.
[472]...the Trade in Works of Art, s. 26-27.
[473]Bkz. s. 88.
[474]...the Trade in Works of Art, s. 27; Global Art Market Disruption, s. 24.
[475]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 19-20.

Dijital sanatların, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçunun yanı sıra bizzat suç geliri yaratmak için de suiistimal edildiği görülmektedir.

"Baller Ape Club" isimli NFT yatırım projesinde, kurucular çeşitli dijital maymun figürleri satarak yatırımcılardan 2,6 milyon dolar topladıktan sonra projeyi ve web sitelerini silip paralarla ortadan kaybolmuşlardır[476]. Çalınan bu paraların, izini kaybettirmek amacıyla zincir atlama '*chain-hopping'* yöntemiyle farklı blokzincir ağlarına aktarılarak aklama işlemi gerçekleştirilmiştir[477].

2.3.5.2. Sahtecilik ve Dolandırıcılık Yoluyla Suç Geliri Yaratma

Sanat piyasası, yalnızca halihazırda var olan suç gelirlerinin aklanması için bir araç olarak kullanılmamakta, aynı zamanda sahtecilik ve dolandırıcılık gibi öncül suçlar vasıtasıyla bizzat suç gelirlerinin yaratıldığı bir kaynaktır[478].

Sahtecilik suçları, genellikle tanınmış sanatçıların görece daha az bilinen eserlerinin taklit edilerek yüksek meblağlara özellikle de çevrimiçi platformlarda satılması veya sahte eserlere orijinalmiş gibi yüksek değerler biçilip sigortalanarak finansal kurumlara kredi teminatı olarak sunulması şeklinde gerçekleşmektedir. Ünlü sanatçıların az bilinen eserlerinin tercih edilme nedeni ise açıktır: Kaynağının tespitinin daha zor olması. Özellikle sanatçı vefat etmişse veya eser kataloglara dahil edilmemişse kaynak tespiti daha da zorlaşacaktır[479].

Eserlerin menşeine dair sahte geçmişler kurgulanmasını, değersiz bir eserin kasten ünlü bir ustaya atfedilerek piyasa değerinin manipüle edilmesini veya bir eserin mülkiyetinin %100'ünden fazlasının (hisselere bölünmüş gibi) birbirinden habersiz birden çok yatırımcıya aynı anda hileli şekilde satılması ise öncül suç olarak dolandırıcılık eylemlerini gözler önüne sermektedir[480].

Londra ve New York'ta galerileri bulunan bir sanat taciri, bir tablonun %100'ünden fazlasını birbirlerinden tamamen habersiz farklı kişilere ve kurumlara

[476]'*rug pull'* olarak da bilinen bu sistem sayesinde dijital dolandırıcılık işlenmektedir. FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 53.
[477]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 53-54.
[478]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 26.
[479]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 26.
[480]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 27.

aynı anda satarak yatırımcıları dolandırmıştır. Ayrıca, başkalarına ait eserleri sahiplerinden habersiz kredi teminatı olarak gösteren tacir, bu yollarla 86 milyon doların üzerinde haksız kazanç ve kredi sağlamış, nihayetinde 84 ay hapis cezasına çarptırılmıştır[481].

Hindistan'da yaşanan vakada, kendisini sanat teşvikçisi, antika koleksiyoncusu, doktor ve motivasyon konuşmacısı gibi farklı unvanlarla tanıtan bir dolandırıcı yaklaşık on yıl boyunca zengin iş insanlarını dolandırmıştır. Gösterişli bir yaşam tarzı süren ve sahte bir eserler müzesi bile kuran bu şahıs, sahte nüfuzunu kullanarak sıradan bir bastonu "Hz. Musa'nın asası", yerel bir bölge olan Kerala'da yapılan basit çömlekleri tarihi eser ve isimsiz yerel tabloları Picasso eseri olarak fahiş fiyatlara satarak milyonlarca rupi suç geliri elde etmiştir. Hindistan makamlarının 2002 tarihli Kara Para Aklamayı Önleme Yasası kapsamında yürüttüğü soruşturmada, şahsın elde ettiği bu suç gelirlerini aklamak amacıyla kendi şahsi personelinin ve ortaklarının banka hesaplarını kullandığı, bu kişilerin isimleri üzerinden gayrimenkuller, altın takılar ve sahte antikalar satın alarak suç gelirlerini meşru finansal sisteme başarılı bir şekilde entegre etmeye çalıştığı tespit edilmiştir[482].

[481]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 27-28.
[482]FATF Report, ...Art and Antiquities Market, s. 57; T. Antony, 'Monson Mavunkal featured as case study in FATF report'. *https://www.newindianexpress.com/states/kerala/2023/Mar/16/monson-mavunkal-featured-as-case-study-in-fatf-report-2556472.html*, E.T. 1 Haziran 2026.

SONUÇ

Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçu, yasa dışı faaliyetlerden elde edilen suç gelirlerinin kökeni gizlemek ve bu gelirleri meşru finansal sisteme entegre etmek amacıyla gerçekleştirilen karmaşık, çok katmanlı ve uluslararası boyutları olan bir ekonomik suçtur. Çok farklı yöntemler kullanılarak aklama suçunun işlenebildiği aşikardır. Sanat piyasasında aklama ise bunun en estetik versiyonu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çalışmanın ilk bölümünde, aklama suçunun temelini oluşturan terminolojik değişim ve gelişim uluslararası alanda Türkiye'nin de taraf olduğu ve ülkemizde suçun hukuki gelişimine katkı sağlayan uluslararası sözleşmelerle birlikte yer almıştır. Suçun kronolojik gelişimi uluslararası ve ulusal düzeyde geniş bir yelpazede ele alınmıştır.

Bu teorik çerçevede suçun maddi ve manevi unsurları, fiil, fail, mağdur, hukuka aykırılık, kusurluluk ve nitelikli haller gibi suçun unsurlarına yer verilmiştir. Unsurları incelendikten sonra aklama suçunun oluşumu ile aklamanın aşamaları olan yerleştirme, ayırma ve bütünleştirme aşamaları detaylandırılarak çalışmamızın ana konusu olan sanat piyasasında suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin aklanması suçunun temelleri atılmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde ise geleneksel finans kuruluşlarındaki denetimlerin sıkılaşması, faillerin yöneldiği daha denetimsiz alternatif bir alan olan küresel sanat ve antika piyasası incelenmiştir. Sanat piyasasının; eserlerin tek bir objede devasa değerler taşıyabilmesi, sınır ötesi taşınabilirlik kolaylığı, fiyatlandırmadaki sübjektiflik ve asırlardır süregelen derin gizlilik kültürü gibi yapısal özellikleri nedeniyle aklama suçu failleri tarafından ideal bir sığınak olarak tercih edildiği saptanmıştır. Bu doğrultuda, paravan şirketlerin, tröstlerin ve suça iştirak eden sanat danışmanlarının kimlik gizleme aracı olarak kullanıldığı; nakit ve alternatif ödeme sistemlerinin suiistimal edildiği ve gelişen teknolojilerle birlikte NFT'ler ve dijital sanat üzerinden kara paranın sınır tanımadan aklandığı yöntemler tespit edilmiştir.

Sanat piyasası, günümüzde yalnızca estetik ve kültürel değerlerin paylaşıldığı bir alan olmaktan çıkmış, sanat eserlerinin yüksek spekülatif getirisi olan finansal

emtialara dönüştüğü bir ekosistem halini almıştır. Diğer piyasaların aksine, sanat dünyasındaki işlemlerin her iki tarafının da yasal olarak tamamen isimsiz kalmasına olanak tanıyan şeffaflık eksikliği, yasa dışı aktörlerin gerçek kimliklerini maskelemeleri için yasal bir kalkan işlevi görmektedir.

Çalışma kapsamında sanat piyasası ile öncül suçlar arasındaki bağlantı incelendiğinde, bu ilişkinin çift yönlü ve birbirini besleyen bir nitelik taşıdığı görülmektedir. Bir yandan küresel sanat piyasası; uyuşturucu kaçakçılığı, yolsuzluk, rüşvet, zimmete para geçirme ve vergi kaçakçılığı gibi piyasa dışı organize suç faaliyetlerinden elde edilen devasa boyuttaki suç gelirlerinin aklanarak yasal finansal sisteme sokulduğu bir araç olarak suiistimal edilmektedir. Diğer taraftan, sanat piyasasının bizzat kendisi de şeffaflıktan uzak yapısı, fiyatlamadaki sübjektiflik ve yüksek kazanç iştahı nedeniyle kendi öncül suçlarını üretmektedir.

Eserlerde sahtecilik, menşe belgelerinde dolandırıcılık, sanat hırsızlığı gibi doğrudan bu piyasaya özgü eylemler, devasa boyutlarda suç geliri yaratan öncül suçlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla sanat piyasası, sadece dışarıdan gelen kirli paranın "yıkandığı" pasif bir aklama platformu değil; aynı zamanda sahtecilik, dolandırıcılık gibi kendi iç dinamiklerinden doğan öncül suçlar vasıtasıyla aktif olarak suç geliri yaratan ve bu gelirlerin (terörün finansmanı dâhil olmak üzere) yasa dışı ekonomiye aktarılmasına zemin hazırlayan kompleks bir ekosistemdir.

Çalışmanın kısıtlılığı bağlamında belirtmek gerekir ki; aklama yöntemleri, gelişen teknoloji ve küresel finansal sistemin karmaşıklığı nedeniyle sınırlandırılamaz ve sürekli değişen bir yapıya sahiptir. Aklama yöntemlerinin sınırsız olması nedeniyle bu çalışmada pratikte var olan diğer yöntemlere değinilmesi mümkün olmamış, sanat eseri ve tarihi eser kaçakçılığı suçlarına değinilmemiştir.

Bu çalışma neticesinde ortaya çıkmış yeni ve başka araştırmalar için; özellikle dijital sanat, NFT pazar yerleri ve kripto varlıkların ceza hukuku boyutu ile sanat piyasasında kullanılan öz-düzenleme mekanizmalarının etkinliği üzerine daha spesifik ampirik ve hukuki çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Çalışma boyunca incelenen uluslararası düzenlemeler ve ulusal mevzuat ışığında, kurumlar ve uygulamacılar için pratik yarar sağlayabilecek çeşitli sonuç ve öneriler ortaya çıkmıştır. Türk hukukunda 5549 sayılı Kanun kapsamında tarihi eser,

antika ve sanat eseri ticareti yapanlar veya bunların müzayedeciliğini yapanlar halihazırda "yükümlü" kabul edilerek kimlik tespiti ve şüpheli işlem bildirimi gibi temel yükümlülüklere tabi tutulmuşlardır. Nitekim MASAK tarafından bu sektöre yönelik özel şüpheli işlem tiplerini ve kırmızı bayrakları içeren güncel rehberler yayımlanarak piyasa aktörlerinin farkındalığı artırılmaya çalışılmıştır. Ancak yasal metinlerdeki bu varlığa rağmen uygulamada ciddi denetim ve regülasyon boşlukları bulunduğu saptanmıştır.

Sektörel araştırma raporları incelendiğinde, sanat piyasasının on milyarlarca liralık hacmine karşın geçmiş yıllarda bu sektörel gruptan resmi makamlara neredeyse hiçbir şüpheli faaliyet bildiriminde bulunulmadığı ve uyum denetimlerinin yok denecek kadar az olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, piyasa katılımcılarının mevcut aklamayı önleme yükümlülükleri hakkında yeterli bilince sahip olmadığını ve yasal zorunlulukların büyük ölçüde kâğıt üzerinde kaldığını kanıtlamıştır.

Bu boşlukların giderilmesi adına ilk olarak; tarihi eser ve sanat eseri ticaretiyle uğraşanların ilgili yönetmelikler uyarınca "Finansal Olmayan Belirli İş ve Meslekler" statüsüne alınmaları gerektiği sonucuna varılmıştır. Bu sayede sektör, sıkılaştırılmış tedbirlere ve teknolojik risklere karşı ek önlemlere tabi tutulabilecektir.

Mevcut yasal durumda sanat eseri alım satımı yapanlar ile müzayedecilerin resmi bir "Uyum Programı" oluşturma veya "Uyum Görevlisi" atama zorunluluğu bulunmamaktadır. Türkiye'nin uluslararası alanda kara para aklamayla mücadelede elde ettiği ivme ve FATF gri listesinden çıkarılmasıyla sağlanan başarının sürdürülebilir olması için, belirli bir işlem hacmini aşan müzayede evleri ile sanat galerilerine söz konusu iç denetim mekanizmalarını kurma zorunluluğu getirilmelidir.

Buna ek olarak, resmi yaptırımların ötesinde, sanat piyasası aktörlerinin "Basel Sanat Ticareti Kara Para Aklamayı Önleme İlkeleri" gibi uluslararası standartları benimseyerek kendi özdenetim mekanizmalarını ve katı müşterini tanı süreçlerini uygulamaya koymaları gerektiği anlaşılmıştır.

Son olarak, işlemlerin arkasındaki asıl kişilerin gizlenmesini önlemek adına gerçek faydalanıcının tespiti özenle uygulanmalı; kolluk kuvvetleri ile müzayede evleri arasında ulusal ve uluslararası veri tabanları (çalıntı eser ve yaptırım listeleri gibi) üzerinden anlık bilgi paylaşımını sağlayacak güvenli ağlar kurulmalıdır. Ancak

bu bütüncül tedbirlerle, sanat piyasasının evrensel ve estetik değerleri suç örgütlerinin finansal kalkanı olmaktan kurtarılıp çağdaş ve şeffaf bir yapıya kavuşturulabilecektir.

KAYNAKÇA

Akkaya, H. *Mali Suçlar ile Mücadele: Türkiye için Model Önerisi*, Ekin Yayınevi, Bursa, 2023.

Akbulut, B. *Türk Ceza Hukuku Temel Bilgiler*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 5. Baskı, 2025.

Aykın, H. *Aklama ve Terörün Finansmanı ile Mücadelenin Küresel Boyutu*, Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, Yayın No: 2010/406, Ankara, 2010.

Çakır, K. *Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu*, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ankara, 2023.

Çelik, K., Koçağra, S. I., Güler, K. *Karapara Aklama: Tanımı, Aşamaları, Yöntemleri ve İlgili Uluslararası Çalışmalar*, MASAK Yayınları, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Ankara, 2000.

Değirmenci, O. '5237 Sayılı Kanunda Düzenlenen Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçunun 4208 Sayılı Kanundaki Düzenleme İle Karşılaştırılması', *Karapara Aklama ve Terörizmin Finansmanı* içinde, Süleyman Aydın (ed.), Adalet Yayınevi, Ankara, 2008, s. 105-153.

Değirmenci, O. 'Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması Suçu (TCK m.282)', Doktora Tezi, *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Anabilim Dalı Kamu Hukuku Bilim Dalı*, İstanbul, 2006.

De Sanctis, F. M. *Money Laundering Through Art: A Criminal Justice Perspective*, Springer International Publishing, Switzerland, 2013, s.86.

Dülger, M. V. 'Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin aklanmasına ilişkin suçlar ve yaptırımlar', Doktora tezi, *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,* İstanbul, 2010.

Dülger, M. V. *Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin Suçlar ve Yaptırımlar (Kara Paranın Aklanması Suçu),* Seçkin Yayınevi, Ankara, 2. Baskı, Ocak, 2025.

Dülger, M. V. *Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Mevzuatı*, Seçkin Yayıncılık, Güncellenmiş 8. Baskı, Ankara, 2025.

Er, Y. M. 'Kara Para Aklama Suçu', Yüksek Lisans Tezi, *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı*, İstanbul, 2021.

Ercan, K. T. ‘Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması Suçu’, Yüksek Lisans Tezi, *Gazi Üniversitesi Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı Ceza ve Ceza Usul Hukuku Bilim Dalı,* Ankara, 2008.

Ergül, E. *Kara Ekonomi ve Aklama Suçu: Uluslararası Hukuk, Önleme, Cezalandırma ve Müsadere Boyutları, Sınıraşan Suçlar, Yolsuzluk ve Terörün Finansman Bağlantıları ile Yargıtay İçtihatları Işığında Suç Gelirlerini Aklamanın Anotomisi*, Adalet Yayınları, Ankara, 2005.

Ergül, E. *Karapara Endüstrisi ve Aklama Suçu*, Yargı Yayınevi, Ankara, 2001.

Gürdal, A. G. ‘Türk Hukukunda Suç Gelirlerini Aklama Suçu’, Doktora Tezi, *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı,* İstanbul, 2013.

Koca M., İ. Üzülmez, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, 18. Baskı, Ankara, 2025.

Kocasakal, Ü. ‘Karapara Aklama ile Mücadele ve Yeni Türk Ceza Kanunun 282. Maddesinde Düzenlenen Suç Gelirlerinin Aklanması Suçu’, *Karapara Aklama ve Terörizmin Finansmanı* içinde, Süleyman Aydın (ed.), Adalet Yayınevi, Ankara, 2008, 55-103.

Kocasakal, Ü. ‘Karapara Aklama Suçu’, Doktora Tezi, *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,* İstanbul, 2000.

Korkmaz, İ. ‘Kara Para Aklama Suçu’, Yüksek Lisans Tezi, *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı,* Diyarbakır, 2002.

Özbek, V., K. Doğan, S. Meraklı, P. Bacaksız, İ. Başbüyük, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 15. Baskı, 2024.

Özbek, V., K. Doğan, P. Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 20. Baskı, 2025.

Özgenç, İ. *Suç Örgütleri*, Seçkin Yayıncılık, 3. Bası, Ankara, 2011.

Özgenç, İ. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, 21. Baskı, Ankara, 2025.

Öztürk, E. ‘Karapara Aklama’, Yüksek Lisans Tezi, *Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı,* İstanbul, 2020.

Say, G. ‘Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması (Kara Para Aklama)’, *İstanbul Barosu Dergisi*, cilt: 87, sayı: 3, Mayıs 2013, 148-181.

Sullivan, K. *Anti-Money Laundering in a Nutshell: Awareness and Compliance for Financial Personnel and Business Managers*, Apress, 2015, Berkeley, CA.

Taşdelen, A. 'Türkiye'de Kara Paranın Aklanması ve Önlenmesi', Doktora Tezi, *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Mali Hukuk Anabilim Dalı*, İstanbul, 2002.

Taşdelen, A. *Hukuksal Açıdan Türkiye'de Kara Paranın Aklanması ve Önlenmesi*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2003.

Töngür, A. R. 'Türk Ceza Kanununda Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu', *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, cilt: 4, sayı: 2, Aralık 2014, 37-64.

Unger, B. 'Money laundering regulation: from Al Capone to Al Qaeda', *Research Handbook on Money Laundering* içinde, D. Van Der Linde (ed.), Edward Elgar Publishing, USA, 2013, 19-35.

Ünver, Y. *İftira, Suç Uydurma, Suç Üstlenme, Yalan Tanıklık ve Bilirkişilik, Suçu İhbar Etmemek Suçları: TCK'da Düzenlenen Adliyeye Karşı Suçlar*, Seçkin Yayıncılık, 8. Baskı, Ankara, 2026.

Von Appen, A. 'The Legal Framework Of Art Investments: The Applicability Of EU And US Investor Protection Regulations To The Art Market', Doktora Tezi, *Universita' Commerciale "Luigi Bocconi' PhD School*, 2023.

Yılmaz, S. 'Karaparanın Aklanması ve Türkiye Boyutu', Doktora Tezi, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Ana Bilim Dalı*, Kütahya, 2006.

Yılmaz, S. 'Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu', *Ankara Barosu Dergisi*, sayı: 2, Mart 2011, 69-98.

İnternet Kaynakları

Akhtar, T. *'Top Auction House Christie's to Accept Ether Cryptocurrency for Digital Art Sale'*. https://www.coindesk.com/business/2021/02/18/top-auction-house-christies-to-accept-ether-cry, E.T. 31 Mayıs 2026.

Alecci, S. '*From Banksy to Picasso, offshore World awash in valuable art'*. https://www.icij.org/investigations/pandora-papers/from-banksy-to-picasso-offshore-world-awash-in-valuable-art/, E.T. 31 Mayıs 2026.

Antony, T. *'Monson Mavunkal featured as case study in FATF report'*. https://www.newindianexpress.com/states/kerala/2023/Mar/16/monson-mavunkal-featured-as-case-study-in-fatf-report-2556472.html, E.T. 1 Haziran 2026.

Aykın, H. '*Karaparanın Aklanmasıyla Mücadele Konusundaki Temel Uluslararası Metinler ve Oluşumlar'*. https://www.mfa.gov.tr/karaparanin-akalanmasiyla-mucadele-konusundaki-temel-uluslararasi-metinler-ve-olusumlar-.tr.mfa, E.T. 2 Mayıs 2026.

Baranello, A.M. '*Money Laundering and the Art Market: Closing the Regulatory Gap'*. https://scholarship.shu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1195&context=shlj, E.T. 12 Nisan 2026.

Başak, R. *'50 Soruda Karapara ve Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi'*. https://www.tbb.org.tr/pdf/faaliyetler/61/610, E.T. 15 Mayıs 2026.

Crippa, K. '*Back to basics: art market 101'*. https://www.artbasel.com/stories/back-to-basics-art-market-101, E.T. 28 Şubat 2026.

Deloitte, '*Art and Finance Report 2025'*. https://www.deloitte.com/lu/en/services/financial-advisory/research/art-finance-report.html, E.T. 5 Mart 2026.

Dornbierer, A. '*Money laundering and sanctions evasion using the art market, Basel Institute on Governance Quick Guide Series 29'*. https://learn.baselgovernance.org/course/section.php?id=1395, E.T. 2 Mart 2026.

Federici, M., R. De Michele, *'Cultural Property, Art and Money Laundering: A Look at the Crime Behind the Canvas'*, https://publications.iadb.org/en/publications/english/viewer/Cultural-Property-Art-and-Money-Laundering-A-Look-at-the-Crime-Behind-the-Canvas.pdf, E.T. 30 Mayıs 2026.

Kinsella, E. '*UK Art Dealer Matthew Green Charged in a $9 Million Picasso Money-Laundering Scheme, Artnet, 6 Mart 2018'*. https://news.artnet.com/art-world/matthew-green-charged-money-laundering-us-1236929, E.T. 12 Mart 2026.

McAndrew, C. '*The Art Market 2022: An Art Basel & UBS Report'*. *https://www.artbasel.com/stories/the-art-basel-and-ubs-global-art-market-report-2022*, E.T. 3 Mart 2026.

Masciandaro, D. '*Combating Black Money: Money Laundering And Terrorism Finance, International Cooperation And The G8 Role'*. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=561183, E.T. 17 Kasım 2025.

Mashberg, T. *'Art of Money Laundering: The loosely regulated art market is rife with opportunities for washing illicit cash'*. *https://www.elibrary.imf.org/view/journals/022/0056/003/article-A009-en.xml*, E.T. 28 Şubat 2026.

Masias, A. *'10 Facts reveal the absurdity of Pablo Escobar's wealth*'. https://www.independent.co.uk/news/people/pablo-escobar-worth-wealth-money-how-much-a8133141.html, E.T. 28 Aralık 2025.

Michel, V. '*Le Trafic Illicite Des Biens Culturels Dans Les Pays En Conflit De l'identitification Des Objets à La Judiciarisation Des Affaires'*, *Patrimoines, sayı: 15, 2020, 58-65'*. https://www.academia.edu/44753001/Le_trafic_illicite_des_biens_culturels_dans_les_pays_en_conflit_de_l_identification_des_objets_%C3%A0_la_judiciarisation_des_affaires, E.T. 10 Mayıs 2026.

Neuendorf, H. '*US Goverment Repatriates 95 Artworks Linked to Disgraced Brazilian Financier'*. https://news.artnet.com/art-world/95-smuggled-works-returned-brazil-1111004, E.T. 13 Mart 2026.

Portman, R., T. Carper, '*The Art Industry and U.S. Policies That Undermine Sanctions: Staff Report Permanent Subcommittee on Investigations, Unıted States Senate*'. https://www.govinfo.gov/content/pkg/GOVPUB-Y4_G74_9-PURL-gpo142344/pdf/GOVPUB-Y4_G74_9-PURL-gpo142344.pdf, E.T. 2 Mart 2026.

Volk, S. '*The Curious Case of Nicky Isen'*. https://www.phillymag.com/news/2015/08/09/nathan-nicky-isen-art-philadelphia/, E.T. 18 Mayıs 2026.

Yargıtay 3. CD, 19.12.2024, 2024/4155E. 2024/19482K., https://kararara ma.yargitay.gov.tr/, E.T. 17 Şubat 2026.

Yargıtay 16. CD, 25.10.2019, 2019/793E. 2019/6792K., https://www.hukukturk.com/yargitay-kararlari, E.T. 8 Mayıs 2026.

YCGK, 16.10.2018, 2015/172E. 2018/435K., https://www.hukukturk.com/yargitay-kararlari, E.T. 8 Mayıs 2026.

Walton, A. '*Money Laundering in the Global Art Market', Undergraduate Theses and Capstone Projects 260, University of Lynchburg, 2023'*, https://digitalshowcase.lynchburg.edu/utcp/260, E.T. 10 Mart 2026.

www.mevzuat.gov.tr, '*Türk Ceza Kanunu'*, E.T: 15 Kasım 2025.

https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/5.3.765.pdf, '*765 sayılı Türk Ceza Kanunu'*, E.T. 8 Aralık 2025.

https://www.imf.org/, '*What is ML/TF/PF?*', E.T. 16 Kasım 2025.

https://www.imf.org/en/topics/financial-integrity/amlcft, '*Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism'*, E.T. 16 Kasım 2025.

https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=4208&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5, '*Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine, 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakebesi Hakkında Kanunda, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda ve 178 Sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*', E.T. 18 Kasım 2025.

https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2021/02/MASAK-TBB.pdf?csrt=4403261597421771171, '*Karaparanın Aklanması Suçu ile Mücadele ve Bankaların Yükümlülüğü'*, E.T. 19 Kasım 2025.

https://mevzuat.tbmm.gov.tr/Kanun/KanunDetay?YasamaKanunId=f72877bd-aa54-037b-e050-007f01005610&kanunNumarasi=5237#step-2, '*TCK madde 282 Gerekçesi'*, E.T. 23 Nisan 2026.

https://financialcrimeacademy.org/what-is-meant-by-money-laundering/#:~:text=Al%20Capone%20allegedly%20used%20cash,referred%20to%20as%20money%20laundering., *'Examples of Money Laundering From History'*, E.T. 30 Kasım 2025.

https://masak.hmb.gov.tr/aklama-sucu-genel-bilgi, '*Mali Suçları Araştırma Kurulu, Genel Bilgi, Aklama Suçu, Suç Geliri*', E.T. 17 Kasım 2025.

https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5549&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5, '*Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun*', E.T. 18 Kasım 2025.

https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=200712454&MevzuatTur=3&MevzuatTertip=5, '*Aklama Suçu İncelemesi Hakkında Yönetmelik*', E.T. 18 Kasım 2025.

https://www.thejournal.ie/pablo-escobar-lost-billions-in-cash-2329715-Sep2015/, '*Legendary drug lord Pablo Escobar lost $2.1 billion in cash each year — and it didn't matter He was earning $420 million every week.*', E.T. 28 Aralık 2025.

https://www.fatf-gafi.org/en/topics/fatf-recommendations.html, '*FATF Recommendations*', E.T. 15 Ocak 2026.

https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Fatf-recommendations.html, https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/recommendations/FATF%20Recommendations%202012.pdf.coredownload.inline.pdf?nocache=true, '*International Standarts on Combating Money Laundering and The Financing of Terrorism & Proliferation, The FATF Recommandations, Updated October 2025'*, E.T. 15 Ocak 2026.

https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2025/06/SIB-REHBER-AVUKAT-1.0-57cdf9fe17cd63df.pdf, '*Hazine ve Maliye Bakanlığı Şüpheli İşlem Bildirim Rehberi (Avukatlar) 1.0 Sürümü'*, E.T. 17 Haziran 2025.

https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2025/06/SIB-REHBER-MUZAYEDE-1.0-d1630103b280dd3e.pdf, '*Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı, Şüpheli İşlem Bildirim Rehberi, Tarihi Eser, Antika ve Sanat Eseri Alım Satımı ile Uğraşanlar veya Bunların Müzayedeciliğini Yapanlar*', E.T. 15 Ocak 2026.

https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D22/Y1/T1/DosyaKomisyonRaporunuVerdi/08f04456-d914-428b-8ee5-49694952fd88.htm, '*TBMM, Dönem: 22, Yasama Yılı: 2, Sıra Sayısı: 664, Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/593)*', E.T. 1 Şubat 2026.

https://masak.hmb.gov.tr/aklama-sucu-genel-bilgi#:~:text=%C3%96nc%C3%BCl%20su%C3%A7%20su%C3%A7%20gelirinin%20elde,%C3%BClke%20mevzuatlar%25, '*MASAK, Aklama Suçu'*, E.T. 10 Şubat 2026.

https://masak.hmb.gov.tr/aklama-sucu-uluslararasi-mevzuat, '*Aklama Suçu Uluslararası Mevzuat*', E.T. 25 Şubat 2026.

https://www.fatf-gafi.org/content/fatf-gafi/en/publications/Methodsandtrends/Money-Laundering-Terrorist-Financing-Art-Antiquities-Market.html, '*FATF Report, Money Laundering and Terrorist Financing in the Art and Antiquities Market'*, E.T. 20 Temmuz 2025.

https://theartmarket.artbasel.com/download/The-Art-Basel-and-UBS-Survey-of-Global-Collecting-in-2025.pdf, '*The Art Basel & UBS: Survey of Global Collecting 2025'*, E.T. 27 Şubat 2026.

https://itsartlaw.org/reports/aml-and-the-art-market-study-2025-edition/, '*Anti-Money Laundering Regulations: And the Art Market 2nd Edition, Comparative Study by Jurisdiction'*, E.T. 5 Mart 2026.

https://home.treasury.gov/system/files/136/Treasury_Study_WoA.pdf, '*Department of the Treasury, Study of the Facititation of Money Laundering and Terror Finance Through the Trade in Works of Art'*, s. 9, E.T. 6 Mart 2026.

https://masak.hmb.gov.tr/sektor-arastirma-raporlari, '*MASAK Sektör Araştırma Raporları'*, E.T. 10 Mart 2026.

https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2021/03/TARIHI-ESER-ANTIKA-SANAT-ESERLERI-ALIM-SATIMI-ile-UGRASANLAR-Guncellenmis-sektor-arastirma-raporu-2021-1.pdf, *'T.C Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı, Tarihi Eser, Antika ve Sanat Eseri Alım Satımı ile Uğraşanlar veya Bunların Müzayedeciliğini Yapanlar: Sektör Araştırma Raporu'*, Şubat 2021, Ankara, s. 24, E.T. 10 Mart 2026.

https://mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2863&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5, '*Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'*, E.T. 18 Mart 2026.

https://www.esalco.com/serbest-ticari-bolgeler-ve-kurulus-amaclari/, '*Serbest Ticari Bölgeler ve Kuruluş Amaçları'*, E.T. 23 Mart 2026.

https://basin.ktb.gov.tr/TR-406820/turkiyenin-kulturel-mirasi-icin-tarihi-adim-icom-kirmizi-liste-tanitildi.html, '*Türkiye'nin Kültürel Mirası için Tarihi Adım: ICOM Kırmızı Liste Tanıtıldı*', E.T. 24 Mart 2026

https://icom.museum/wp-content/uploads/2025/10/RL-ICOM-TU-TU-2025-Pages-Site.pdf, '*ICOM Kırmızı Liste: Risk Altındaki Kültür Varlıkları Türkiye'*, E.T. 24 Mart 2026.

https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000372793?posInSet=3&queryId=84896d88-79b6-4a07-92a4-82a6352fa98d, '*Free Ports and risks of illicit trafficking of cultural property*', E.T. 26 Mart 2026.

https://www.global-amlcft.eu/wp-content/uploads/2021/05/2021-04-29-Appendix-1-EU-AML-CFT-Global-Facility-webinar-1.pdf, '*The European Union's Global Facility on Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism holds a webinar on blood antiquities, conflict looting and art theft'*, E.T. 28 Mart 2026.

https://indianexpress.com/article/india/fatf-flags-gandhi-family-corruption-ib-minister-anurag-thakur-8495082/, '*FATF flags Gandhi family corruption: I&b Minister Anurag Thakur*', E.T. 3 Nisan 2026.

https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc080/kanuntbmmc080/kanuntbmmc08004208.pdf, '*Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun'*, E.T. 28 Nisan 2026.

https://www.fatf-gafi.org/en/the-fatf/history-of-the-fatf.html#:~:text=Find%20out%20about%20the%20world%2C%20a%20region%2C%20or%20a%20country&text=The%20Financial%20Action%20Task%20Force,originally%20operating%20under%20fixed%2Dterms., '*History of the FATF'*, E.T. 29 Nisan 2026.

https://www.fatf-gafi.org/, '*History of the FATF'*, 29 Nisan 2026.

https://rm.coe.int/16802eded2, '*Suç Gelirlerinin Aklanması, Aranması, Zaptedilmesi ve Müsadere Edilmesine İlişkin Sözleşme- Strazburg Konvansiyonu'*, E.T. 29 Nisan 2026.

https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22822.pdf, R.G. 19 Kasım 1996, S. 22822, E.T. 3 Mayıs 2026.

https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22551.pdf, '*Viyana Konvansiyonu'*, R.G. 11 Şubat 1996, S. 22551, E.T. 3 Mayıs 2026.

https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2004/09/20040901.htm, '*Strazburg Konvansiyonu'*, R.G. 1 Eylül 2004, S. 25570, E.T. 3 Mayıs 2026.

https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2003/03/20030318.htm, '*Palermo Konvansiyonu'*, R.G. 18 Mart 2003, S. 25052, E.T. 3 Mayıs 2026.

https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/10/20061002-1.htm, '*Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi'*, R.G. 2 Ekim 2006, S. 26307, E.T. 3 Mayıs 2026.

https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2002/01/20020117.htm#1, '*Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Sözleşme*', R.G.17 Ocak 2002, S. 24643, E.T. 4 Mayıs 2026.

https://www.chainalysis.com/blog/2022-crypto-crime-report-preview-nft-wash-trading-money-laundering/, '*Crime and NFTs: Chainalysis Detects Significant Wash Trading and Some NFT Money Laundering In this Emerging Asset Class'*, E.T. 4 Mayıs 2026.

https://home.treasury.gov/system/files/246/2026-NMLRA.pdf, '*2026 National Mon*ey Laundering Risk Assessment, Department of the Treasury, March 2026', E.T. 10 Mayıs 2026.

https://www.controlrisks.com/riskmap/top-risks/the-growing-web-of-organised-crime, '*The Growing Web of Organised Crime'*, E.T. 10 Mayıs 2026.

https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/briefs/Trafficking_in_cultural_properties_brief.pdf, *'FALSE TRADES: UNCOVERING THE SCALE AND SCOPE OF TRAFFICKING IN CULTURAL PROPERTY, Knowledge gaps and future directions for research, UNODC Research, 2022'*, s. 13, E.T. 10 Mayıs 2026.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/memo_17_1954, '*Questions and Answers on the illegal import of cultural goods used to finance terrorism'*, E.T. 10 Mayıs 2026.

https://netcher.eu/project-news/illegal-trafficking-of-cultural-goods-in-countries-in-conflict/, '*Illegal trafficking of cultural goods in countries in conflict'*, E.T. 10 Mayıs 2026.

https://salvatormundirevisited.com/History-of-the-Salvator-Mundi, '*History of the Salvador Mundi*', E.T. 11 Mayıs 2026.

https://www.fincen.gov/resources/statutes-and-regulations/bank-secrecy-act, '*The Bank Secrecy Act'*, E.T. 11 Mayıs 2026.

https://www.federalregister.gov/documents/2021/09/24/2021-20731/anti-money-laundering-regulations-for-dealers-in-antiquities, '*Anti-Money Laundering Regulations for Dealers in Antiquities*', E.T. 11 Mayıs 2026.

https://www.citiwarrants.com/home/upload/citi_research/AZR3D.pdf, '*Global Art Market Disruption: Pushing the Boundaires, Citi GPS: Global Perspective & Solutions, March, 2022*', E.T. 9 Mayıs 2026.

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32018L0843, '*Directive (EU) 2018/843 of The European Parliament and of The Counci*l', E.T. 11 Mayıs 2026.

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32024L1640, '*Directive (EU) 2024/1640 of The European Parliament and of The Council'*, E.T. 11 Mayıs 2026.

https://www.govinfo.gov/content/pkg/FR-2021-09-24/pdf/2021-20731.pdf, '*Federal Register / Vol. 86, No. 183 / Friday, September 24, 2021 / Proposed Rules'*, E.T. 11 Mayıs 2026.

https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5549&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5, '*Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun*', E.T. 11 Mayıs 2026.

https://archive.unescwa.org/transnational-crime, '*transnational crime'*, E.T. 12 Mayıs 2026.

https://www.un.org/en/peace-and-security/transnational-crime, '*What is transnational organized crime?'*, E.T. 12 Mayıs 2026.

https://www.unodc.org/toc/en/crimes/organized-crime.html, '*Transnational organized crime: the globalized illegal economy'*, E.T. 12 Mayıs 2026.

https://www.fatf-gafi.org/en/countries/detail/Turkey.html, *'Türkiye'*, E.T. 15 Mayıs 2026.

https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/recommendations/FATF%20Recommendations%202012.pdf.coredown

load.inline.pdf?nocache=true, '*International Standards on Combating Money Laundering and The Financing of Terrorism & Proliferation: The FATF Recommendations, Updated October 2025*', E.T. 15 Mayıs 2026.

https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2021/02/FATF-Tavsiyeleri-2012.pdf, '*FATF Tavsiyeleri 2012'*, E.T. 15 Mayıs 2026.

https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5549&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5, '*Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun'*, E.T. 17 Mayıs 2026.

https://www.justice.gov/usao-mdpa/pr/pennsylvania-man-sentenced-sixty-three-months-federal-prison-drug-distribution-and, *U.S. DOJ, Press Release, 'Pennsylvania Man Sentenced To Sixty-three Months In Federal Prison For Drug Distribution And Conspiracy To Commit Money Laundering'*, E.T. 30 Mayıs 2026.

https://www.fatf-gafi.org/en/publications/fatfrecommendations/documents/guidance-rba-virtual-assets-2021.html, '*Updated Guidance for a Risk-Based Approach to Virtual Assets and Virtual Asset Service Providers'*, E.T. 31 Mayıs 2026.

https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=200713012&MevzuatTur=21&MevzuatTertip=5, '*Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik'*, E.T. 31 Mayıs 2026.

https://baselgovernance.org/sites/default/files/2019-01/Basel%20Art%20Trade%20AML%20Principles%202018.pdf, '*Basel Art Trade Anti-Money Laundering Principles'*, E.T. 1 Haziran 2026.

https://www.history.com/articles/watergate, '*Watergate Scandal'*, E.T. 3 Temmuz 2026.

https://mevzuat.tbmm.gov.tr/Kanun/KanunDetay?YasamaKanunId=f72877be-4fe6-037b-e050-007f01005610&kanunNumarasi=5918&kaynak=Normal#step-2, '*5918 Sayılı Kanun Madde 5 Gerekçesi'*, E.T. 5 Temmuz 2026.

https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/methodology/FATF-Assessment-Methodology-2022.pdf, *'Methodology For Assessing Technical Compliance With The FATF Recommendations And The Effectiveness Of AML/CFT/CPF Systems'*, E.T. 6 Temmuz 2026.

TOPLUMSAL KATKI

Bu araştırmanın ele aldığı temel toplumsal problem; organize suç örgütlerinin yasa dışı fonlarını, derin gizlilik kültürü ve denetim eksiklikleri nedeniyle küresel sanat piyasası üzerinden aklayarak yasal ekonomiye entegre etmesidir. Bu durum, gelir dağılımı adaletsizliğini derinleştirmekte ve insanlığın ortak mirası olan sanatın failler tarafından finansal kalkanı haline gelmesine yol açmaktadır. Çalışmamız, ilgili mevzuatların uygulamadaki zayıflıklarını ve yeni nesil aklama tehditlerini somut verilerle deşifre ederek çözüme doğrudan katkı sunmaktadır. Tezin bulguları; kanun koyucular, MASAK ve sektör profesyonelleri için uluslararası standartlarda veriye dayalı bir politika rehberi işlevi görmekte; şeffaf sicil sistemleri ve yeni denetim mekanizmalarının geliştirilmesi için yenilikçi yöntemler önermektedir.

Sanat piyasası aktörlerinin, uyum görevlisi ve müşterini tanı prosedürlerine tabi tutulması yönündeki önerilerimizin uygulanması, suç örgütlerinin yasal ekonomiye sızma kapasitelerini büyük ölçüde kesecektir. Uzun vadede bu araştırma; sanat piyasasının kirli fonlardan arındırılmasına, Türkiye'nin FATF uyum sürecindeki küresel güvenilirliğinin artmasına ve daha şeffaf, adil bir sosyo-ekonomik düzenin inşasına yapısal bir değer katmaktadır.